Osnovna šola Stična

POKUKAJMO V DEŽELE ZDRUŽENEGA KRALJESTVA

Zbornik sobotnih delavnic na OŠ Stična

Ivančna Gorica, oktober 2018

KOLOFON

Glavna urednica:

Nataša Rebec Lukšič, prof.

Moderatorji:

Tina Finc, prof., Štefka Klemenčič, predm. učit., Darja Kotar, prof., Andrej Oberstar, prof., Urška Petek, prof., Nina Pintar, prof., Kristijan Rešetič, prof., Andreja Robek Perpar, prof., Anka Švigelj Koželj, prof., Katja Tomažin, prof., Silvia Valenčič, prof., Uršula Zakrajšek, prof., Vesna Zimic Gluvić, prof.

Lektoriranje:

Nataša Rebec Lukšič, prof.

Oblikovanje:

Mojca Hrvatin, prof.

Fotografije so prispevali:

Nika Haler Metelko, 9. b, Katjuša Škrbe in Sara Zelnik, 6. b, Vesna Zimic Gluvić, prof.

Odgovorna oseba:

Marjan Potokar, prof., ravnatelj OŠ Stična

Na naslovnici: Britanec v očeh francoskega karikaturista Aurela
https://www.theguardian.com/world/2012/jan/26/british-stereotypes-please-mention-war

KAZALO

Uvodnik 1

Velika Britanija, Anglija ali Združeno kraljestvo? 2

Znana in manj znana britanska mesta 5

Pokukali smo v dežele Združenega kraljestva 8

Sobotne delavnice v očeh šolskih novinarjev 8

V fotografijah ujeta oktobrska sobota 13

Geografsko potovanje po Združenem kraljestvu 14

Pogled zgodovinarjev v preteklost Britancev 16

Srečanja z znanimi Britanci na risbah 21

V ritmu britanske glasbe 26

Očarani nad čarovnijami 28

Dobrodošli med nami, cenjeni gostje 33

Britanska mednarodna šola Ljubljana se predstavi 33

Jure Podbevšek, ljubiteljski dudar: Radovednost je ključ do uspeha 37

Alenka Meško: Če si priden, ni pomembno, od kod si 39

Emma Anne Hatto: Londončanka, ki raziskuje slovensko zgodovino 41

Mateja Marinko: Oči pripovedujejo zgodbo 43

Slovenske korenine, vez, ki ne mine 47

Anja M.: Potovanja so najboljša popotnica za pestro in odprto življenje 47

Blažka S.: Slovenka, ki na Shetlandskih otokih goji školjke 53

Šetlandski … ovčar, poni in ovca 56

Simona B.: Slovenka, ki jo navdušuje britansko podeželje 57

Teja V.: Angleži so prijazni ljudje 60

Staša D. G.: Svet potrebuje radovedne posameznike 62
Tea M.: Bodite strpni do drugačnosti 65
Maja G.: V Združenem kraljestvu ni nič boljše ali slabše, je samo drugače 66
Snežana R.: Po Združenem kraljestvu s fotoaparatom 68
Pri Britancih slovenska beseda lepo mesto najde 70
SashaV.: Podobe Združenega kraljestva od blizu in daleč 72
Natalija V.: Podobe Londona od blizu: grafiti 78
Glasba ne pozna meja 79
Ina Shai: London je pravo mesto, da uresničim svoje ambicije 79
Dragan Bulič: Vpliv britanske glasbe na svetovno glasbeno sceno 83
Help! A Beatles Tribute: Beatli živijo tudi v Sloveniji 86
Maja Z.: Oboževalka angleške *underground* glasbe 91
Keep Calm and Love English Weather 92
Slovenski izseljenci v Združenem kraljestvu o vremenu 92
Oh,ti Britanci! 98
Stereotipi obstajajo z razlogom 98
Saj ni res, pa je! 101
Britanci – poligloti? Ne, to pa ne. 105
Angleščina in Slovenci? *No problem!* 105
In še nekaj o angleškem jeziku 106

UVODNIK

Spoštovane bralke in bralci!

20. oktober 2018 je bil za učenke, učence in učitelje Osnovne šole Stična nekaj posebnega. To je bil dan, namenjen spoznavanju dežel Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske.

Letošnje sobotne delavnice, četrte zapored, ki jih izvajamo v okviru projekta »***Spoznavajmo dežele***«, nam bodo ostale v spominu predvsem zaradi druženja s posebnimi gosti, ki so nas obiskali in z nami delili svoja doživetja ter izkušnje.

Vrstniki iz Mednarodne britanske šole iz Ljubljane, mlada zgodovinarka iz Londona, Slovenka, ki je zaposlena v Veliki Britaniji, umetnica iz domačega okolja in nepozabni zvok škotskih dud so nas popeljali na svojevrstno potovanje po Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske, države, ki na svetovnem zemljevidu že stoletja zavzema prav posebno mesto.

Z drobci iz njene zgodovine, veličastne in hkrati krute, pa geografskih, kulinaričnih in etnoloških posebnosti ter glasbenih, literarnih in filmskih dosežkov njenih prebivalcev smo sestavili mozaično razdrobljeno podobo velesile, v kateri se v dobrem in slabem zrcali cel svet.

V zborniku, ki je pred vami, smo v besedi in sliki zbrali vse dogodke, ki so se te oktobrske sobote zvrstili na šoli, kot tudi vsa pričevanja, ki smo jih preko medijev dobili od slovenskih izseljencev, Britancev in Slovencev, ki so tako ali drugače povezani z Združenim kraljestvom.

V njem boste lahko prebrali, kaj je naše rojake gnalo v svet, kakšne so pokrajine, podnebje in življenje v državi, na koncu pa smo zbrali nekaj nenavadnih dejstev o Otoku in Otočanih.

Svojevrstno potepanje po deželah Združenega kraljestva je bilo zanimivo in poučno, sobotno druženje pa nadvse prijetno. Udeleženci so že ugibali, kam nas bodo zanesla pota v prihodnjem šolskem letu.

Vabljeni k branju!

***Nataša Rebec Lukšič**, prof.,*
koordinatorica sobotnih delavnic

VELIKA BRITANIJA, ANGLIJA ali ZDRUŽENO KRALJESTVO?

Marsikdaj smo v zadregi, ko naletimo na zemljepisna imena:

Veliki Britanija,

Anglija *in*

Združeno kraljestvo.

Ali poznamo razlike med njimi?

ZDRUŽENO KRALJESTVO ***(United Kingdom)*** je država, sestavljena iz štirih samostojnih enot:

- **Anglije** (*England*),
- **Škotske** (*Scotland*),
- **Walesa** in
- **Severne Irske** (*Northern Ireland*).

Polno in uradno ime države je **Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske** (***United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland***), kar Slovenci okrajšamo v **ZK**, Britanci pa v **UK**.

Dežele Združenega kraljestva

prirejeno po: https://yourfreetemplates.com/

Prebivalce Združenega kraljestva imenujemo glede na deželo, v kateri živijo:

- **Angleži** (*English*),
- **Škoti** (*Scottish*),
- **Valižani** (*Welsh*) in
- **Severni Irci** (*Northern Irish*).

Napačno je, če vse prebivalce Velike Britanije imenujemo kar Angleži. Tudi Britanci niso vsi. Severni Irci prav gotovo niso Britanci. Kljub temu pa imajo vsi britanski potni list in so britanski državljani.

VELIKA BRITANIJA ***(Great Britain)*** je samo del Združenega kraljestva, **ANGLIJA** (***England***) pa je samo del Velike Britanije.

Karte ponazarjajo, kje je **Anglija** in kaj obsegata **Velika Britanija** ter **Združeno kraljestvo**. Vsaka entiteta ima svojo zastavo.

Anglija
England

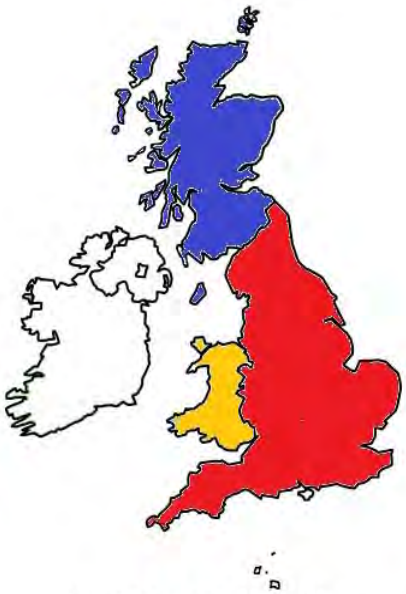

Velika Britanija
Great Britain

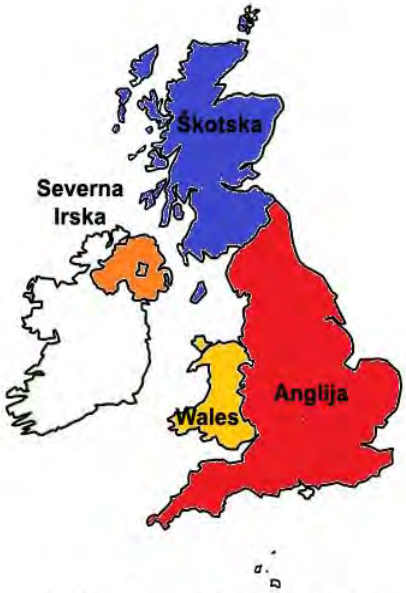

Združeno kraljestvo
United Kingdom

prirejeno po: https://www.google.si/search?q=great+britain+england&tbm=isch&tbs=rimg:CQHq2cUKc7HHIjgHJG/

ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKE BRITANIJE IN SEVERNE IRSKE

	ANGLIJA	WALES	ŠKOTSKA	SEVERNA IRSKA
Zemljevid				
Zastava				
Grb				
Simbol				
Svetnik				
Glavno mesto	London	Cardiff	Edinburg	Belfast
Jezik	angleščina	valižanščina	škotska gelščina	irska gelščina
Pozdrav	*Good morning!*	*Bore da!*	*Madainn mhath!*	*Dia duit ar maidin!*

»Osebne izkaznice« dežel Združenega kraljestva

prirejeno po: https://en.islcollective.com/resources/printables/worksheets_doc_docx/characteristics_of_the_united_kingdom/culture-intercultural-communication/29114

Ne bo odveč, če pojasnimo še pojem **Britansko otočje** ***(British Isles)***. Sestavljata ga dva velika otoka:

- **otok Velika Britanija**

  in

- **otok Irska** ***(Ireland)***.

Irski otok je politično razdeljen na dve državi:

- **Republiko Irsko** ***(Republic of Ireland)***, ki je samostojna država, in
- **Severno Irsko**, ki je del Združenega kraljestva.

V poljudnem jeziku, zlasti v medijskih prispevkih, se za Veliko Britanijo uporablja izraz

Otok,

prebivalce Otoka, Britance, pa pogosto imenujejo

Otočani.

prirejeno po: https://www.historic-uk.com/HistoryUK/HistoryofBritain/The-UK-Great-Britain-Whats-the-Difference/

ZNANA IN MANJ ZNANA BRITANSKA MESTA

ABERDEEN

BATH

BELFAST

BIRMINGHAM

BRADFORD

BRISTOL

CAMBRIDGE

CANTERBURY

CARDIFF

COVENTRY

EDINBURG

GLASGOW

ISLE OF WIGHT

JERSEY

LEEDS

LIVERPOOL

LONDON

MANCHESTER

NEWCASTLE

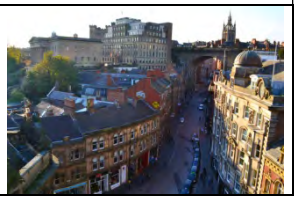

NORWICH

NOTTINGAM

OXFORD

PORTSMOUTH

SALISBURY

SHEFFIELD

SWANSEA

WINDSOR

YORK

https://sl.tripnholidays.com/1151-best-places-to-visit-in-the-uk-eng-1-2-sl
https://www.tripadvisor.co.uk/travelerschoice-Destinations-ctop-g186216

***Mojca Hrvatin**, prof.*

POKUKALI SMO V DEŽELE ZDRUŽENEGA KRALJESTVA

SOBOTNE DELAVNICE V OČEH ŠOLSKIH NOVINARJEV

V soboto, 20. oktobra 2018, smo na OŠ Stična prav na poseben način doživeli dežele Združenega kraljestva. V okviru šolskega projekta »Spoznavajmo dežele« smo že četrto leto zapored izvedli delavnice, tokrat na temo: **»Pokukajmo v dežele Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske«.**

Na raziskovalnem dnevu se je zbralo kar 74 učenk in učencev iz matične šole, PŠ Višnja Gora in PŠ Zagradec.

Spoznavali smo britansko zgodovino in geografske značilnosti, pomembne zgodovinske osebnosti, vero in običaje, kulinariko, glasbo ter književnike, ki so se s svojimi deli uvrstili v sam vrh svetovne literature. Naše delo je potekalo v sedmih skupinah – delavnicah, v katere smo se vključili prostovoljno glede na naše zanimanje.

10 učenk in učencev izbirnega predmeta šolsko novinarstvo smo imeli z mentorico Andrejo Robek Perpar posebno nalogo. Kot pravi novinarji smo intervjuvali goste, opravili videokonferenco in spremljali aktivnosti v delavnicah. Vrstnike smo spraševali o razpoloženju in prav vsi so bili z vsebinami in pridobljenim znanjem zadovoljni.

Tik pred odhodom domov so vsi udeleženci predstavili izdelke in jih razstavili na šolskem hodniku. Mi, novinarji, pa smo takrat lahko pokazali le popisane beležke in obrabljene svinčnike. Naše delo se je pravzaprav šele začelo: zapiske smo morali v prihodnjih dneh urediti in pripraviti reportaže za objavo v medijih. Brez novinarskih prispevkov bi pestro dogajanje na sobotnih delavnicah zagotovo kmalu utonilo v pozabo. Tako pa smo skupaj s fotografi poskrbeli, da bodo izdelki, nova znanja in izkušnje ter spomini na druženje v tej oktobrski soboti ostali sistematično zbrani v ličnem zborniku, ki ga bodo lahko prelistale še generacije, ki prihajajo za nami.

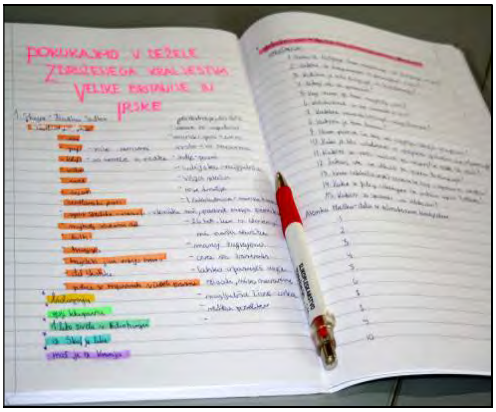

Na sobotni dan smo se vneto pripravljali že dva tedna pred dogodkom. Brskali smo po spletnih straneh in brali zanimive prispevke ter intervjuje, ki so nam jih pošiljali intervjuvanci, gledali TV-prispevke …

Sobotno srečanje se je začelo s pozdravnim nagovorom ravnatelja **Marjana Potokarja**, ki je prijazno povabil k besedi našega prvega gosta, gospoda **Paula Waltona**, ravnatelja *British International School Ljubljana* (Britanske mednarodne šole Ljubljana).

O prednostih šolanja in razmerah na šoli so nam pripovedovali učenci in dijaki. Zdelo se nam je, da se prihodnosti veselijo, saj imajo jasno zastavljene cilje in pot do želenega poklica.

Nato je v prostorih šolske jedilnice zadonel zvok pravih škotskih dud. Nanje je zaigral slovenski dudar. Ja, prav ste prebrali; SLOVENSKI dudar,

Jure Podbevšek.

Pokazal nam je, kako so sestavljene dude, nato pa je zaigral dve pesmi: *Amazing Grace* in eno izmed vojaških koračnic.

Sledil je nagovor gospe **Alenke Meško**, Slovenke, ki opravlja delo osebne negovalke v Združenem kraljestvu. S seboj je prinesla britanski denar in škotski kilt, ki so ga lahko oblekli tudi naši učenci.

Jutranje druženje smo zaključili z nagovorom gospodične **Emme Anne Hatto**, Angležinje, ki je prišla v Slovenijo, da bi raziskovala slovensko zgodovino.

Njeno bivanje v Sloveniji se počasi izteka in vzneseno nam je povedala, da jo je naša zgodovina navdušila. Zanimivo se ji zdi dejstvo, da smo kot majhen narod uspeli obdržati svojo narodnost in državo. Z izsledki svoje raziskave slovenske zgodovine bo seznanila zainteresirano britansko javnost, saj v Združenem kraljestvu o državi na sončni strani Alp ne vedo prav veliko.

Sledilo je delo v delavnicah, v katerih smo učenci z mentorji na različne načine spoznavali novo deželo, njene ljudi, običaje in znamenitosti. Novinarji smo zasedli prostore šolske knjižnice, kjer smo opravili videokonferenčno srečanje s Slovenci, ki so tako ali drugače povezani z Združenim kraljestvom.

Ena od njih je gospa Blažka S., ki živi na Shetlandskih otokih, kamor se je preselila zaradi službe. Nato smo se povezali z gospo Anjo M., ki je zaposlena v svetovno znani založbi *Oxford University Press* v Oxfordu.

Videokonferenčni pogovor smo imeli še s člani skupine *Help! A Beatles Tribute*, ki jo sestavljajo trije Slovenci: Robert, Gašper in Žiga ter Američan Ernie, ki je poročen s Slovenko.

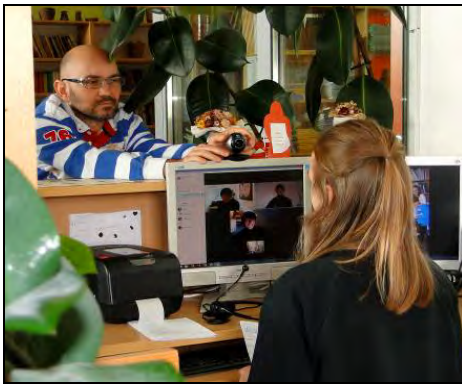

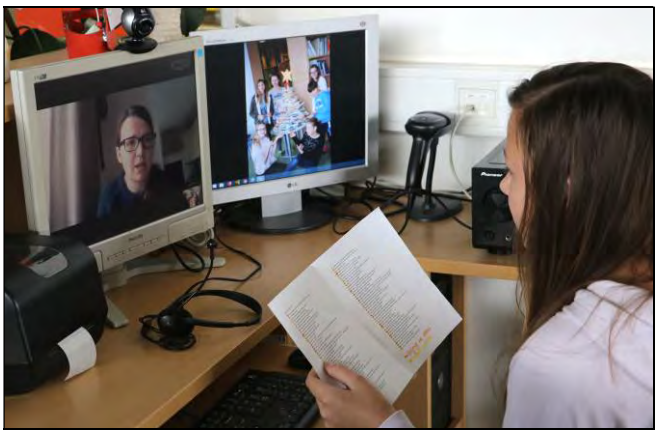

Gostje so nam povedali marsikaj zanimivega. Pogovore z njimi smo zabeležili in jih objavljamo v nadaljevanju tega zbornika. Mentorici novinarskih delavnic sta bili **Andreja Robek Perpar** in **Nataša Rebec Lukšič**.

Zanimivo je delati reportaže in spraševati ljudi. Vedno izvem kaj novega.
Miklavž

***Nataša Rebec Lukšič**, prof,. in **Vesna Zimic Gluvić**, prof.*

V FOTOGRAFIJAH UJETA OKTOBRSKA SOBOTA

Naloga štirih učenk je bila fotografsko dokumentiranje dogajanja na sobotnem raziskovalnem dnevu. Prve fotografije so nastale v jedilnici ob pozdravnem nagovoru ravnatelja Marjana Potokarja in predstavitvi Britanske mednarodne šole Ljubljana.

V fotografski objektiv smo ujele ravnatelja, učence in dijake te šole, gospoda Podbevška, ki nam je, oblečen v kilt, zaigral na dude, ter druge goste, ki so predstavili življenje in kulturo v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske.

Več fotografij smo tekom dneva posnele v vsaki delavnici in s tem zabeležile delovno vnemo vseh udeležencev.

S kasnejšim izborom in obdelavo fotografij smo z mentorico **Vesno Zimic Gluvić** popestrile objavo dogodka na spletnih straneh šole ter v šolskem in krajevnem časopisu.

S fotografijami smo prikazale vzdušje sobotnega dneva tudi tistim, ki se delavnic niso udeležili. Zadnje fotografije so nastale na razstavnem prostoru na matični šoli, kjer smo udeleženci vseh delavnic predstavili svoje izdelke.

***Vesna Zimic Gluvić**, prof.*

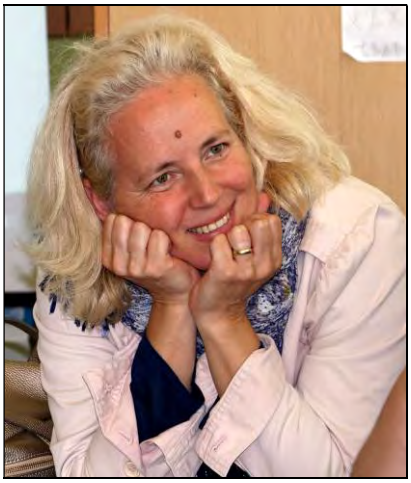

GEOGRAFSKO POTOVANJE PO ZDRUŽENEM KRALJESTVU

12 učenk in učencev se je zbralo v geografski delavnici. Izhodišče za spoznavanje naravno in družbeno-geografskih značilnosti dežel Združenega kraljestva je bil ogled odlomka iz filma *Pogumno srce*. Pri ogledu odlomka smo bili pozorni na oblačila igralcev, njihov govor in glasbo. Vsebina filma namreč opisuje boj Škotov za neodvisno državo.

Ob zvokih tradicionalne škotske glasbe smo izdelali tabelski zapis geografskih posebnosti Združenega kraljestva.

Delo smo nadaljevali v skupinah z različnimi nalogami. Udeleženci so izrisali družinsko drevo britanske kraljeve družine, prikazali nastanek sedanje britanske zastave, izdelali maketi Evropredora in klifa ter narisali zemljevid Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske, ob njem pa zabeležili naravne znamenitosti države.

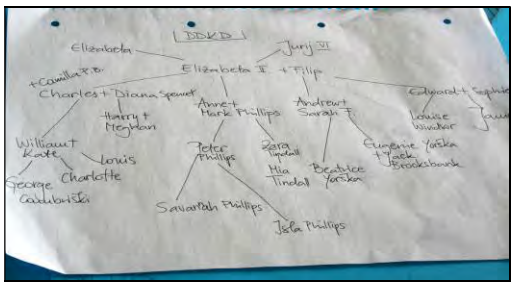

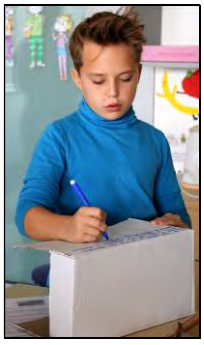

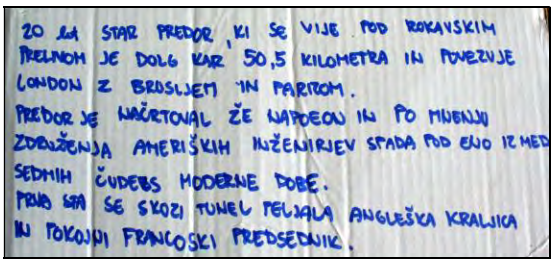

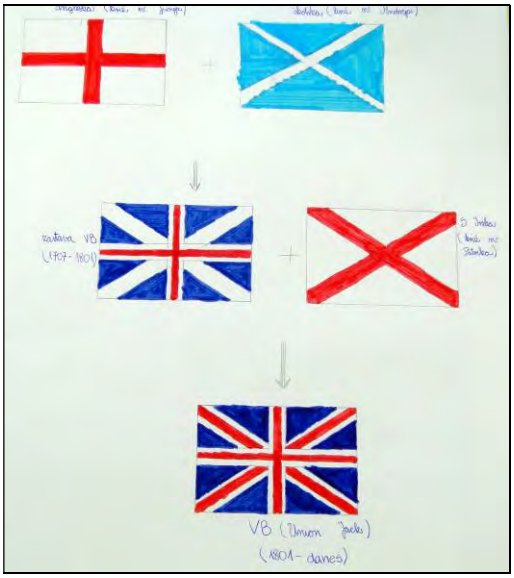

Mentorici **Tina Finc** in **Urška Petek** sta poskrbeli za prijetno presenečenje: pripravili sta angleško čajanko s pravim angleškim čajem z mlekom in okusnimi piškoti, pečenimi po izvirnem škotskem receptu.

***Tina Finc**, prof., in **Urška Petek**, prof.*

POGLED ZGODOVINARJEV V PRETEKLOST BRITANCEV

V zgodovinski delavnici je 19 učencev in učenk pod mentorstvom učiteljic **Uršule Zakrajšek** in **Štefke Klemenčič** zbiralo podatke o angleških vladarjih. Razdeljeni v skupine smo izdelali plakate, na katerih smo predstavili vplivne vladarje preteklih stoletij. Gradivo o njih smo deloma pripravljali že v času dodatnega pouka iz zgodovine po navodilih učiteljice Uršule Zakrajšek. Plakate smo izobesili na razstavnem prostoru na matični šoli.

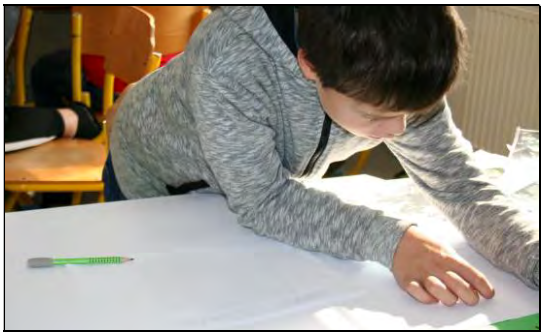

TOWER OF LONDON

Zaradi zanimive zgodovine in srhljivih zgodb smo se odločile, da bomo izdelale plakat o Tower of London.

Tower of London (Stolp Londona) je utrdba ob reki Temzi v Londonu. Postavljamo ga v zgodovinsko izročilo kraljeve družine in je ena izmed najbolj priljubljenih lokacij med turisti. Posebej znana sta zapora, t. i. Krvava trdnjava (Bloody Tower) in Bela trdnjava (White Tower) ali Great Tower, ki je visoka kar 27 m.

Zgodovina, ki je stkana okoli Tower of London, je krvava in kruta. V tamkajšnjih ječah je bilo veliko ljudi mučenih, obtoženih brez dokazov in mnogi so umrli nasilne smrti. Prav zato velja Tower of London za grad z največ duhovi in prikaznimi v Angliji. Znane prikazni so Anne Boley in t. i. "anonimna" duhova z imeni Gray Lady (Siva gospa) ter White Lady (Bela gospa). Veliko obiskovalcev pravi, da ob ogledu slišijo krike, rožljanje verig in jokanje nekdanjih zapornikov.

https://Wikipedija.org/wiki/Tower_of_London in Revija History, št. 27/2014

***Ana Oblak**, 7. c, **Ines Glavan**, **Mia Zajec**, **Ana Hauptman**, **Natalija Škrbe**, 8. c*

Res smo uživale, zato se bomo še kdaj udeležile zgodovinskih delavnic.
Ines, Mia, Ana H., Natalija, Ana O.

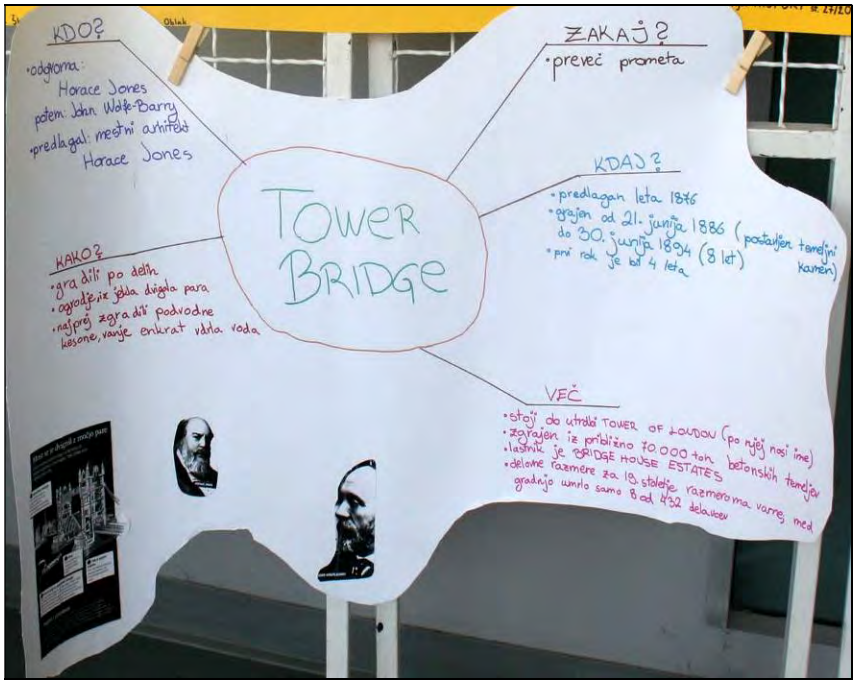

WILLIAM SHAKESPEARE

Na plakatu sem predstavila življenje in dela slavnega angleškega dramatika Williama Shakespeara.

1. Rodil se je 26. 4. 1564 v Stratford-upon Avon, v grofiji Warwickshire, v Angliji. Umrl je 23. 4. 1616. Bil je angleški pesnik, pisatelj, igralec in svetovni dramatik. Njegovih obstoječih del je: 39 predvajanj, 154 sonetov, dve dolgi pripovedni pesmi, nekaj drugih verzov in še nekaj negotovega avtorstva.

2. DRUŽINA: Starša sta bila John Shakespeare in Mary Arden. Imel je brata Joana Shakespeara. Poročil se je s 26-letno Anne Hattway. Imela sta hčerko Susanno in dvojčka Judith in Hamleta. Hamlet je pri 11 letih umrl iz neznanih razlogov.

3. DELA: Hamlet (tragedija, nastala v njegovem drugem obdobju), Romeo in Julija (tragična ljubezenska zgodba), Othello (tragedija), Julij Cezar (zgodovinska drama), Kralj Lear (tragedija), Dvanajsta noč ali Kar hočete (komedija, poimenovana po prazniku dvanajsta noč), Macbeth (tragedija), Beneški trgovec, Richard II, Richard III, Kakor vam drago in Henrik V.

4. ZANIMIVOSTI: Uporabljal veliko fraz in metafor. Ni bil dobro šolan, a je imel veliko znanja. Pri 16 letih se je poročil z osem let starejšim dekletom, pred oltar jo je peljal nosečo. V angleščino je vpeljal 3000 novih besed, sam pa je v pogovorih uporabljal od 17 000 do 29 000 besed. Svoj priimek je zapisal na 80 različnih načinov. Njegove tragedije in komedije so se dogajale v 12 različnih državah, najraje pa je imel Italijo.

https://sl.wikipedia.org/wiki/William_Shakespeare, https://sl.wikipedia.org/wiki/William_Shakespeare ***Tina Omahen**, 8. c*

VILJEM OSVAJALEC

***Viljem I.** (1028–1087), bolj znan kot **Viljem Osvajalec** in včasih **Viljem Bastard**, je bil prvi normanski kralj Anglije, ki je vladal od leta 1066 do 1087. Bil je sin neporočenega Roberta I., vojvode Normandije, in Robertove ljubice Herleve. Njegova nezakonskost in mladost sta mu povzročili težave, potem ko je nasledil svojega očeta, kakor tudi anarhija, ki je vladala v prvih letih njegovega vladanja.*

Poroka v 1050-ih z Matildo Flandrijsko mu je prinesla močnega zaveznika v sosednji grofiji Flandriji. Ob poroki je Viljem uredil imenovanja svojih podpornikov kot škofov in opatov v normanskih cerkvah. Utrjevanje moči mu je omogočilo, da je razširil obzorja in v letu 1062 uspel pridobiti nadzor nad sosednjo grofijo Maine.

V 1050-ih in zgodnjih 1060-ih je Viljem postal kandidat za angleški prestol, saj je bil Edvard Spoznavalec, ki je bil brez otrok, njegov prvi bratranec, ko je bil odstranjen.

Viljem je zgradil veliko floto in leta 1066 napadel Anglijo, jo premagal in 14. oktobra 1066 ubil Harolda v bitki pri Hastingsu.

Po nadaljnjih vojaških prizadevanjih je bil Viljem kronan na božični dan leta 1066 v Londonu. Na začetku leta 1067 se je dogovoril za vodenje Anglije, preden se je vrnil v Normandijo. Sledilo je nekaj neuspešnih uporov, vendar je bilo do leta 1075 Viljemovo vladanje v Angliji večinoma varno, kar mu je omogočilo, da je preživel večino preostalega časa na celini.

Njegova zadnja leta so zaznamovale težave na celinskih ozemljih, težave z najstarejšim sinom, ogrožali pa so ga tudi vdori Dancev v Anglijo. Leta 1086 je Viljem naročil pripravo knjig Domesday Book, ki prikazujejo vse lastnike zemljišč v Angliji skupaj z njihovim imetjem.

Viljem je umrl septembra 1087, ko je vodil kampanjo v severni Franciji. Pokopan je v Caenu. Njegovo vladavino v Angliji so zaznamovale gradnja gradov, vzpostavitev novega normanskega plemstva na deželi in sprememba v sestavi angleške duhovščine.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Viljem_Osvajalec

***Vida Kovačič** in **Maja Lukić**, 8. c*

ELIZABETA I.

Elizabeta I. se je rodila 7. 9. 1533 v palači Placentia in umrla 26. 3. 1603. Bila je anglikanske vere.

Njen oče je bil Henrik VIII., mama pa Anne Bolyen. Imela je sestro Marijo (Bloody Marry) in brata Henrika ter Edvarda. Sestrična Jane Gray jo je želela umoriti, a jo je Elizabeta dala usmrtiti, čeprav se ji je pri tem trgalo srce.

Njeni ljubimci so bili: kralj Filip II., Robert Dudley, grof Esseški, Thomas Seymour, Henrik Anžujski. Nikoli se ni poročila, saj je trdila, da je poročena z Anglijo.

Zapletla se je v dolgoletno vojno s Španci (kradla jim je zlato z ladij; Drake je zajel špansko ladjo, ki je prevažala 200.000 tisoč funtov vredno količino zlata; ko je srečala francoskega veleposlanika, je na sebi nosila ukradeni križ).

Bila je zvesta svojim vojakom. Posvetila jim je znameniti govor: »Vem, da imam telo krhke in slabotne ženske, toda imam srce in želodec kralja, angleškega kralja.«

Elizabeta je spodbujala k izobraževanju, pismenosti ter tisku knjig. Povzročila je napredek v glasbi, umetnosti in (elizabetinskem) gledališču.

Posledice propada zlate dobe Elizabetinih uspehov: kraljestvo se znova versko razdeli, katoliki so versko preganjani (usmrčenih 200 duhovnikov, laikov), upor Ircev proti angleški oblasti, nadaljevanje vojne s Španijo, brezposelnost, beraštvo, Elizabetina priljubljenost usahne.

Angleži so bili odločno proti temu, da se njihova kraljica poroči s francoskim katolikom. Ko se je pojavil pamflet, ki je obsojal zvezo deviške kraljice s francoskim katolikom, je Elizabeta ukazala najti avtorja in tiskarja pamfleta ter jima dala odrezati desni roki.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Elizabeta_I._Angle%C5%A1ka, članek o Elizabeti I. iz zgodovinske revije

***Brina Ravbar, Ula Regali** in **Živa Batis**, 8. b*

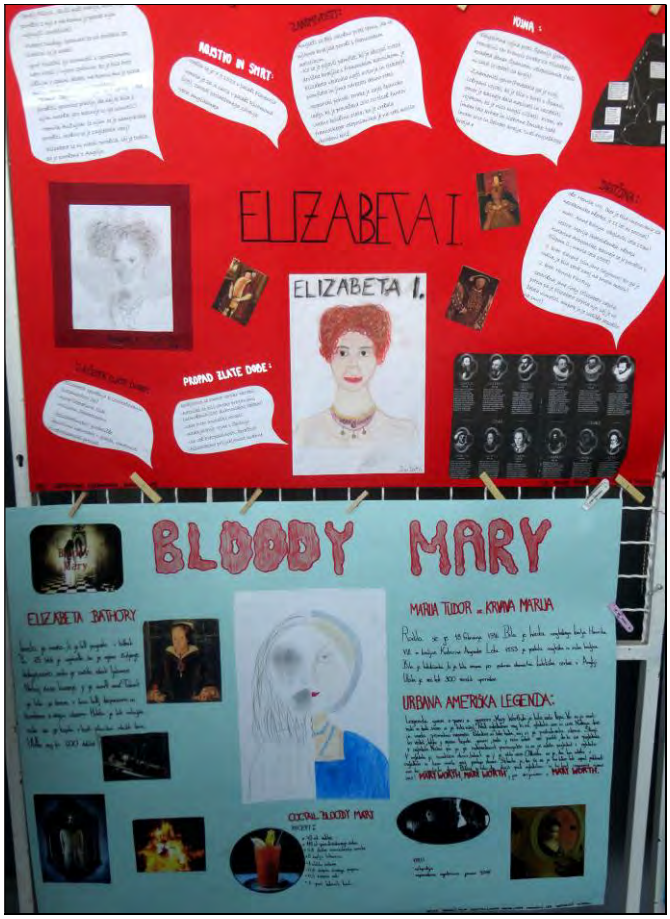

HENRIK VIII. IN NJEGOVE ŽENE

Henrik VIII. se je rodil kot drugi sin Henrika VII. in Elizabete Yorške. Po smrti starejšega brata Arthurja je postal prestolonaslednik. Imel je 6 žena: Katarino Aragonsko, Anno Boleyn, Janne Seymour, Anno Klevski, Catherino Howard in Catherino Parr. Osvojil jih je z dobro izklesanim telesom, sposobnostmi igranja tenisa in mečevanja. Zaradi petkratnih ločitev so o njem pripovedovali zgodbe kot zgled nepravilnega ravnanja.

Katarina Aragonska je bila vdova po bratu Henriku VII. Bila je Henrikova prva žena. Rodila mu je hčerko Marijo, a si je Henrik želel sina, ki bi nasledil prestol. Zaljubil se je v Anne Boleyn, kar je bil vzrok ločitve. Hitro se je ločil tudi z Anno, saj je splavila moški zarodek, kar so povezovali s čarovništvom.

Henrik VIII. je ponovno ostal brez žene. Prvega sina Edwarda mu je rodila tretja žena Janne Seymour, ki je po porodu zaradi mrzlice umrla. Ker je ostal sam, je potreboval spremljevalko. Četrta žena je postala princesa Anna Klevska. Zaradi njene neizkušenosti v postelji je bilo zakona kmalu konec. Poročil se je z devetnajstletno privlačno Katarino Howard. Ugotovil je, da ni devica, zato jo je mučil do smrti. Kasneje je za njo žaloval. Šesta in zadnja žena kralja Henrika VIII. je bila Katarina Parr, znana kot največkrat poročena angleška kraljica (imela je štiri može). Po prvem letu zakona je Henrik VIII. umrl, ona pa je ohranila dobre odnose z njegovo hčerko Marijo.

Radar, marec 2016, št. 450, www.revija-radar.com

Ajša Hodžić *in* ***Pia Zupančič*** *, 8. b*

Zabavala sem se in uživala, saj obožujem zgodovino in rada delam plakate.
Lina

Bilo je zabavno in prijetno. Delala sem plakat o Henriku VIII. s prijateljico Lino.
Ajša

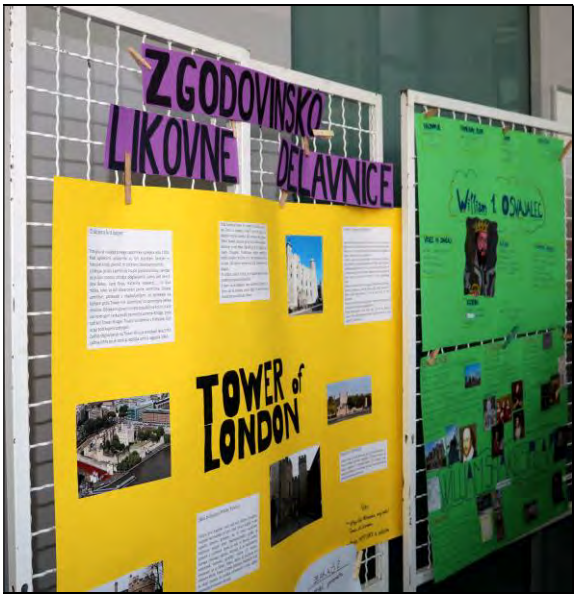

Uršula Zakrajšek*, prof., in* ***Štefka Klemenčič***

SREČANJA Z ZNANIMI BRITANCI NA RISBAH

Udeleženci likovne delavnice smo ustvarjali portrete znanih Britancev. Na delavnico smo povabili gostjo, umetnico Matejo Marinko, ki je s seboj prinesla portrete, izdelane v različnih tehnikah. Pokazala nam je različne pristope, tehnike in materiale, ki jih uporablja pri risanju. Ob prijetni angleški glasbi so nastajali čudoviti portreti.

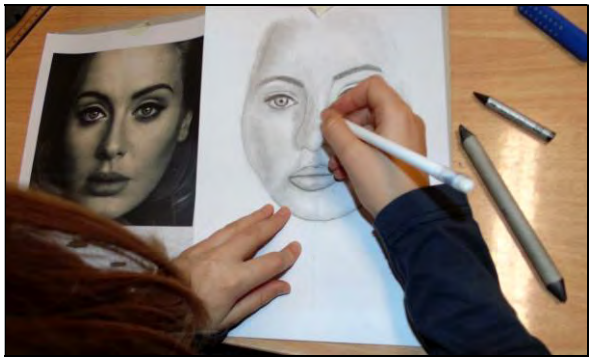

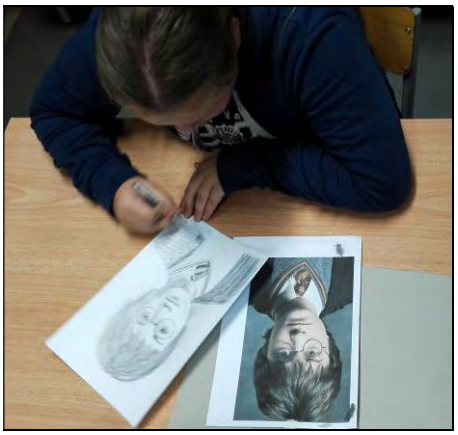
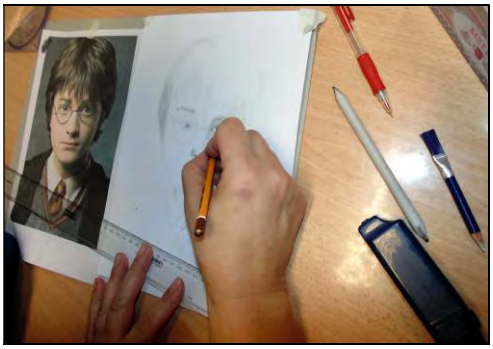

Risala sem portret Selene Gomez. Risanje me sprošča in izpopolnjuje, zato si želim postati slikarka, umetnica.
Minka

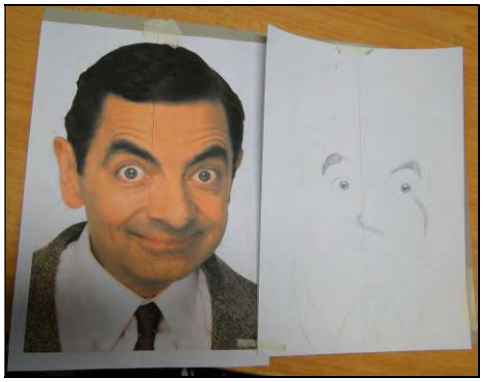

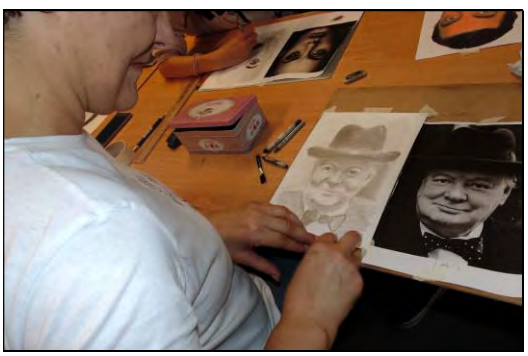

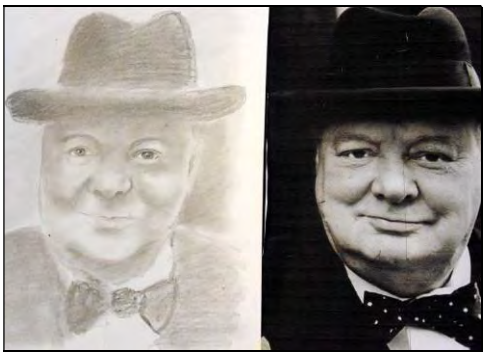

Nekaj učenk je iz odpadne embalaže izrezalo značilne londonske simbole:

rdečo telefonsko govorilnico,

dvonadstropni avtobus oz. *double decker* ter

britansko kraljevo gardo.

V črno-beli tehniki je nastala podoba angleškega pirata *Blackbearda*, ki je znan po črni bradi in strašljivem videzu.

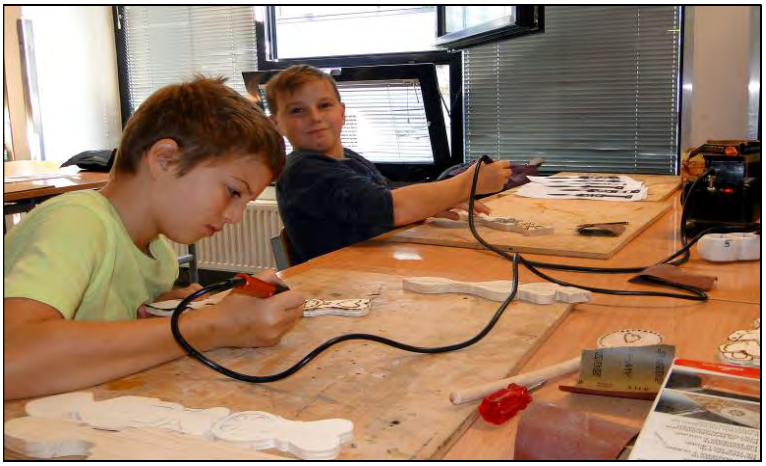

Posebne veščine je zahtevala izdelava lesenih žlic. Uporabili smo pirograf, s katerim smo v les vžgali ljubezenske simbole, kot so srce za ljubezen, podkev za srečo, križ za vero, zvonce za poroko ter ključavnico za varnost in trajno vezo. *Lovespoons*, kot se le-te imenujejo, imajo pri Valižanih dolgo tradicijo. Ponavadi so jih poklanjali kot darilo v romantičnih trenutkih.

Likovne delavnice se je udeležilo 9 učencev in učenk. Z mentoricama **Katjo Tomažin** in **Anko Švigelj Koželj** ter gostjo Matejo Marinko smo ustvarili čudovite izdelke.

***Katja Tomažin**, prof., in **Anka Švigelj Koželj**, prof.*

V RITMU BRITANSKE GLASBE

Za glasbeno doživetje Združenega kraljestva sta poskrbela knjižničar **Kristjan Rešetič** in učitelj **Andrej Oberstar**. Šest udeležencev, glasbeno izkušenih učencev in učenk, je prineslo inštrumente in kaj naglo smo sestavili glasbeno skupino z bas kitaro, dvema kitarama, klaviaturama, kahonom in klarinetom, pevko ter tremi pevkami spremljevalnih vokalov.

Udeleženci glasbene delavnice smo prisostvovali videokonferenci s člani glasbene skupine *Help! A Beatles Tribute*.

Preostanek dopoldneva smo preživeli v glasbeni učilnici ob preigravanju dveh skladb angleške skupine *The Beatles*, in sicer *Yellow Submarine* ter *Let It Be*.

Naše izvajanje smo seveda prilagodili veščinam udeležencev, članom novonastale glasbene zasedbe. Z znanima pesmima legendarnih Beatlov smo se predstavili na zaključni prireditvi.

Za delavnico sem se odločila, ker igram klavir in ne bi je zamenjala.
Tjaša

***Andrej Oberstar**, prof., in **Kristijan Rešetič**, prof.*

OČARANI NAD ČAROVNIJAMI

V delavnici, ki smo jo poimenovali Čarovniška akademija, se nam je v domišljiji pridružil knjižni in filmski junak Harry Potter. V delavnici je sodelovalo 14 učencev in učenk ter je potekala v prijetnem vzdušju, za kar je poskrbela mentorica delavnice, učiteljica **Silvia Valenčič**.

V svet čarovništva smo se podali z igro *tik tak bum* na temo Harryja Potterja. Sledil je kviz o poznavanju knjig in filmov o Harryju Potterju. V znanju smo se pomerili udeleženci delavnice, Klobuk Izbiruh pa nas je razdelil v štiri domove: *Gryfindom, Pihpuff, Spolzgad* in *Drzenvraan*. Zmagala je skupina Gryfindomovcev. Po končanem kvizu smo si ogledali napovednike vseh filmov.

Počutimo se super. Všeč nam je Harry Potter, zato smo prišli sem.
Blaž, Gašper, Jan

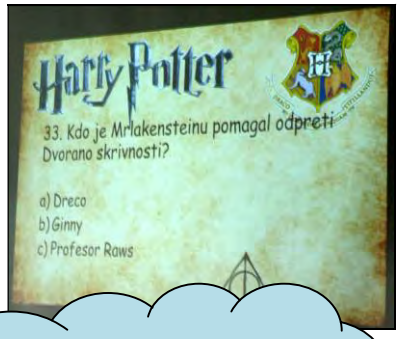

Najboljši je bil kviz, ker rad sprašujem, zato bi mi ustrezala tudi novinarska delavnica.
Gašper

V drugem delu smo se razdelili v tri skupine z nalogo, da ustvarimo svoj dom. Čarovniški domovi imajo skrivnostna imena, grbe, vrednote in uniforme, v njih pa člani pripravljajo nove čarovniške napoje in nove uroke. Člani domov, udeleženci delavnic, smo novonastale domove domiselno predstavili s plakati na zaključni prireditvi, nato pa jih izobesili na razstavnem prostoru matične šole in podružnične šole v Zagradcu.

Na delavnico sem se prijavil, ker mi je všeč Harry Potter. Za prijavo mi ni žal.
Blaž

Razmišljala sem o likovni delavnici, ker rada rišem, a mi ni žal, da sem tukaj.
Milka

***Silvia Valenčič**, prof.*

O FANTU, KI JE PREŽIVEL …

Harry Potter, zbirka knjig o fantu, ki je preživel, je znana vsem, ampak zakaj je tako magično zaslovela?

Mnogo ljudi tega ne ve, ampak dejstvo je, da je bila knjiga nekaj časa zelo prezirana. Nobena založba je ni želela kupiti, ker so založniki menili, da je preveč nerealna in naporna za bralce.

Šele čez nekaj časa je hči nekega založnika knjigo prebrala in očeta prepričala, naj jo kupi. Kmalu zatem se je začela slava fanta, ki je preživel.

Nihče ne ve, zakaj ravno Harry Potter. Na svetu je ogromno knjig, ampak zakaj prav Harry?

Knjiga zelo slikovito in zanimivo opisuje življenje v čarovniškem svetu. Vključuje ogromno različnih likov in vsak je po svoje poseben, tako da se bralec lahko najde v enem od njih. Od prestrašenega Nevilla, zasanjane Lune in volkodlaka Remusa, pa vse do uporniškega Siriusa in nekoliko nore Bellatrix.

Zanimivo je, kako z vsakim naslednjim delom knjiga in razmišljanje glavnih junakov postajata čedalje bolj zrela. Poleg tega ima vsaka oseba natančno podano zgodovino, čeprav včasih sploh ni del zgodbe. Vse podrobnosti in dejstva ustvarijo občutek, da je čarovniški svet resničen in večina od nas ne bi imela nič proti, tudi če bi bil.

***Maša Žnidaršič**, 9. bZ*

Sem prava oboževalka Harryja Potterja! Ustrezala bi mi tudi glasbena delavnica, saj rada pojem.
Mia

Na delavnico sem se prijavila zaradi sošolke. Če bi še enkrat izbirala, bi šla na fotografsko delavnico.
Elena

… IN O PISATELJICI, S KATERO JE HARRY POTTER ZAŽIVEL

Simpatičen in včasih neroden, vendar dobrosrčen, čarovnik Harry Potter je knjižni fenomen. Otroke, mladino in odrasle je odtegnil od televizije in računalnikov ter jih prepričal, da so vzeli v roke debele knjige.

*Pisateljica se je rodila kot **Joanne Rowling** leta 1965 na obrobju Bristola. Od malih nog je hotela biti pisateljica. Prvo zgodbo z naslovom Zajec je napisala s šestimi leti, z enajstimi pa prvi roman o prekletstvu sedmih diamantov in ljudeh, ki so si jih lastili.*

Idejo o mladem čarovniku Harryju Potterju je dobila leta 1990, ko se je peljala z vlakom, ki je zamujal, iz Manchestra v London. V naslednjih petih letih je napisala osnutke za sedem knjig.

Za podpis J. K. Rowling se je odločila na prošnjo založnika, saj naj bi ženska pisateljica odvračala od branja mlajše fante. K v imenu je Kathleen, kot se je imenovala njena babica.

J. K. Rowling je napisala sedem romanov o Harryju Potterju v skupni nakladi več kot 450 milijonov izvodov. Prevedeni so v 79 jezikov. Vse prodane knjige Harrya Potterja, postavljene v vrsto, bi dvakrat obkrožile Zemljo. Tudi filmi sodijo med najuspešnejše vseh časov. Osma knjiga z naslovom »Harry Potter in otrok prekletstva« pa je natis delovnega gradiva za gledališko predstavo.

Rowlingova je med najbogatejšimi Britankami in prva pisateljica, ki je s svojim delom zaslužila več kot milijardo dolarjev (J. Payne: Naj knjiga na svetu). Po navedbah britanskega The Guardiana zasluži 180 dolarjev na minuto.

***Mojca Hrvatin**, prof.*

Povzeto po: Neverjetnice 2, 2013
http://www.times.si/zanimivosti/harry-potter-in-kamen-knjige-vreden-vec-kot-67000-evrov--b484de7f24a3ada6104538d8fb6298ed32a1cbe2.html
https://www.delo.si/kultura/knjiga/harry-potter-in-otrok-prekletstva-na-mladih-carovnikih-svet-stoji.html17. januar 2017

Kavarna v Edinburgu, kjer je bila napisana prva knjiga o Harryju Potterju *(foto Damjana N.)*

Platforma Harry Potter
(foto Alenka M.)

Trgovina Harry Potter
(foto A. M.)

Lacock Abey, kjer so snemali film o Harryju Potterju *(foto Damjana N.)*

Viadukt Glenfinnan na Škotskem, znan iz filma o Harryju Potterju; fotografiran v dveh pogledih *(foto levo zgoraj A. M., levo spodaj Damjana N.)*.

Christ Church Colledge University v Oxfordu, Hoghwarts iz Harryja Potterja
(foto Damjana N.)

Jedilnica na kolidžu, kjer so posneli nekaj prizorov v filmu o Harryju Potterju
(foto Anja M.)

DOBRODOŠLI MED NAMI, CENJENI GOSTJE

BRITANSKA MEDNARODNA ŠOLA LJUBLJANA SE PREDSTAVI

V veliko veselje nam je bilo, da smo lahko na sobotnih delavnicah gostili gospoda Paula Waltona, ravnatelja Britanske mednarodne šole v Ljubljani *(British International School of Ljubljana)*, in pet učencev oz. dijakov, ki obiskujejo omenjeno šolo.

»*Počaščeni smo, da smo bili povabljeni na vašo šolo,*« so bile njegove prve besede. Pohvalil je učitelje in učence, ki so se udeležili dejavnosti v soboto, na dan, ko ni pouka. Navdušili so ga pokali, plakete in priznanja, ki jih je opazil na razstavnem prostoru šolskih hodnikov.

O sebi nam je povedal, da prihaja iz Združenega kraljestva, in sicer iz mesta Durham. Tam je delal 11 let, na Britanski mednarodni šoli v Ljubljani pa je zaposlen šele dva meseca. Našo kulturo in običaje še spoznava. Njegovi prvi vtisi o Sloveniji so, da je država mirna in varna. Všeč mu je slovenska narava, zlasti gore. Rad smuča in borda, njegov priljubljen šport je tudi nogomet. Slovenskih narodnih jedi še ne pozna, zato smo mu priporočili, naj poskusi žgance, potico, kranjsko klobaso, prekmursko gibanico in blejsko kremšnito. Povedal je, da je nekaj časa živel na Madžarskem, kjer je poskusil cmoke in burek.

Ob prihodu v Slovenijo se je začel učiti slovenščine. Včasih se znajde v nerodni situaciji, ker sprašuje po slovensko, ljudje pa mu odgovarjajo angleško, kar za napredek v učenju jezika ni najbolje.

Gostujoči ravnatelj je predstavil nekaj posebnosti, ki se kot stereotipi držijo Britancev. Obožujejo *Fish&Chips* (ribe in čips), večkrat na dan si privoščijo *tea and biscuits* (čaj in kekse), ponosni so na kraljevo družino, z dvonadstropnimi avtobusi, *Big Benom* ter *London Bridgeom* pa pritegnejo milijone turistov v London.

O vzdušju na ljubljanski Britanski mednarodni šoli nam je pripovedovalo pet **učencev in dijakov**, ki so v brezhibni angleščini in z veliko mero ponosa ter odločnosti predstavili svojo šolo.

Šolo obiskuje 235 učencev oz. dijakov, od tega je 40 % Slovencev. Sicer pa šolarji pripadajo kar petdesetim različnim narodnostim, kar šolsko skupnost nedvomno bogati. Živijo s svojimi družinami, lahko pa sami oz. z drugimi (zlasti če so na univerzi).

Zanimalo nas je, kakšen šolski sistem je uveljavljen na ljubljanski Britanski mednarodni šoli.

Primary school (primarna stopnja) vključuje učence od 4. do 11. leta. Na tej stopnji morajo obvezno nositi uniformo. Sledi *Secondary school* (sekundarna stopnja). Vanjo so vključeni učenci od 11. do 18. leta starosti. Od 17. leta dalje ne nosijo uniform, morajo pa biti lično in dostojno oblečeni.

Na začetku stopnje se odločijo za sklope predmetov. Izbirajo med angleščino in matematiko, med glasbo, likovno umetnostjo in geografijo. V višjih letnikih se lahko usmerijo na ožje področje. Če so, na primer, na začetku izbrali zgodovino, lahko v višjih razredih izberejo rusko zgodovino ali 2. svetovno vojno. V 3. letniku izberejo štiri predmete iz posameznih sklopov. Tako se lahko bolj posvetijo temam, ki jih zanimajo in pridobijo dobro osnovo za nadaljnji študij. V primeru, da jim izbrani predmet ne odgovarja, pa ga, žal, kasneje ne morejo zamenjati.

Srednja šola ima podoben sistem, kot je prikazan v filmu o Harryju Potterju. Obstajajo štiri »hiše študentov«, ki se ločijo npr. po barvah (rdeča, rumena, zelena, modra), po imenih ipd. Hiše študentov med seboj tekmujejo v športih, imajo svojega vodjo. Najbolj priljubljeni športi med študenti so nogomet, ragbi in kriket. Nadarjeni otroci pojejo v zborih. Prepevajo predvsem klasično glasbo.

Zanimivo se mu zdi, da študenti v Sloveniji govorijo več jezikov kot v Združenem kraljestvu. Le tako lahko spoznavajo tuje dežele, njihovo kulturo in običaje. Na šoli poučujejo tudi slovenščino, in sicer za naravne govorce *(native speakers)* in tiste, ki to niso *(non-native speakers)*.

Šolski koledar je nekoliko drugačen. V Sloveniji imamo vsakih pet tednov en teden počitnic, njihove počitnice pa so daljše.

Prehrano nudijo v okviru t. i. *cateringa*. Na meniju je juha, glavna jed in sladica. Program pogosto popestrijo z dnevi nacionalnih kuhinj, ki jih pripravijo družine.

Na šoli je spodbudna klima. Učitelji hočejo, da se učenci potrudijo in to večinoma naredijo. Če česa ne razumejo, učitelji nudijo pomoč in jih usmerjajo k dodatnim nalogam. Seminarske naloge predstavijo sošolcem. Nastopi pred javnostjo in samostojno raziskovanje sta najboljša načina učenja. Če imajo težave z nastopanjem pred skupino, morajo obvezno dvakrat v tednu javno nastopati. Sčasoma izgubijo strah pred nastopanjem in pridobijo samozavest.

Testi so namenjeni sprotni povratni informaciji, kaj učenci znajo in česa ne ter čemu je potrebno posvetiti več vaj. Na koncu opravijo izpite, ki jim odpirajo poti študija v tujini. Poleg delovne etike spodbujajo tudi dobrodelnost, kar je v današnjem času pomembna vrlina.

Šolsko načelo je, da učenci vse zaposlene, tudi čistilce, poznajo po imenih in se z njimi tudi pogovarjajo. Tako je malo težje vreči papirček na tla, saj vedo, da bo nekdo drug moral pospraviti za njimi.

Gostujoči ravnatelj se je ob koncu iskreno zahvalil za zanimivo sobotno druženje in povabil, da tudi mi obiščemo njihovo šolo. Pozval je še svoje učence in dijake, naj povedo, zakaj so se odločili za šolanje na Britanski mednarodni šoli v Ljubljani.

Predstavili so se nam učenci **Ioannis**, **Damir**, **Arina**, **Taja** in **Adrian**. Stari so od 11 do 18 let in prihajajo iz različnih držav.

IOANNIS

je po narodnosti Grk, več let je živel v Bukarešti, nekaj časa na Češkem, sedaj pa živi v Ljubljani. Obiskuje 2. letnik srednje šole. Všeč mu je, da se na šoli pod isto streho združujejo ljudje različnih narodnosti, kultur, z različnimi pogledi na življenje. Pravi, da jih na šoli ne bogatijo le učitelji, ampak tudi prijatelji iz različnih držav. Idealno se mu zdi, da je v razredu 5 do 6 učencev. Učitelj lahko individualno pristopi k dijaku in mu posveti več časa. Izbral je ekonomijo, psihologijo, matematiko in zgodovino.

DAMIR

je star 18 let in prihaja iz Črne gore. Obiskuje 3. letnik srednje šole. Pohvalil je takojšnjo povratno informacijo, ki jo dobi od učitelja. Všeč mu je tudi prijazno vzdušje v razredu in na hodnikih. Izbral je štiri predmete: angleško literaturo, psihologijo, ekonomijo in zgodovino. Všeč mu je, da se lahko osredotoči na tisto, kar ga zanima, saj želi nekaj od tega študirati. Ob koncu leta so izpiti, med letom pa dva pomembnejša testa iz predmeta. Ta ocena se ne šteje nikamor. Bolj gre za povratno informacijo o tem, kako napredujejo. Pravi, da učitelji dajo domačo nalogo, ker jim je mar za dijake. Imajo pa dovolj časa tudi za prostočasne dejavnosti. V okviru volonterskih dejavnostih zbirajo npr. denar za potovanja, pomagajo starejšim …

ARINA

prihaja iz Rusije. Ima 11 let in obiskuje 7. razred. Uživa v družbi sošolcev, sošolk in učiteljev. Opazila je, da smo tudi mi prijazni drug do drugega. Študirati želi nekaj v zvezi s klavirjem, zato se z glasbo ukvarja že od 4. leta starosti. V 7. razredu imajo matematični izpit, na katerega se pripravljajo z več testi, s katerimi merijo napredek. Pri tem je pomemben podatek, česa še ne znaš in kaj moraš še izboljšati do naslednjič. Če ni napredka, se pokliče starše. V spomin se nam je vtisnil Arinin odločen nastop.

TAJA

obiskuje 10. razred. Stara je 14 let in prihaja iz Maribora. Sprva ji je bilo težko, saj se je vpisala v šolo brez predznanja angleščine, ki je na tej šoli učni jezik. Učitelji so ji pomagali, zato je jezikovno oviro hitro premagala. Dogaja se ji, da se slovensko pogovarja le z mamo in očetom, z bratom in ostalimi pa govori angleško. Zgodi se, da celo pozabi kakšno slovensko besedo. Študirati želi na univerzi v Bronxu, zato mora opraviti 3 do 6 mesecev volonterskega (prostovoljnega) dela.

Potrdila je, da imajo tudi oni domače naloge. Pri francoščini ali geografiji moraš npr. dokončati vprašanja, pri angleščini napisati esej. Naloge nikoli ni potrebno napisati do naslednjega dne. Ponavadi imajo časa en teden. Vsakih pet tednov sledi preverjanje. Če se ne odrežeš dobro, sledi še več domače naloge, da nadomestiš primanjkljaj. Če učitelj ugotovi, da težava še ni odpravljena, pokliče starše, ki morajo ukrepati.

ADRIAN

je star 14 let in je rojen v Sloveniji. Povedal nam je, da mu je v šoli zelo všeč. Pouk poteka od 7.45 do 15.30, vmes pa imajo tri daljše odmore.

***Andreja Robek Perpar**, prof.*

Logotip, stavba in moderno opremljene učilnice Britanske mednarodne šole v Črnučah

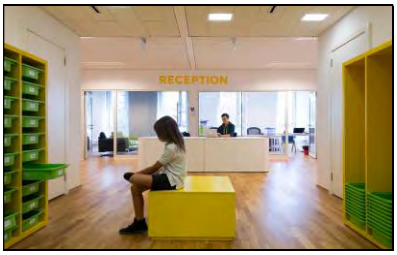

https://www.royalschool.ro/about-us/partners/british-international-school-of-ljubljana/
https://britishschool.si/our-school
http://www.krageljarhitekti.si/britanska-mednarodna-sola.html
http://www.odprtehiseslovenije.org/objekt/britanska-sola-v-ljubljani/
https://www.youtube.com/watch?v=LnDzUucDymA
https://www.napovednik.com/dogodek446340_bims_summer_concert_poletni_koncert

Jure Podbevšek, ljubiteljski dudar
RADOVEDNOST JE KLJUČ DO USPEHA

Ste eden izmed redkih Slovencev, ki igrate na dude. Ali v Sloveniji še kdo igra na tovrstno glasbilo?

Pred kratkim sva se preko e-pošte dogovarjala z gospodom Markom Gjuro za pijačo, da se spoznava. Tudi on se je učil igrati dude v Avstriji, a še ni bilo priložnosti … Če je v Sloveniji še kdo, ki igra na dude, žal ne vem.

Koliko časa igrate na dude?

Mislim, da je zdaj osmo leto. Žal mi je, da nimam več časa za vajo, a tako pač je.

Kdo vas je navdušil za igranje na tak nenavaden inštrument?

Navdušil me je prijatelj Michael Tomas Jurman, ki je bil izvrsten dudaš. Kosal se je že z najboljšimi v Avstriji, tam pa jih ni malo. Pred časom se je preselil v Avstralijo in kot vem, nima časa za pihanje. Dude pa zahtevajo vsakodnevno napihovanje meha za moč in preigravanje na *practice chanter-ju*, da prsti ne zgubijo občutka.

Ali je v Sloveniji glasbena šola, v kateri poučujejo igranje na dude? Kje ste se učili igranja na ta inštrument?

Žal ne, osnove mi je pokazal Michael. Nekaj časa sem vadil doma, potem sva odšla na Škotsko, v Glasgow, in v Avstrijo. Tam poteka enotedenska šola dudanja, kjer učijo le najboljši škotski dudaši.

Kako poteka učenje igranja na dude?

Mislim, da so dude kar zahteven inštrument. Najprej se je potrebno naučiti igranja na *practice chanter-ju*, to je piščal, ki ima, enako kot dude, razporejene luknjice za prste. Posebnost dud je povezava zvoka brez presledkov (*legato*). Zato so vstavili tehnične gibe s prsti, ki predstavljajo te presledke in gibi morajo biti izredno hitri ter usklajeni, za kar je potrebne veliko vaje. Prehod s *practice chanter-ja* na dude in na meh je posebna zabava. Biti moraš vztrajen in na koncu uspe.

Kakšni so bili Vaši občutki, ko ste prvič zaigrali na ta inštrument?

Prvič sem poskusil igrati na Michaelove dude. Uspelo mi je spraviti celo nekaj zvoka iz piščali in pomislil sem, da bi lahko bil to inštrument zame. Že kar nekaj časa sem namreč premišljeval, kateri inštrument bi igral na stara leta.

Ali je igranje dud naporno?

Mislim, da je. Glasbo se moraš naučiti na pamet, ker se ne igra ob notah. Je tudi fizično naporno, vsakič sem ves poten in zadihan po igranju.

Katera je obvezna oprema dudarja?

Lepo je, če škotski dudar igra oblečen v škotsko narodno nošo. Obvezno ni, je pa bolj pristno.

Ali nam lahko predstavite sestavne dele dud?

Glavne sestavine so:

- meh kot rezervoar zraka,
- napihovalna cev, kjer se napihuje meh,
- *bass drone* – velika cev z jezičkom, ki ustvarja basovski ton,
- *tenor drones* – dve krajši cevi, ki z jezičkoma ustvarjata tenor,
- *pipe chanter* – ima prav tako jeziček, ki ustvarja močan zvok dud.

Iz katerih materialov so narejene dude in kje dobimo te materiale?

Novejše dude so sestavljene iz modernih materialov, ki so v pomoč dudarju; ti namreč ne zahtevajo toliko vzdrževanja kot nekoč. Meh je recimo narejen iz goreteks materiala, droni so izrezljani iz lesa drevesa *African black Wood*, ki se na vlagi zelo malo razteza, kar je pomembno zaradi zvoka. Prav tako je *pipe chanter* izrezljan iz tega drevesa.

Od kod pravzaprav izvirajo dude?

Mislim, da so bile najstarejše najdene v Aziji in severni Afriki.

Koliko vrst dud poznate? Ali obstajajo tudi manjše dude, na primer za otroke?

Dud je veliko vrst, tudi istrske so in makedonske, po velikosti in zvoku so različne. Priložnost sem imel igrati na *small pipes*, ki so manjše in tudi zvok je velikosti primeren. Mladi lahko igrajo tudi na škotske dude, vse so prilagodili velikosti in moči pihanja.

Ali pogosto igrate na dude? Ob katerih priložnostih se prelevite v dudarja?

Kadar imam možnost, *practice chanter* pa imam vedno s seboj. Bolj poredko igram za prijatelje, raje igram bolj zase.

Kakšni so odzivi Vaše publike na zvok dud?

Da so glasne!

Ali ste se udeležili tudi kakšnega tekmovanja v igranju na dude?

Ne.

Kje ste kupili dude? Ali so drage? Če ni skrivnost; koliko ste plačali zanje?

V Glasgowu sem šel v tovarno dud *Wallace bagpipes* in tam izbral dude. Dal sem okroglega tisočaka evrov.

Ali so bile dude izdelane po Vaši meri?

Res imajo različne velikosti in je dobro, da te pogleda strokovnjak in pomeri dolžino telesa (roke, vrat). Težko sam izbereš sebi primeren inštrument. Biti mora udoben, če ne, je igranje težje.

Ali znate igrati tudi kakšen drug inštrument?

Žal ne. Morda bom, če bo čas.

Od kod prihajate in kaj ste po izobrazbi?

Iz Ljubljane, sem geodet.

Kaj poleg igranja na dude še radi počnete v prostem času?

Joj, hobijev je veliko, morda mi je najljubši tek, ta me res sprošča.

Ste že bili v Združenem kraljestvu? Ali vas je pot kdaj zanesla tudi na Škotsko?

Bil sem v Londonu kot turist in v Glasgowu kot učenec dud.

Kaj bi ob koncu najinega intervjuja sporočili učencem OŠ Stična?

Radovednost je ključ do uspeha in ne obupati, tudi če je težko.

***Nataša Rebec Lukšič**, prof, in **Andreja Robek Perpar**, prof.*

Alenka Meško
ČE SI PRIDEN, NI POMEMBNO, OD KOD SI

Gostja Alenka Meško je povedala, da je odšla v London s trebuhom za kruhom. Po izobrazbi je ekonomistka, a na Otoku pomaga invalidom. K nam, na sobotne delavnice, se je pripeljala z angleškim avtomobilom, ki ima volan na desni strani. Razveselili smo se povabila, da lahko smuknemo vanj.

Zakaj ste se odločili za delo v Združenem kraljestvu?

Težko vprašanje. Odšla sem s trebuhom za kruhom. Ustreza mi tukajšnji bonton, spoštovanje ljudi. Plače so višje, delo je bolj umirjeno. Možnosti za izpopolnjevanje v mojem poklicu so tu boljše. Če si priden in delaven, ni pomembno, od kod si. Podjetje, pri katerem delam, rado najame Slovence, saj smo znani po pridnosti. Število zaposlenih Slovencev se tu v treh letih povečalo z 20 na 300.

Kaj najbolj pogrešate, ko ste tam?

Domače, Slovenijo. V Horjulu, kraju blizu Vrhnike, sem obiskovala osnovno šolo, srednjo pa v Ljubljani. Tam, kjer si odraščal, je vedno tvoj dom in ga vedno pogrešaš.

Imate vzornika?

Če bi morala koga izbrati, bi bila to moja babica. Bila je zelo pozitivna, močna oseba. Ona je bila že prej v Ameriki, že v tistih časih je bilo težko.

Kakšno je življenje v Angliji?

Podobno kot tukaj. Delati moraš, vreme je pa slabše. Zaradi vremena sem na začetku velikokrat zbolela, več je dežja, poleti je bolj hladno in vetrovno kot doma. A zdaj je obratno, velikokrat se prehladim, ko pridem v Slovenijo.

Koliko ste bili stari, ko ste se tu zaposlili?

32 let.

Kaj vas v vašem delu najbolj navdušuje?

Da lahko nekomu pomagam. Za svoje delo nisem samo plačana, ampak sem tudi nagrajena, saj vem, da s tem pomagam.

Ali je težko oskrbovati invalide?

Ne, mi je kar v redu, rada pomagam. Pri nas so zaposleni tudi moški, ampak oni tega ne zmorejo opravljati in gredo hitro domov. Lahko si predstavljaš starejšo osebo, ki ji moraš pomagati pri tuširanju: ali to lahko počneš ali pa ne moreš.

Kako je v Angliji poskrbljeno za invalide?

Bolje kot pri nas. Zdravstvo je urejeno drugače. Za invalide imajo tudi aparature, ki jih pri nas še ni. Nepredstavljivo jim je, kako lahko invalida damo npr. s postelje na voziček … Tam imaš *sling*, *gugalnico*, ga daš noter, prepelješ z daljincem in položiš v voziček, lahko tudi na posteljo.

Ste zadolženi za 1 invalida ali za več?

Samo za enega.

Se nameravate vrniti v Slovenijo?

Enkrat, ja, trenutno pa še ne.

Koliko časa že delate v Združenem kraljestvu?

Oktobra bo 4 leta.

V kolikih mestih ste že delali?

Delala sem v Edinburgu, Perthu, Dandeeu, Saint Andrewsu, Birminghamu, Beckelsu, Oxfordu …

Kolikokrat na leto pridete v Slovenijo?

Skoraj vsak mesec. Delam tri tedne, nato sem en teden prosta.

Ali vas je strah potovati z letalom?

Veste, kako je: Če mi je namenjeno, da bom padla dol, bom pač padla.

Koliko ste sedaj stari?

36.

V katero državo bi se preselili?

Hotela sem v Avstralijo, ampak sem imela težave z vizo, zato sem se odločila za Združeno kraljestvo. Tudi angleščina mi odgovarja. V srednji šoli sem se učila nemščino, ampak je ne obvladam. Po nemško znam povedati le: »*Ich bin Alenka*.«

Kako je z delovno vizo v Združenem kraljestvu?

Je ni, ker je del EU.

Ali so plače za vaše delo višje kot tukaj?

Ja, seveda, gor v enem tednu dobim tolikšno plačo kot tukaj v celem mesecu.

Imate samo enega pacienta?

Imam tri redne. Menjavamo se. Prej sem bila pri eni klientki tri tedne, zdaj je pri njej druga punca, tudi ona bo tam tri tedne. Ko se bom vrnila, bom šla k nekemu gospodu, ki prebiva v bližini Londona in ima konje. Ko tam zaključim, grem spet k drugim rednim in potem spet domov.

Živite pri njih ali morate najeti stanovanje?

Za vse to poskrbi firma, pri kateri sem zaposlena. Od letališča, ko pristanem, do cilja: dajo nam karte za vlak, pri klientu imam sobo, svojo kopalnico, hrano. To službo rada opravljam zato, ker je za vse preskrbljeno.

Ali se bojite, da ne bi kaj narobe naredili?

Od začetka sem se, ampak potem dobiš samozavest in zdaj gre lažje.

Veliko potujete?

Ja, ko sem bila v Sloveniji, nisem veliko potovala, ker sem imela nizko plačo, zdaj pa kar grem. Letos sem bila na Sardiniji.

Greste v Anglijo vedno z letalom?

Grem tudi z avtom, imam pa britanski avto. Če želite, ga lahko greste pogledat. Volan je na desni strani. Vozim se 22 ur. Grem skozi Evropredor, na poti iz Francije v Anglijo pa se prestavi ura.

Ali vmes kaj spite, ko se vozite v Anglijo?

Ponavadi ne. Pazim, da odpotujem takoj, ko se zbudim. Med potjo se ustavljam, da se malo razmigam, kaj pojem in popijem.

Kako težko vam je bilo na začetku?

Začela sem na Škotskem. Težko sem razumela narečje. To ni bila angleščina. Stalno sem spraševala: »*Can you repeat again?*« (Lahko ponovite?) Sprva si v glavi še vse prevajaš, zdaj pa ne prevajam več, samo govorim. Imam pa zdaj probleme s slovenščino, včasih se sploh ne morem spomniti kakšne besede.

A vam je bilo na Škotskem neprijetno, če je bil kdo oblečen v kilt?

Sprva sem bolj postrani gledala, a to je kot naša narodna noša. Se navadiš.

Ali veste, kdaj in zakaj so moški pričeli nositi kilte?

Ko so bili Škoti in Angleži v vojni, je veliko fantov umrlo v vojni, zlasti na škotski strani. Zato so ženske začele sinove oblačiti v krila. Ker so izgledali kot deklice, jim ni bilo treba v vojno. Sčasoma je to postala tradicija. Pa še fantje so imeli v tistih časih dolge lase …

Gospa Alenka nam je pokazala britanske kovance in bankovce. Omenila je, da so se Britanci zaradi varčevalnih ukrepov odločili za rokovanje s plastični bankovci (funti), ker se papirnati bankovci hitro obrabijo. Izvedeli smo še, kako si na Otoku brez težav napolnimo baterijo mobilnega telefona.

***Andreja Robek Perpar**, prof.*

Emma Anne Hatto
LONDONČANKA, KI RAZISKUJE SLOVENSKO ZGODOVINO

Na sobotnih delavnicah smo gostili prav posebno gostjo, ki prihaja iz Združenega kraljestva: triindvajsetletno Emmo Anne Hatto. V Slovenijo je prišla z namenom, da bi raziskala slovensko zgodovino med letoma 1919 in 1929. Z velikim zanimanjem je opazovala dogajanje na delavnicah in z žarom v očeh odgovarjala na vprašanja naših novinarjev. Njena strast do zgodovine našega ozemlja nas je popolnoma prevzela.

Zakaj vam je zgodovina všeč? Zakaj ste se odločili za študij zgodovine?

Zanima me, kako so ljudje živeli v preteklosti. Pritegne me evropska, posebej pa slovenska zgodovina, ker je drugačna. Na fakulteti sem pristala po naključju. Z osemnajstimi leti sem se vpisala na univerzo, a nisem bila prepričana, da sem prav izbrala. Žal mi je bilo, da sem se vpisala. Potem se je zgodil prelom. Neka profesorica me je navdušila s predavanjem o avstrijski zgodovini. Govorila je s takim žarom, da sem želela vedeti več in več. Po treh letih študija sem vpisala magisterij. Profesorica, mentorica na univerzi, mi je vlivala samozavest in rekla: »Pojdi in poskusi.« Dobila sem štipendijo za raziskovanje slovenske zgodovine. Zagrabila sem priložnost in za nekaj tednov odpotovala v Slovenijo. Kmalu se vračam v Združeno kraljestvo, a bi še kar ostala. Želim pa postati univerzitetna profesorica zgodovine.

Zakaj se učite slovenščine?

Da bi bolje razumela slovensko zgodovino, je dobro prebirati dokumente v vašem jeziku. Mentorica na fakulteti mi je kupila knjigo *Harry Potter* v slovenskem jeziku.

Ravnatelj Britanske mednarodne šole Ljubljana je povedal, da je učenje slovenščine težko. On zastavi vprašanje v slovenščini, ljudje pa mu odgovarjajo v angleščini. Ali imate vi podobne težave?

Ja, hitro se to zgodi. Očitno se nam angleški naglas sliši. To sem premagala tako, da sem ponavljala v slovenščini. Na primer: če sem bila v trgovini, sem vprašala trgovko, koliko stane ali koliko moram plačati. Ko me je zaslišala, je rekla: »*Ten euros*.« Ponovila sem v slovenščini: »*Aha, deset evrov*.« Takrat mi je pritrdila in vedela sem, da sem pravilno rekla. Prosila sem nekaj ljudi, da mi pri učenju pomagajo, saj sem se jezika resnično želela naučiti. Preden sem prišla v Slovenijo, sem dve leti dvakrat na teden obiskovala tečaj slovenščine. Sedaj slovensko predvsem govorim, manj pa pišem.

Kakšna se vam zdi Ljubljana?

Moje rodno mesto je manjše od Ljubljane. Ljubljana mi je všeč, ker je vse zelo blizu. Okrog nje se hitro pride. Všeč mi je center, ker je tako majhen. Slovenski avtobusi so vedno točni. Ljudje so prijazni, na avtobusih jih veliko odstopi sedež starejšim. Ljubljana je nekakšno družinsko mesto. Raziskovala sem jo s kolesom, peš, z avtom si pa še ne upam. Strah bi me bilo, če bi vozila sama. Angleži namreč vozimo po levi strani. Kmalu bi lahko povzročila nesrečo.

Foto arhiv Emme Anne Hatto

Katere slovenske običaje ste že spoznali?

Naj pomislim. To, da si sezujete čevlje v hiši, mi je bilo zanimivo. Tega ne srečaš v Londonu. Všeč mi je hrana, tudi v restavracijah. Všeč so mi restavracije z lokalno hrano. V Londonu ni več tradicionalnih restavracij. Srečaš indijsko, kitajsko …, ne pa angleške. Poskusila pa sem že potico!

***Andreja Robek Perpar**, prof.*

Mateja Marinko
OČI PRIPOVEDUJEJO ZGODBO

Na sobotnih delavnicah smo gostili ljubiteljsko slikarko, domačinko Matejo Marinko, ki je bila odlična mentorica našim risarskim navdušencem. Ko je razgrnila portrete, ki jih je prinesla s seboj, smo vsi osupnili in nismo bili prepričani, da bomo njeno tehniko risanja sploh kdaj usvojili. Pa nam je uspelo!

Foto arhiv Mateje M.

Nam lahko zaupate, ali ste ljubezen do risanja začutili že v otroških letih?

Ja, že kot otrok sem zelo rada risala in opazovala druge, ki so risali, vendar sta me potem šola in služba zapeljali v čisto druge vode.

Kaj ste po izobrazbi?

Po izobrazbi sem diplomirana ekonomistka in več kot 15 let sem delala v računovodstvu in financah ameriškega podjetja, vendar v svojem delu nikoli nisem zares uživala.

Ali je slikanje Vaš poklic ali hobi?

Slikanje počasi postaja moj poklic, čeprav to ni bil moj namen. Priložnosti so prišle kar same in z največjim veseljem sem jih zgrabila.

Kdo so bili Vaši vzorniki in kakšni so bili vaši likovni začetki?

Spomnim se, da sem na morju občudovala ulične slikarje, ki so slikali portrete. Takrat sem si želela, da bi tudi jaz nekoč znala tako risati. Moj največji vzornik je zagotovo nizozemski slikar Rembrandt. Pred leti sem si ogledala njegove slike v Amsterdamu, ki so me prevzele. Pa Leonardo da Vinci in še bi lahko naštevala. Seveda mi je velika vzornica naša Ivana Kobilca. Premalo se zavedamo, kako neverjetna umetnica je bila. Njene slike so čudovite.

Kdo vas je navdušil za likovno izražanje? S katerimi težavami ste se sprva soočali?

Pred dobrima dvema letoma sem se opogumila in šla na tečaj k akademski slikarki Nataši Jan Virant in že po prvih treh urah sem vedela, da je to tisto, kar sem iskala. V meni je takoj prepoznala talent in me je vzpodbudila, da se slikanja lotim resneje. Slike sem začela objavljati na socialnih omrežjih in bila presenečena nad odzivom. Vsem so bile slike všeč. Potem so stvari stekle same od sebe. Povabili so me, da razstavim slike v KD Stična, potem v Mestni knjižnici Grosuplje, v enoti Ivančna Gorica. Odprla sem »ETSY« trgovino, kjer sem pokazala slike in kmalu so se začeli portreti prodajati po vsem svetu. Seveda je za tem veliko dela in vztrajnosti. Veliko je risanja, fotografiranja narisanih portretov, pa objave na socialnih omrežjih, dogovarjanje … Dela nikoli ne zmanjka. Največje težave sem imela s sprejemanjem svojega talenta, s tem, da moram znati ceniti svoje slike, da se upam pokazati v javnosti, se izpostaviti na razstavah in prireditvah. Največkrat smo sami sebi največja ovira do uspeha.

Katere so prednosti in slabosti Vaše službe?

Prednost moje službe je, da lahko delam od doma. Ker imam štiri otroke, je zelo pomembno, da sem lahko čim več časa z njimi. Pri delu od doma pa sta seveda glavna disciplina in urnik dela, drugače se hitro zgubiš v hišnih opravilih, brskanju po internetu in dopoldne je že mimo.

Kakšen je položaj svobodnih likovnih ustvarjalcev v Sloveniji?

Čeprav velja prepričanje, da se od umetnosti ne da živeti, sama verjamem v nasprotno. Seveda nič ne pade samo. Treba je veliko delati, pa ne samo slikati, tudi objavljati na socialnih omrežjih, razstavljati, se udeleževati delavnic, javnih razpisov … Predvsem pa se ne smeš omejiti samo na Slovenijo, ponuditi moraš več različnih produktov, sodelovati z društvi, javnim skladom.

Kaj najraje slikate in zakaj? Kateri so Vaši najljubši motivi?

Najraje rišem portrete in večinoma portrete tudi prodajam. Narišem jih po naročilu. Včasih narišem tudi kakšno pokrajino ali tihožitje, vendar bodo portreti vedno moja prva ljubezen. Rada imam ljudi, njihove obraze, predvsem oči. Prav oči rišem najraje. Verjamem, da lahko z očmi in izrazom na obrazu poveš zgodbo. Če zadeneš oči, si zadel bistvo obraza. Rada slikam znane ljudi, igralce in glasbenike, ki so mi všeč, pa zanimive obraze neznanih ljudi, starejše ljudi, otroke ...

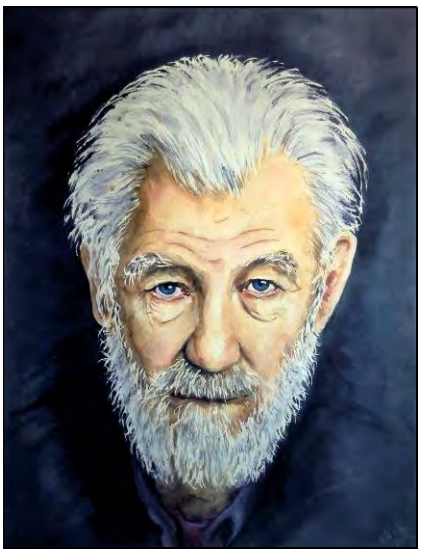

Od kod so Vaše stranke? Ali prodajate slike samo v Sloveniji?

Večino slik prodam v tujino, v glavnem v Ameriko, tudi v Evropo, en portret je šel celo v Novo Zelandijo, en v Savdovo Arabijo. Umetnost nima meja, zato je potrebno gledati širše in se pokazati svetu. Na žalost ugotavljam, da je slikarska umetnost v tujini bolj cenjena kot v Sloveniji. V tujini te nihče ne sprašuje, ali imaš akademsko izobrazbo. Potencialni kupci slik se ne pogajajo o ceni in te znajo tudi pohvaliti, kadar so zadovoljni.

Katere slikarske tehnike uporabljate pri slikanju portretov?

Rada rišem v različnih tehnikah slikanja, zato se risanja nikoli ne naveličam. Nekateri menjajo slikarske motive, jaz pa raje spreminjam tehniko risanja. Kupcem ponujam portrete, narisane s svinčnikom, tudi s kemičnim svinčnikom, ogljem, suhim ali oljnim pastelom, oljem ali akrilom na platnu, akvarele. Tudi s kavo sem že narisala nekaj portretov. Ni važna tehnika, samo da je portret.

Katere pripomočke uporabljate pri ustvarjanju potreta?

Obvezni pripomočki pri ustvarjanju portreta so svinčnik in radirka, s katerima narišem osnovo, ne glede na to, katero tehniko uporabljam. Pomagam si z ravnilom, predvsem pri osnovi in iskanju napak. Imeti moram trdo podlago. Osnova za vsak dober portret pa je seveda dobra fotografija, nisem še tako sigurna vase, da bi risala portret »v živo«.

Kje nakupujete pripomočke in material za risanje?

Veliko pripomočkov kupim oz. naročim v lokalni papirnici, včasih grem tudi v trgovine v Ljubljani ali v Grosuplju. S časom ugotoviš, kateri pripomočki in material so najboljši oz. najbolj ustrezajo stilu risanja in kje se dobi kvaliteten material po ugodni ceni.

Ali veste, koliko slik ste do sedaj naslikali?

V zadnjih dveh letih sem naslikala več kot 150 slik. Vseh seveda nisem prodala. Veliko slik narišem zase, za darila bližnjim, za razstave, za javni razpis … Resnično izkoristim vsak prost trenutek, to je moje delo, hobi in strast, zato ni težko ukrasti tudi kakšno uro spanca.

Kje ste že razstavljali?

Prva samostojna razstava je bila v Kulturnem domu v Stični na občinski prireditvi ob kulturnem prazniku. Dve samostojni razstavi sem imela v knjižnici v Ivančni Gorici, v knjižnici razstavljam tudi v okviru Kulturnega društva likovnikov Ferda Vesela iz Šentvida. V decembru je razstava Ledene skulpture. Moja slika Martin Kačur, ki je bila izbrana na razpisu Javnega sklada, je bila razstavljena tudi v Mestni knjižnici Grosuplje v Grosupljem in kasneje v Galeriji Medija v Zagorju.

Kakšen je bil odziv obiskovalcev vaših razstav?

Odzivi na razstavah so vedno pozitivni. Lepo je videti, da ljudje začutijo moje delo, da vidijo lepoto ljudi na portretih. Najbolj me razveselijo komentarji, da so portreti živi, ker to je tisto, kar želim s slikanjem doseči. Da se gledalec ustavi in se zazre v portret in vidi osebo, se sprašuje, kdo je ta človek, kaj čuti … V današnjem hitrem tempu se redko ustavimo, zazremo ljudem v oči in jih zares vidimo.

Katera Vaša slika Vam je najbolj pri srcu? Zakaj?

Nimam najljubše slike, imam pa najljubši motiv. To je francoska igralka Marion Cotillard, ki sem jo narisala že v vseh mogočih tehnikah. To je igralka, ki je med drugim igrala Edith Piaf. Ta igralka ima oči, ki tako neverjetno izražajo čustva, vsakič pripovedujejo drugo zgodbo.

Ali se kdaj zgodi, da z risbo niste zadovoljni? Ste zelo samokritični?

Zelo sem samokritična. Nikoli nisem popolnoma zadovoljna s sliko, vedno je lahko bolje, lepše, bolj prepričljivo, vendar me je moja mentorica Nataša Jan Virant naučila, da je v določenem trenutku potrebno odložiti orodje in pustiti nekaj še za naslednjo sliko.

Ali si radi ogledujete razstave slikarskih kolegov po Sloveniji ali drugod po svetu?

Zelo rada grem na razstavo. Če mi čas dovoljuje, grem na otvoritve razstav v knjižnici v Ivančni Gorici. Vsako leto grem vsaj enkrat v Narodno galerijo, v novembru sem si ogledala razstavo Fride Cahlo v Budimpešti. Rada vidim dela drugih slikarjev, tako se lahko veliko naučiš in hkrati podpreš druge ustvarjalce.

Ali se udeležujete slikarskih izpopolnjevanj, seminarjev?

Vsaj enkrat letno grem na slikarski tečaj k Nataši Jan Virant. Veliko se naučim od soustvarjalk v Kulturnem društvu likovnikov Ferda Vesela iz Šentvida. Želela bi se še več izobraževati, vendar mi čas ne dopušča, ker so delavnice večinoma popoldne, ko so otroci doma. Bo še veliko časa tudi za izpopolnjevanje.

Kako ste se počutili kot mentorica na naših sobotnih delavnicah? Kaj Vam je najbolj ostalo v spominu?

Sobotna delavnica je bila nekaj posebnega. Otroci so bili navdušeni nad portreti in slikanjem! Vedno sem vesela, ko vidim, da otroci radi slikajo in da jih navduši še kaj drugega kot samo telefoni in računalniki. Lepo je videti tisto iskrico v očeh, ko otroku uspe narisati portret, ta ponos in hkrati zadržanost in seveda veselje ob pohvalah. Resnično jim je uspelo narisati zelo lepe portrete. Uživala sem in mislim, da otroci tudi.

Kaj priporočate našim mladim likovnim ustvarjalcem?

V slikanju naj najprej uživajo, iščejo naj svoj način izražanja in vadijo, vadijo, vadijo. Kot pri vsaki stvari, samo talent ni dovolj, potrebno je tudi veliko vaje. Vaja dela mojstra. Svoje izdelke naj pokažejo drugim, ogledajo naj si razstave, se učijo od drugih, ustvarjajo in uživajo. Vedno se lahko obrnejo tudi name za nasvet ali pomoč.

***Nataša Rebec Lukšič**, prof.*

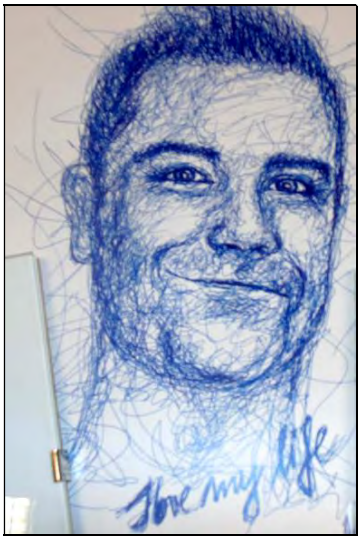

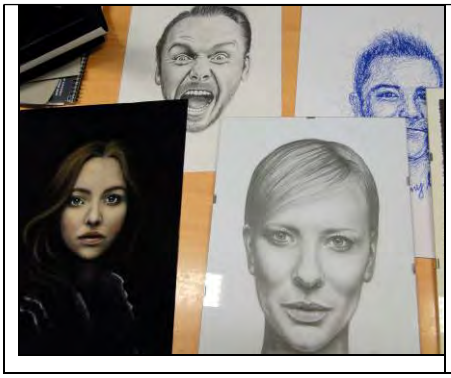

SLOVENSKE KORENINE, VEZ, KI NE MINE

Anja M.
POTOVANJA SO NAJBOLJŠA POPOTNICA ZA PESTRO IN ODPRTO ŽIVLJENJE

Z Anjo M., enaintridesetletno Koprčanko, ki živi in dela v Oxfordu, smo opravili videokonferenco. Takole nam je predstavila sebe, Oxford in Britance.

Po končani gimnaziji v Piranu sem študirala v Ljubljani na Fakulteti za družbene vede, kjer sem diplomirala iz družboslovne informatike. Nadaljevala sem z magisterijem iz statistike na univerzi v Utrechtu, na Nizozemskem. Po dveh letih sem se vrnila v Slovenijo, kjer sem opravila doktorat iz družboslovne metodologije.

https://www.google.com/maps

Na Otok sem se preselila leta 2015. Za življenje v Združenem kraljestvu sem se odločila po naključju. Po končanem izobraževanju sem se želela vrniti v tujino, ker mi je bilo življenje v mednarodnem okolju všeč že v času študija na Nizozemskem. Na internetu sem si naredila zaposlitveni profil in iskala med različnimi državami, dokler nisem naletela na zaposlitveni oglas za založbo *Oxford University Press*, kjer sem trenutno tudi zaposlena. To je največja univerzitetna založba na svetu, ki je nastala leta 1586, pred 432 leti! Vsako leto izda okoli 6000 knjig, med drugim tudi znani angleški slovar, ki vsebuje preko 200.000 besed in je bil nazadnje izdan v dvajsetih knjigah na 21 tisoč straneh.

Založba Oxford University v Oxfordu

https://www.google.si/search?q=oxford+university+press+oxford&hl=sl&authuser=0&tbm=isch&source=lnt&tbs=isz:l&sa=X&ved=0ahUKEwjA9JqwzYDfAhUszoUKHcMvBD8QpwUIHg&biw=1920&bih=976&dpr=1#imgrc=QZrilDFRinwZIM:
https://www.pinterest.com/pin/325385141824781745/

Vedno sem si želela delati za znano, veliko in pomembno podjetje, zato sem sprejela to delo in se pred dobrimi tremi leti preselila v Oxford. Založba Oxford je znana po celem svetu. Tudi pri nas jo imamo.

Center Oxford na Kopitarjevi ulici v Ljubljani je največji slovenski ponudnik in distributer tujejezične literature za učenje tujih jezikov v Sloveniji.

https://mladinska-knjiga-knjigarna-center-oxford-ljubljana-kopitarjeva-ulica-bb9f1c96fe
https://www.google.si/maps/

V službo se odpeljem s kolesom. Moj delovni čas traja od 9.00 do 17.00. V tem času delamo na projektih, lahko smo na terenu, anketiramo, intervjuvamo. Delo je raznoliko, vsaka raziskava je drugačna, zato delam z različnimi ljudi z različnimi zanimanji. Pri raziskavah in anketah nam pomagajo študenti. Ankete so različne. Na primer pravnike, ki uporabljajo določeno knjigo, sprašujemo, kako jim je knjiga koristila, kaj v njej pogrešajo, kateri podatki jim ne pridejo prav … Tako lahko novo izdajo izboljšamo.

Na Otoku sem že tri leta in domotožja še nimam. Živim s štirimi sostanovalci, tremi Američani in enim Špancem. Domov hodim trikrat, štirikrat v letu, ponavadi za praznike, kot so božič, velika noč, potem pa še za poletne počitnice. Ker sem Primorka, pogrešam predvsem vroče poletje in toplo morje. Berem v glavnem angleško literaturo, slovensko pa prinesem od doma.

Na novo okolje, ljudi in jezik sem se hitro navadila. Že v mlajših letih sem se večkrat selila. Oxford je izrazito mednarodno mesto. Skoraj vsak človek, ki ga srečam na ulici, se je preselil v Oxford od drugod (iz drugega mesta v Veliki Britaniji ali iz druge države), le redko kdo je domačin. V treh letih sem spoznala le štiri, ki so se tu rodili. Ljudje so odprti in sprejemljivi do drugih.

Angleščino sem se začela učiti v četrtem razredu osnovne šole in sem z učenjem nadaljevala do konca študija. Veliko sem se naučila pred odhodom na Nizozemsko, ko sem morala opraviti tečaj jezika. V pomoč mi je bilo gledanje filmov in serij brez podnapisov, kar me je prisililo k poslušanju jezika in razumevanju konteksta. Največ sem se naučila med bivanjem v Oxfordu. To je najboljše mesto na svetu za učenje angleščine, saj jezik praktično izvira od tu.

Angleščina se mi ne zdi težka. S surfanjem po internetu, poslušanjem glasbe, gledanjem filmov smo stalno izpostavljeni angleščini. Ker delam v založbi, ki je izredno močna na področju angleškega jezika, vedno prosim sodelavce, da mi popravijo slovnico ali pomagajo, ko se ne spomnim kakšnega izraza. S sodelavko, ki je študirala jezikoslovje, imava »izraz dneva«. Ko med pogovorom slišim neznan izraz, skupaj pobrskava po slovarjih in poskušava ugotoviti, kaj pomeni, od kod izvira in kdaj je prišel v uporabo. Primer: izraz »*long in the tooth*« – dobesedni prevod bi bil »*dolg v zobe*«, pomeni pa, da se nekaj ali nekdo stara. Če je konj »*long in the tooth*«, pomeni, da se ta konj stara.

Britanski šolski sistem se od slovenskega precej razlikuje. Razdeljen je na tri dele: *primary* (osnovna šola – razredna stopnja), *middle* (osnovna šola – predmetna stopnja) in *high school* (srednja šola). Otroci začnejo šolo s štirimi leti. Pri šestnajstih letih opravijo prvo vsedržavno testiranje – *GSCE* (mala matura). Takrat se odločijo, ali bodo nadaljevali z dvoletnim šolanjem in se vpisali na univerzo (gimnazija), ali pa opravili dve leti poklicnega izobraževanja (npr. vodovodno inštalaterstvo, frizerstvo itd.).

Veliko osnovnih šol je zasebnih in zelo dragih. V večini šol nosijo uniforme. Glavne počitnice se začnejo sredi julija, saj poletje ni vroče. Vmesne počitnice trajajo dva tedna. Imajo več državnih izpitov, kar je precej stresno. Mi imamo samo NPZ, ki se nikamor ne šteje, njihov izpit pa je zelo pomemben za nadaljnje šolanje.

Znano je, da je Univerza v Oxfordu med najboljšimi na svetu. Že tretje leto zapored je po kvaliteti na prvem mestu med vsemi univerzami na svetu. Prebijejo se le najboljši študentje, ki so zainteresirani in zagnani. Tudi profesorji in raziskovalci, ki delajo tukaj, so med najboljšimi na svetu, kar še dodatno spodbuja študente k delu. Profesorji so precej stereotipni: imajo očala, so sivi, bradati, lepo urejeni.

Center Oxforda z znamenitimi kolidži

https://www.thecompleteuniversityguide.co.uk/universities/applying-to-university-and-ucas-deadlines/guide-to-applying-to-oxford-and-cambridge/
https://www.etags.com/blog/worlds-first-zero-emissions-zone/

Logotip in grb oxfordske univerze

Vpis na tukajšnjo univerzo je izredno težaven. V srednji šoli morajo imeti le najboljše ocene. Ocene so od A do F. Najboljša je ocena A, F pa najslabša. Tem ocenam dodajo + ali –, kar pove, koliko truda vložiš v delo. Najbolj zaželena ocena je tako A+. Za primer, Slovenka, ki sedaj obiskuje drugi letnik kemije, je imela srednješolsko povprečje ocen 5,0 (v štirih letih gimnazije ni dobila nižje ocene od 5!), s sošolci je zmagala na svetovnem tekmovanju iz kemije, v prostem času pa trenira odbojko. Študentje morajo izkazati tudi sodelovanje pri več izvenšolskih dejavnostih, s čimer pokažejo, da so sposobni slediti težavnosti študija.

Na univerzi je možen vpis v različne študijske programe, najbolj pa slovi po študijskih programih angleškega jezika in literature, teologije, filozofije, klasičnih jezikov (stara grščina in latinščina), zgodovine, fizike, matematike in drugih.

Študentje morajo opraviti sprejemne izpite. *All Saints college* (Kolidž Vseh svetih) slovi po najtežjem sprejemnem izpitu na svetu. Študentje vseh smeri prejmejo kuverto, v kateri je listek z eno samo besedo, npr. »voda« ali »avtomobil«. O tej besedi morajo napisati triurni esej, ki je vezan na njihovo študijsko tematiko. Tako bo na primer geograf pisal o pomenu vode v svetu, družboslovec o vlogi vode v sodobni družbi, biolog pa o pomenu vode za telo. Od približno 100 kandidatov sta na podlagi tega eseja na kolidž sprejeta največ dva študenta.

Nekatere zadeve se odvijajo precej ceremonialno. Študenti so oblečeni v toge, na glavi imajo tipično čepico. Sprejem študentov in podelitev diplom potekata v latinščini.

Šolnina za študij na univerzi je izredno visoka. Študij je v Sloveniji zastonj, tu pa mora študent plačati visoko šolnino. Britanske državljane stane študij od 10.000 funtov naprej, ostale Evropejce 15.000 funtov, Neevropejcem pa je študij skoraj nedosegljiv, stane namreč 30.000 funtov. Nekateri študenti dobijo celo posojila, ki jih potem odplačujejo.

*

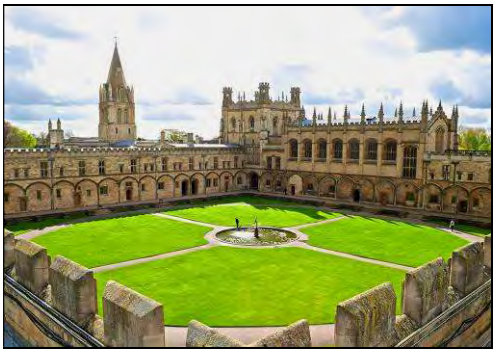

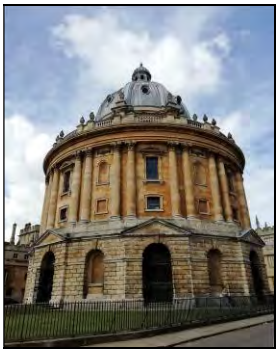

Univerze v Oxfordu ne sestavlja en sam kampus, ampak 38 kolidžev.
Na prvih dveh fotografijah sta **Christ Church college** in **Magdalene college**, na tretji pa **Radcliffe camera,** glavna čitalnica, v katero lahko vstopijo samo študentje. Je med najbolj znamenitimi stavbami v mestu.
https://www.chch.ox.ac.uk/quads

Šport je priljubljena prostočasna aktivnost. Oxfordski študentje vsako leto tekmujejo s študenti iz Cambridgea v različnih športih. Na fotografiji je kolidž z igrišči za ragbi.
https://www.dailymail.co.uk/news/article-3278134/Diplomatic-row-erupts-Oxford-University.html

*Rojstno mesto **Williama Shakespearea**, Stratford-upon-Aven, je le 45 minut vožnje stran.

Trenutno tu študira Nobelova nagrajenka za mir Malala, v preteklosti pa so diplomirali mnogi znani igralci, pesniki, ministri, predsedniki in 29 Nobelovih nagrajencev. Znani obrazi so denimo Emma Watson, ki je v seriji filmov Harry Potter igrala Hermiono, in nedavno umrli, svetovno znani fizik Stephen Hawking; oba sta tudi domačina, igralec Hugh Grant, nekdanja indijska premierka Indira Gandhi ter pesnik Oscar Wilde.

***Malala Yousafzai**

Emma Watson

Stephen Hawking

Oscar Wilde

Življenje v Oxfordu je zanimivo in pestro. Samo po sebi je mesto majhno, manjše od Ljubljane. V dvajsetih minutah z lahkoto prekolesarim z ene strani mesta na drugo. Univerza v Oxfordu je druga najstarejša, še delujoča univerza na svetu (za bolonjsko) in trenutno najboljša na svetu, saj se nanjo vpisujejo najpametnejši ljudje iz celega sveta, med njimi je tudi nekaj Slovencev. Študenti prihajajo iz vseh držav, vseh kultur, vseh verskih ozadij. Posledično je tudi kultura v Oxfordu raznolika in pisana. Povprečna starost prebivalcev je nizka, saj je veliko študentov. Ker prihajajo s celega sveta, je tu veliko različnih restavracij, žurov … Je bolj mokro, zato imam vedno pripravljeno pelerino. Tudi stereotip o čaju drži. Pijejo ga 4 do 5-krat na dan. Ljudje so vljudni, manj direktni.

Oxford je predvsem usmerjen v znanost, ki je posledica vpliva univerze. Druga pomembna dejavnost v Oxfordu pa je proizvodnja avtomobilov znamke *Mini Morris* in *Mini Cooper*. *Mini Moris* je zaslovel po zaslugi Mr. Beana.

*

Oxford je bil prizorišče mnogih znanih zgodb. Film o *Harryju Potterju* so deloma posneli v tem mestu. V Oxfordu so prebivali in se šolali avtorji znanih zgodb, na primer »*Zgodbe iz Narnije*«, trilogije »*Njegova temna stvar*«, »*Alica v Čudežni deželi*«, »*Gospodar prstanov*« in številni drugi.

V parku Alica je pred skoraj dvesto leti z deklico Alico in njenimi sestrami čolnaril Lewis Caroll in pripovedoval zgodbe, ki so sčasoma postale del pripovedi ***Alica v čudežni deželi***. Scena iz filma ***Harry Potter*** je bila posneta v prostorih Christ Church kolidža. Vrata simbolizirajo leva iz ***Zgodb iz Narnije***, kjer je C. S. Lewis napisal prvo knjigo *Lev, čarovnica in omara*. *

Puntanje je način prevažanja po reki v Oxfordu in Cambridgeu. Puntar je podoben gondoljerju, le da namesto vesla uporablja 6 metrov dolgo palico, s katero odriva čoln od dna reke. *

V Oxfordu je le za prste ene roke slovenskih priseljencev; večina jih živi v Londonu. Letos je bilo ustanovljeno društvo priseljencev s celega Balkana, ki se tedensko srečuje ob burekih, baklavi in kavi.

Tako kot Slovenci se tudi Britanci radi družijo v popoldanskem času. Pogosto se zbirajo v *pubih* (nekaj med našimi gostilnami in restavracijami), kjer igrajo biljard ali spremljajo nogomet, ki je najbolj popularen šport v Veliki Britaniji. Zelo popularni so tudi kriket, lacrosse in ragbi.

Kriket* **Lacrosse*** **Ragbi***

Britanci so zelo ponosni na svoje glasbenike, npr. Queen, Beatles, Ed Sheeran, Adele, Dua Lipa, Rita Ora in mnoge druge, športnike ter filmske igralce. Zelo radi imajo kraljevo družino, o kateri se veliko govori predvsem v zadnjem času (številne poroke in nova rojstva mladih plemičev).

Poroka princa Harryja in igralke Meghan Markle. *

Na fotografiji so tudi kraljica Elizabeta in njen mož, princ Filip, princ Charles in njegova žena, vojvodinja Camilla, princ William in vojvodinja Kate ter otroci.

Ker je kraljica Elizabeta vodja kraljeve družine, njen mož nima naziva »*kralj*«, temveč »*princ*«.

Otok je precej večji od Slovenije. Vreme se na jugu, npr. v Oxfordu razlikuje od vremena na severu Škotske. V Oxfordu so zime mile s temperaturami okrog 0 stopinj Celzija, poletja pa sveža s povprečnimi temperaturami okrog 20–25 stopinj Celzija. Temperature okrog 28 stopinj Celzija ali več se smatrajo za vročinski val.

Velika Britanija je znana po veliki količini dežja, kar ni stereotip. Medtem ko smo v Sloveniji vajeni, da dežuje predvsem v aprilu, je julij v Veliki Britaniji ponavadi edini mesec, ko večino dni ne dežuje. Običajni prebivalec bo s seboj vedno imel pelerino ali dežnik, saj vedno obstaja možnost, da ga bo ujel dež.

Pokrajine na Otoku so manj razgibane kot v Sloveniji. Najvišja hribovja so na Škotskem, medtem ko je Anglija povečini nizka. Nimajo prav veliko jam in drugih naravnih znamenitosti, imajo pa lepe planote in obalna območja.

Britanci ne slovijo po izjemni, značilni angleški hrani. Veliko stoletij so vladali večini sveta, kar se dandanes pozna v številnih priseljencih iz nekdanjih kolonij (npr. Južne Afrike, Indije, Pakistana). Posledično je v Oxfordu in Veliki Britaniji na sploh mogoče najti restavracije in trgovine s hrano s celega sveta, saj nekdanje kolonije pripadajo *Commonwealthu* (združenju teh držav), kar omogoča cenejši uvoz vseh dobrin. Cene hrane v trgovinah zato niso dosti višje od cen v Sloveniji.

Pastirjeva pita *(Shepherd's pie)* **in »*Mince pie*«** *

Tipična angleška hrana so fižol, klobase in krompir. Pastirjeva pita (*Shepherd's pie*) je priljubljena mesna jed s krompirjem in sirom. Druge vrste pita je *Mince pie*: majhno pecivo iz testa z marmelado, značilna za božični čas. Iz Slovenije vedno prinesem ogromno hrane, ki je tukaj ni mogoče dobiti; recimo pšenični zdrob, čokolino, cedevito, proso, ajdove žgance in podobno.

Britanci so znani po pitju čaja. Črni čaj, ki ga navadno mešajo s sladkorjem in mlekom, pogosto pijejo dva- do trikrat dnevno čez celo leto. Kavo pijejo le redki.

Tudi Britanci večinoma slabo poznajo Slovenijo. V medijih je Slovenija najpogosteje omenjena v povezavi s športnimi dosežki. Veliko jih še vedno zamenjuje Slovenijo s Slovaško, ali pa nas enačijo s Poljaki in Rusi. V zadnjih letih vedno več turističnih agencij ponuja izlete v Slovenijo, zato lahko predvidevamo, da bo vedno več Britancev vedelo za nas. Zanimivo je, da imajo poslovalnico v Ljubljani, pa niti ne vedo, kje je Slovenija.

V preteklosti je bilo v Veliki Britaniji zelo pomembno rudarstvo. V zadnjih 20–30 letih so postale pomembne terciarne dejavnosti – veliko tovarn in storitev, pa tudi sodobna tehnologija vplivajo na razvoj tehnološko inovativnih podjetij.

O tem, koliko Slovencev živi v Združenem kraljestvu, žal nimam informacij. Verjetno kar veliko. Za približno predstavo, *Facebook* skupina *Slovenci v Londonu* ima okrog 10.000 članov. Vendar to ni točna številka, saj so v tej skupini tudi Slovenci, ki ne živijo več v Veliki Britaniji, pa tudi Slovenci, ki morda ne živijo v Londonu, ampak drugod v državi.

Povprečna plača v Veliki Britaniji je višja kot v Sloveniji, posledično pa so tudi stroški višji. Brezposelnost je trenutno 4 %. Velike Britanije recesija ni tako hudo prizadela kot Slovenijo in druge evropske države v zadnjih 10 letih, kar pa je prineslo višjo stopnjo priseljevanja tujcev, ki so upali, da bodo tu našli delo.

Sprašujete me, če se v prihodnosti nameravam vrniti v Slovenijo. Morda v Slovenijo, morda v katero drugo evropsko državo – svet je velik in zanimiv.

Današnji videokonferenčni pogovor pa bi rada zaključila z nasvetom, da se pridno učite, imejte visoke cilje za svojo prihodnost, bodite zvedavi in veliko potujte. Potovanja, tuje države in spoznavanje drugih kultur so najboljša popotnica za zanimivo, pestro in odprto življenje! ☺

V muzeju pri založbi *Oxford University Press*, kjer je Anja zaposlena, je razstavljen tiskarski stroj in skladovnice črk, ki so jih nekoč sestavljali v besede. Posebej za nas je tiskarske črke nanizala v besedo »*Stična*«.

** Fotografije je posredovala Anja M.*

Blažka S.
SLOVENKA, KI NA SHETLANDSKIH OTOKIH GOJI ŠKOLJKE

Blažka S. je devetindvajsetletna Škofjeločanka, ki že dve leti živi na Shetlandskih otokih in raziskuje školjke. Z njo smo klepetali preko videokonference in povedala je veliko zanimivega o nam malo znanih atlantskih otokih. Takole se je razgovorila, ko smo ji zastavljali vprašanja o njenem bivanju v Združenem kraljestvu.

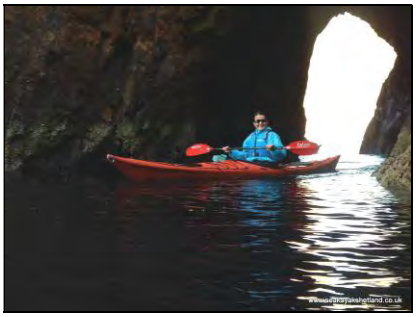

Blažka ob obali in na delovnem mestu pri raziskovanju školjk
foto arhiv Blažke S. in https://4d.rtvslo.si/arhiv/globalna-vas/174456495

Že v otroštvu so me pritegnile posebnosti Združenega kraljestva, ki smo jih takrat prepoznali prav vsi: rdeči dvonadstropni avtobusi, *Big Ben*, *London Eye*, *Fish&Chips*, čaj, Škoti v kiltih, ovce, škotski *whisky* itd.

Sem tudi navijačica nogometne ekipe Liverpool. V mlajših letih sem rada poslušala skupino *The Beatles*. Navduševala sem se nad žensko glasbeno skupino *Spice Girls*. S pomočjo slovarja sem prevajala njihova besedila in se s tem učila angleščine. Obožujem Davida Attenborougha, ki sodeluje v dokumentarni seriji *Planet Earth Blue Planet*. V prostem času se rada ukvarjam z odbojko in tekom, berem knjige ter gledam filme. Od nekdaj pa sem imela rada živali, zato sem pogosto gledala razne dokumentarne filme o naravi.

Na Biotehniški fakulteti v Ljubljani sem diplomirala iz biotehnologije. Med študijem se mi ni uspelo udeležiti izmenjave študentov v okviru programa *Erasmus*. Ideja po študiju v tujini je začela zoreti, ko doma več kot eno leto nisem dobila službe na mojem področju. Veliko mojih je sošolcev obupalo in začelo delati v poklicih, za katere se niso šolali. Jaz pa sem se odločila, da naredim magisterij v tujini. Pregledala sem pogoje na več evropskih univerzah in ugotovila, da so na področju morske biologije najboljše škotske univerze. Prijavila sem se na tri univerze, sprejeta sem bila na dve. Izbrala sem univerzo v Edinburgu. Za vpis na univerzo sem morala uspešno opraviti tudi preizkus znanja iz angleščine.

Če bi bila malo mlajša, bi šla na Novo Zelandijo, a tam je najvišja starost za pridobitev delovne vize 26 let.

Na Shetlandske otoke sem se preselila na začetku leta 2016. Živim v glavnem mestu Shetlandskih otokov – Lerwicku. Zaposlena sem na morski biološki postaji in se ukvarjam z raziskovanjem metod za gojenje školjk. Izvajam različne eksperimente, s katerimi testiram dejavnike, ki bi lahko vplivali na razvoj školjk, na primer temperatura vode, svetloba, čistost vode, prisotnost bakterij itd. V službi najprej poskrbim za školjke, ki so kot moja domača žival. Poskrbeti moram, da imajo čist akvarij, primerno temperaturo vode, ravno pravšnji pH, dovolj hrane in podobno.

https://www.google.com/maps

Služba mi je bila ponujena za dve leti, a tu sem že dlje časa, ker so mi podaljšali pogodbo. Sedaj sem dobila službo v Sloveniji; ukvarjala se bom z genetiko. To delovno mesto mi ponuja raziskovanje in razvijanje znanstvenih programov, zato se tega dela že veselim. Domov se vračam v novembru.

Življenje na Shetlandskih otokih je tipično otoško, brez stresa in nikoli se nikomur ne mudi. Nič nenavadnega ni, če na kavico čakaš 20 ali 30 minut. Na blagajni se trgovka in kupec mirno, ne oziraje se na vrsto, pogovarjata o vsakdanjih temah. Sprva me je to motilo, a sedaj mi je všeč, ker je tako umirjeno.

Trgovin je malo in jih zaprejo ob 17. uri. V nedeljo je vse zaprto, tudi v poletni turistični sezoni. Tukajšnji prebivalci živijo v svojem balončku in se ne pustijo spremeniti. Najbolj me je navdušuje narava. Morje je blizu, zato sem orke že videla tik ob obali. Izjemni so klifi in peščene plaže, pa raznovrstne živali – tjulnji, morske vidre in razne atlantske ribe. Najbolj pogosta vrsta morskih psov so *basking shark*, a niso nevarni. Bolj nevarne so orke, a nisem še slišala, da bi koga ubile. V morju se ne kopamo, saj ima voda komaj 12 stopinj.

Foto arhiv Blažke S.

Tudi severni sij je pozimi zelo lep. Meni najlepši kraj na otoku je Unst, ki leži na nosu otoka, in sicer zaradi klifov in *puffinov*. *Puffini* so morski ptiči iz vrste *Fratercula*, ki živijo v kolonijah in jih imenujejo tudi morski papagaji, arktični klovni, pri nas pa tudi mormoni. Niso nevarni, prav nasprotno, so prijazni in radovedni. Moraš pa biti ob njih miren, sicer se razburijo.

Foto arhiv Blažke S.

Na otoku se pozna vpliv norveške, vikinške kulture, predvsem v arhitekturi. Domačini praznujejo tudi norveški dan državnosti. Zanimivo je, da imajo kmetje ovce kar skupaj, v eni čredi. Sprehajajo se prosto naokoli, kar je lepo videti, a črede postanejo nadležne, saj traja precej časa, da jih spodiš s ceste.

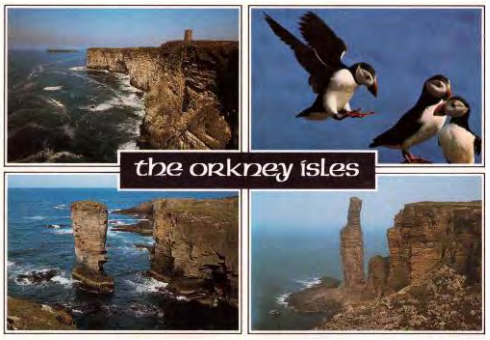

Foto arhiv Blažke S., razglednica je iz arhiva Janje Petrinja Poropat.

Na otoku živi okoli 22.000 prebivalcev. Lerwick, kjer bivam, je večje mesto z 8000 prebivalci, vsa ostala naselja so manjša, štejejo le nekaj hiš.

Na začetku ni bilo lahko, saj nisem nikogar poznala. Ko sva z možem prišla sem, so naju toplo sprejeli. Počutila sva se dobrodošla. Vsi ljudje na otoku se med seboj poznajo. Kamorkoli greš, srečaš znanca. Hitro sem našla prijatelje in se vključila v družbo. Med bivanjem na Shetlandskih otokih sem sodelovala tudi v projektu »*Globalna vas*«. Bila je zanimiva izkušnja; *BBC* je ugotavljal, kako na Škotskem živijo priseljenci.

Sporazumevamo se v angleščini in z jezikom nimam težav. Predvsem starejši pa govorijo v dialektu, zato nekatere težko razumem. Angleščina ni težek jezik, sploh če ga primerjaš s slovenščino. Ko pomisliš, da se

mora nekdo naučiti 18 različnih verzij ene besede (skloni v ednini, dvojini in množini), za kar v angleščini obstajata dve verziji besede, se zaveš, da je angleščina veliko bolj enostavna.

Največje težave z razumevanjem jezika imam, ko govorim z nekom, ki ima močan škotski naglas. Škoti požirajo veliko besed in črka »r« je zelo izrazita. Zanimiv je primer, ko ne rečejo »*eleven*« (enajst), ampak požrejo vse e-je v besedi, torej izgovorijo kot »*uhlvn*«. Moteče je tudi, ker pač uporabljajo narečne besede.

škotsko	*angleško*	*prevod*
wee	little	majhen
aye	yes	da; seveda
lass	girl	dekle
lad	boy	deček
brolly	umbrella	dežnik

Tudi Šetlandi imajo svoje besede. Namesto *little* ali *wee* rečejo *peerie*. Namesto *big* rečejo *muckle* in ko na nekaj pokažejo, rečejo *yun.*

Običaj je, da se vaščani ob nedeljah družijo ob pecivu in čaju. To druženje je znano kot *Sunday tea*. Lokalov ni veliko, zabave se pogosto dogajajo v »*community hall*«. Zanimivi so tako imenovani *Party Busi*, ki vozijo do različnih pubov z namenom, da mladi ne bi vozili vinjeni. V primerjavi z ostalimi Britanci so Šetlandi športno bolj aktivni, saj je skoraj vsak vključen v športno društvo. Na otokih so zime dolge in dnevi kratki, zato se mnogi ukvarjajo z glasbo in pletenjem. Redko naletiš na Šetlanda, ki ne bi znal naplesti vsaj kape in zaigrati neke melodije. Zelo so ponosni na svojo kulturo, jezik, naravo, ribištvo in način življenja. Radi so neodvisni, ne prenašajo velikih mest in si življenja brez morja sploh ne predstavljajo.

Šetlandi nimajo tipične hrane. Pričakovali bi morske jedi. Imajo ogromno rib in školjk, a veliko izvozijo. Radi jedo azijsko hrano, obiskujejo indijske in tajske restavracije, radi pa jedo tudi *Fish&Chips*. Vsaj enkrat na leto (*Burn's night*) si privoščijo *haggis* – škotsko krvavico iz jagnjetine, krompir in repo. Krvavice obožujem. Zelo radi imajo ovčetino. Z možem kuhava bolj slovensko hrano, ki sva jo jedla doma. Znanci nama prinesejo ribe in školjke, zato si večkrat privoščiva tudi morsko pojedino. Nekoč sem tu poskusila nenavadno čokolado, izdelano z dodatkom morske trave.

Pokrajina je zelo razgibana z nižjimi griči, visokih hribov in gora pa ni. Na Shetlandskih otokih ni gozda, kar zelo pogrešam. Jesenskega spreminjanja barve listov nisem videla že tri leta. Seveda pa imajo otoki veliko več obale kot celotna Slovenija.

Atlantska obala, *foto arhiv Blažke S. in https://val202.rtvslo.si/2017/02/gojiteljica-skoljk-blazka-smiljanic/*

Življenjski standard je tu višji kot pri nas. Plače bi lahko bile višje, saj so stroški višji in tudi prevozi z otoka so dragi. Vendar pa hud kapitalizem še ni dosegel otokov, zato se ne zapravlja za nepotrebne stvari. Imajo dodatek na plačo, ki se imenuje »otoška štipendija«. Daje jo škotska vlada, ki želi preprečiti izseljevanje.

Največ ljudi je zaposlenih v naftni industriji in v ribolovu, v zadnjih letih pa napreduje tudi turistični sektor.

Na otokih živi sedem Slovencev. Žal se ne družimo veliko, saj ima vsak svojo družbo. Se pa druživa z ljudmi iz drugih držav, ki so se priselili na Shetlandske otoke zaradi posledic recesije v svojih državah. Nekaj je Portugalcev, Grkov, Špancev, Italijanov in Poljakov.

Slovenije večinoma ne poznajo. Ponavadi nas uvrščajo na vzhod Evrope ali nekje blizu Rusije. Če jim omeniš Jugoslavijo, pa več ljudi zna oceniti, kje je Slovenija. Še najbolj Slovenijo poznajo nogometni navdušenci, saj smo Škote v zadnjem prvenstvu izločili prav mi. Vedo za Maribor, Zahoviča in Oblaka.

Zime in poletja so zmerna in mila. Temperature se čez celo leto gibajo od 0° do 15° C, zato ne potrebujemo veliko različnih oblačil. Vetrovi so zelo močni, predvsem pozimi. Ovirajo ladijski in letalski promet, kar včasih prepreči dostavo hrane na otoke. Mnogi si predstavljajo, da takrat vsi panično nakupujejo, a prebivalci na otoku se s tem ne obremenjujejo. Če zmanjka, pač zmanjka. Z možem si pripraviva kakšen enostaven obrok, kakšno zamrznjeno stvar. V skrinji imava vedno kaj na zalogi.

Tudi načrtovanju potovanja je potrebno posvetiti več časa, saj se lahko zgodi, da je zaradi vetra let ali trajekt odpovedan, zlasti če potuješ na jug. Štirih letnih časov skoraj ni, ločita se le poletje in zima. Razlika je najbolj opazna po dolžini dneva.

Foto arhiv Blažke S.

Moti me, ker so cene precej višje na otokih kot v istih trgovinah na celini. Kilogram banan stane 70 penijev, kilogram jabolk £1,75, košarica jagod £2, mango £0,70. Glava solate £0,50; 3 paprike £0,70. Cena mesa je od £5 na kilogram, odvisno od vrste mesa. Restavracije so v primerjavi s Slovenijo veliko dražje. Za večerjo v gostilni boste odšteli okoli £20 na osebo.

In še nasvet slovenskim osnovnošolcem: Bodite radovedni in vedno prijazni do drugih. Vsakemu želim, da se vsaj za eno leto preseli v tujo državo, saj je to ena najboljših učnih ur.

Lep pozdrav v Slovenijo!

Blažka

ŠETLANDSKI … OVČAR, PONI IN OVCA

Pogovor z gospo Blažko S. nas je spodbudil, da poiščemo nekaj zanimivosti o Shetlandskih otokih. V brskalniku so se nam takoj izpisale tri živali:

šetlandski poni, pasma konja, ki ga redijo že od bronaste dobe dalje,

šetlandski ovčar in

šetlandska ovca.

Ovc je na Shetlandskih otokih nekajkrat več kot domačinov. Značilna pasma je **ŠETLANDSKA OVCA**. Poleg mleka in mesa daje tudi volno, ki jo zaradi bolj grobe strukture uporabljajo za izdelavo preprog in izolacijskih materialov.

https://en.wikipedia.org/wiki/Shetland_sheep

S Shetlandskih otokov izvira tudi po vsem svetu znana pasma **ŠETLANDSKIH OVČARJEV** – šeltijev. Od nekdaj so jih zaradi njihove majhnosti bolj kot za čuvanje ovac uporabljali za odganjanje ovc z njiv in vrtov. Podobni so škotskim ovčarjem, le da so precej manjši, zato jih pogosto imenujejo »*mali Lassie*«. So inteligentni, prijazni, zvesti, družabni in dobri čuvaji, ki želijo ugajati lastnikom. Ker so živahni, ubogljivi in učljivi, so uspešni v vseh pasjih športnih disciplinah.

Šetlandski ovčar, *http://www.uppercarniolashelties.com/410730343*

S Shetlandskih otokov prihaja pritlikava pasma **ŠETLANDSKIH PONIJEV**. So močni in vzdržljivi konj(ički) nižje rasti, ki preživijo v skromnih razmerah, saj se je pasma skozi stoletja razvijala v mrzlih zimah in z malo krme. Zrastejo le nekaj nad 100 cm v višino in so vseh barv. Njihova posebnost je dvojna zimska dlaka, ki jih ščiti pred mrzlimi vetrovi, zato so lahko ves čas na prostem.

Prebivalci Shetlandskih otokov so jih uporabljali za tovorjenje šote in morske trave ter za ježo, zlasti otrok. Sredi 19. stoletja je Velika Britanija prepovedala delo otrok v rudnikih, zato so v rudnike kot delovne živali vpeljali šetlandske ponije. Zaradi robustnosti, moči in majhne rasti so bili za delo v rudnikih kot nalašč.

Šetlandski poni, *http://www.wormers.co.uk/blog/horse-breeds-series-shetland-pony/, https://www.shetlandponybreeders.com/*

Ker so vsestransko uporabni, nezahtevni pri vzdrževanju in prijaznega karakterja, se je reja v 19. stoletju razširila iz Velike Britanije v Evropo. Nekaj rejcev šetlandskih ponijev je tudi pri nas. Priljubljeni so v jahalnem športu, dresurnem jahanju in preskakovanju ovir. So idealni konjički za otroke, saj se otroci zaradi nizke rasti ponija poleg jahanja zlahka naučijo tudi njihovega vzdrževanja.

Šetlandski poni, *https://www.quora.com/Is-a-Shetland-pony-a-dwarf-horse, https://www.threecounties.co.uk/whats-on/shetland-show/*

***Mojca Hrvatin**, prof.*

Simona B.
SLOVENKA, KI JO NAVDUŠUJE BRITANSKO PODEŽELJE

Gospa Simona B. že nekaj let živi v Bristolu, šestem največjem angleškem mestu na jugozahodu države. Je članica zanimive mednarodne skupine »*British International Group*«, ki združuje posameznike s celega sveta. Na srečanjih spoznavajo različne kulture, jezike, sklepajo prijateljstva, si izmenjujejo izkušnje in uživajo v prijetnih pogovorih z enako mislečimi člani. Druženja popestrijo z obiskom koncertov, gledališč in drugih družabnih dogodkov ter vodenih izletov. Gospa Simona se ob vikendih pogosto udeleži izleta na podeželje v širšo okolico Bristola.

https://www.google.com/maps

Na *Facebook* strani je opazila našo objavo *Slovenci v Londonu,* s prošnjo po sodelovanju na sobotnih delavnicah. Odločila se je, da bo naše vsebine popestrila s predstavitvijo izbranih znamenitosti v besedi in sliki.

Vse fotografije so iz foto arhiva Simone B.

Avebury Stone Circle *(levo)* je znamenitost, podobna *Stonehengeu.* Med kamnitimi stebri se pasejo ovce. V bližini je umetno nasut hrib Silbury Hill, kjer naj bi se dogajale nenavadne stvari in je sveti kraj Druidov. Zanimivi sta še grobnica *Kennet Long Barrow* in kamnita avenija *West Kennet long avenue*, ki vodi do Aveburya. Tudi tukaj se junija in decembra praznuje solsticij. Simoni je ta kraj bolj všeč kot bolj znani Stonehenge. Pravi, da je Stonehenge preveč skomercializiran. Podobni kamniti spomeniki so tudi drugje; pred kratkim je obiskala tistega v bližini Stanton Drewa *(desno)*.

Glastonbury je najbolj znan po glasbenem festivalu, ima pa tudi zanimivo zgodovino. Tu so odkrili grob kralja Arthurja in danes so razvaline in park Glastonbury Abbey krajevna posebnost. Na bližnjem hribu Glastonbury Tor so ostanki cerkvenega stolpa cerkve, hrib pa je viden iz širše okolice. Glavna ulica v Glastonburyu ima zanimive trgovinice, predvsem za ljubitelje čarovništva. V mestecu se zbirajo tudi hipiji in Druidi.

Bath je Simonino najljubše britansko mesto. Je staro rimsko mesto s termami. Vse stavbe v mestu in na podeželju, tudi novejše, so narejene iz posebnega gradiva, *bath stone*.
Zanimiv je kanal, po katerem plujejo ladjice. V ladjicah ljudje živijo, imajo tržnico, na nekaterih pa so uredili prelepe cvetlične gredice. S *Prior parka* pa je lep pogled na Bath.
V okolici Batha so nekdanjo železniško progo preuredili v pohodniške in kolesarske poti. Ena takih vodi skozi dva tunela; v enem izmed njiju predvajajo klasično glasbo. Izjemno doživetje!

V mestu Bath je muzej, posvečen Jane Austen.
V Bathu vsako leto v septembru poteka Festival Jane Austen, ki traja en teden. Takrat pridejo ljubitelji knjig Jane Austen in se v oblačilih iz časov Jane Austen sprehajajo po Bathu, plešejo, prirejajo čajanke in počnejo še marsikaj drugega.

Castle Combe, Costwolds

Lacock Abbey, park, v katerem so snemali nekaj kadrov za film Harryja Potterja.

Posebnost **Walesa** je valižanski jezik. Tu naletimo na nenavadna imena krajev, napisana v angleškem in valižanskem jeziku.

Simoni je valižanska pokrajina precej bolj všeč kot Škotska. Veliko je gradov in razvalin. Obala je peščena, kot na primer Rhosshili. Pohodniki si lahko ogledajo Snowdonio, Brecon Beacons in slapove.

Ljudje so tu prijazni in vzdušje v teh krajih je popolnoma drugačno kot v Angliji. Res škoda, da je Wales Slovencem bolj malo poznan.

Tudi pokrajina **Devon** je Slovencem manj poznana. Obala je čudovita. Del obale se imenuje *English Riviera* z rdečimi peščenimi plažami, rdečimi klifi in čudovitimi razgledi.

V vaseh v notranjosti so s slamo krite hiše in zidovi iz blata, kot ja ta, na fotografiji v vasici Cockington.

Otok **St. Michaels Mount** *(na fotografiji)* je nekaj podobnega kot francoski Mount St. Michel. Zgodovinski viri pričajo, da sta bila kraja v preteklosti na nek način povezana. Ob določenih urah se lahko sprehodimo do otoka, ki je naseljen in ima lep grad.

Chester & Ludlow sta mesti, ki ležita na različnih koncih Združenega kraljestva, Chester v Cheshiru med Liverpoolom in Manchestrom, Ludlow pa v Shropshire v bližini Birminghama. Posebnost teh dveh krajev je, da sta ohranila stare stavbe v stilu »*white&black timber*«. Chester je staro rimsko mesto, kjer na prireditvah otrokom pokažejo rimske vojščake, ki šolskim skupinam pripovedujejo zgodbe. Mesto je zelo lepo v času božičnega sejma.

Bristol slovi po mostu Suspension Bridge, ki ga je izdelal inženir Isambard Brunel. Gospod je v Angliji zelo znan, saj je zgradil tudi prvo železniško progo iz Londona do Cornwalla. V Bristolu je tovarna Airbus, kjer so včasih izdelovali Concord. V mestu je tudi letalski muzej z razstavljenim Concordom.

Ladja SS Great Britain na prvi pogled ni nič posebnega. V njej pa je muzej, ki ga obišče veliko šolskih skupin. S to ladjo so v preteklosti potovali v Avstralijo. Z vstopnico za ogled muzeja se dobi replika stare karte za potovanje v Avstralijo iz leta 1850. Kot časovni stroj; ob določenih dnevih priredijo potovanje v preteklost in ljudje se oblečejo kot v letu 1850. Neverjetno doživetje!

Manchester United & Manchester City. Gospa Simona je pred leti živela v Manchestru, v predelu Old Trafford, ki je od stadiona Old Trafford oddaljen 20 minut hoje. Nepozabno doživetje zanjo je bila tekma med ekipo *Manchester United* in *Manchester City*. Mnogi nogometni navijači dobesedno živijo za vikend in za *Premier Legaue* tekme. Med neznanci na vlaku in drugje je pogovor o nogometu vedno dobrodošla tema. Pogosto se sliši: "*We bought this player, we played well, we have this* ..." O moštvu govorijo tako kot o svoji družini in tako učijo tudi otroke. V zvezi s tem je zanimiv dogodek, ko se je neka mamica z dvoletnim otrokom peljala na avtobusu, mali pa je na sedežu zagledal časopis. Odprl ga je in kazal fotografije angleške reprezentance ter govoril imena nogometašev. Ko se je avtobus bližal stadionu na Old Traffordu, je rekel: "*United*".

Cheddar je znameniti angleški sir, ki je dobil ime po kraju Cheddar. Sir zori v jami, mleko zanj pa prihaja iz pokrajine Dorset.

Tyntesfield je posestvo južno od Bristola, nekoč v lasti bogatih posestnikov, ki so imeli plantaže na Karibih. Zadnji lastnik je ohranil vse pohištvo v hiši. Notranjost hiše deluje kot filmska kulisa za angleški film. Hišo oskrbuje *National Trust* in je odprta za javnost.

Tanja V.
ANGLEŽI SO PRIJAZNI LJUDJE

Tanja V., osemintridesetletna diplomirana organizatorka dela iz Hrušice, je zaposlitev našla v podjetju, ki izdeluje barke. Preselila se je v Southampton, pristaniško mesto na jugu Anglije. O svojem delu, Angliji in Angležih nam je povedala tole.

Kje ste zaposleni?

Trenutno sem zaposlena v podjetju *Discovery group, Marchwood, Southampton*, kot *operations manager*. Sicer pa v podjetju izdelujemo barke in jih prodajamo po vsem svetu.

Kako to, da vas je življenje zaneslo v Združeno kraljestvo? Kakšna so bila vaša pričakovanja?

V Združeno kraljestvo me je zaneslo povabilo direktorja omenjenega podjetja, s katerim sem sodelovala v preteklosti v Sloveniji. Nikoli nisem razmišljala o selitvi, ne na Otok ne kam drugam, dokler se ni pojavila ta opcija. Nekih posebnih pričakovanj nisem imela. Pred selitvijo sem odšla na obisk in dobila dober občutek in temu so sledila tudi kasnejša pričakovanja.

https://www.google.com/maps

Kaj ste pred selitvijo vedeli o Združenem kraljestvu?
Pred selitvijo sem bila dvakrat v Združenem kraljestvu kot turistka, vedela pa sem zelo malo o tukajšnjem življenju. Največ sem izvedela v dveh mesecih, ko sem se pripravljala na selitev.

Kdaj se preselili na Otok in v katerem kraju živite?
Na Otok sem se preselila v začetku aprila 2018. Živim pa v Marchwoodu, Southampton, v južnem delu Anglije.

Kako ste se navadili na novo okolje, ljudi in jezik?
Zelo hitro sem se navadila, saj so Angleži prijazni in so me lepo sprejeli. Pomagajo mi na vsakem koraku. Brez težav sem uredila vse potrebno za bivanje tukaj. Zdi se mi, da bistvenih razlik ni, jezik sem poznala že od prej.

Ali se Vam zdi angleščina težak jezik? Kako te težave premagujete?
Angleščina ni težak jezik, je pa res, da v slovenskih šolah učijo drugačno angleščino, bolj pravilno angleščino. Težave povzroča posplošena angleščina, ki jo imajo – kot so pri nas narečja – in sama izgovorjava. Mi smo navajeni ameriške angleščine s televizije. Precej besed naglašujejo drugače, kot smo jih mi navajeni, ali pa jih skrajšujejo, uporabljajo sleng (kot pri nas npr. Sem šel = sem šu). Te besede se moraš na novo naučiti. Sicer pa so zelo prijazni in če rečeš, da nisi razumel, ali naj ponovijo besedo, to naredijo brez težav.

Kako na ulici prepoznamo tipičnega Britanca?
Izstopajo, kar pa ne pomeni, da izstopajo vsi. Če je recimo oblečen »po svoje«, ima drugačno barvo las ali kaj posebnega na sebi, je najverjetneje Britanec. Prav tako so prepoznavni po tetovažah. Med Britanci je to zelo popularno in skoraj ni osebe, ki ne bi imela kakšne tetovaže, na vidnem ali nevidnem mestu.

Ali so nam Britanci v čem podobni? Kaj radi počnejo v prostem času?
Podobni so nam v veliko stvareh, imajo podobne navade. V prostem času se radi zadržujejo v parkih, veliko jih srečaš tudi v trgovskih centrih.

Na kaj so Britanci še posebej ponosni?
Na kraljevino in vse, kar je povezano s tem. Radi imajo nogomet, navijajo za lokalne klube, obiskujejo tekme.

Kakšne so cene sadja, zelenjave, mesa … v trgovinah in restavracijah?
Cene v trgovinah so podobne našim, če ne celo nižje (ker je vrednost funta tako nizka). Restavracije so grupirane od cenejših kot pri nas, do dragih, kar je običajno. Če primerjamo najpopularnejše zadeve (*fast food*, pico in podobno), so cene nižje, alkohol pa je dražji.

Katera je tipična hrana? Kaj radi skuhate vi doma?
Njihova tipična hrana je karkoli, kar se pogreje v mikrovalovki in vsaka oblika *fast fooda* na ulici. Žal pojejo veliko tega. Sama take hrane ne obožujem in si pripravljam obroke, ki jih odnesem v službo (razne testenine, riž, juhe in podobno). Tudi ostali si hrano nosijo s sabo, a razlika med nami je, da jo jaz skuham in pogrejem naslednji dan, oni pa odprejo embalažo in pogrejejo v mikrovalovki.

Ali Britanci vedo, kje je Slovenija? Se v medijih veliko govori o Sloveniji?
V večini ne vedo, kje je Slovenija, v medijih ni omenjena. Veliko jih misli, da smo del Rusije.

Ali se pokrajina in podnebje razlikujeta od slovenskega reliefa in vremena? Kakšne so zime in poletja na Otoku?
Pokrajina je tukaj, kjer živim jaz, torej ob morju, drugačna. Predvsem ni nobenih hribov in na začetku se je kar težko orientirati, kje je sever in kje jug. Podnebje je tako, kot ga opisujejo: padavine, ko jih najmanj pričakuješ. Je bilo pa letos ekstremno poletje in zelo veliko lepega vremena, kar je za Anglijo neobičajno. Zime še nisem preživela tukaj, pravijo pa, da je večinoma nekaj stopinj nad ničlo, ves čas piha in obstaja možnost kakšne plohe. Zaradi vetra je občutek mraza večji, saj je v zraku ves čas prisotna tudi vlaga.

Ali v prostem času družite z ostalimi slovenskimi izseljenci?
V podjetju je zaposlen še en Slovenec, s katerim se druživa tudi v prostem času, sicer pa občasno še z eno družino, ki stanuje slabo uro stran.

Kakšen je življenjski standard na Otoku? Ali so povprečne plače dobre?
Življenjski standard niti ni tako visok, saj so visoki stroški, a večina se ne pritožuje in živi normalno.

Ali je na Otoku lahko dobiti zaposlitev? Mogoče veste, kakšna je stopnja brezposelnosti v tej državi?
Zaposlitev se da dobiti brez težav in to je tudi ena od lastnosti Britancev. Ti z lahkoto menjajo službo in se nikoli ne navežejo nanjo. Fluktuacija je v podjetjih kar visoka.

Katere gospodarske dejavnosti so razvite na Otoku?
Turizem in storitvene dejavnosti. Ogromno je trgovin in hitrih restavracij in vse ves čas obratuje. V mojem okolišu je zelo razvit tudi navtični posel ter marine, luke in vse, kar je povezano s tem.

Ali se nameravate v prihodnosti vrniti v Slovenijo?
Da, nameravam se vrniti v Slovenijo.

Kaj sporočate slovenskim osnovnošolcem?
Sporočam jim, naj sledijo svojim sanjam, naj bodo odprti za novosti in nove izkušnje v življenju. Svet je velik in hkrati tako majhen. Ponuja ogromno možnosti in novih obzorij. V dobi tehnologije in informacijskih rešitev sploh ni občutka, da si stran od doma, prijateljev, domačih in v bistvu kjerkoli si, si z lahkoto narediš dom. Naj vas ne bo strah novih stvari v življenju, saj se vedno izkaže, da ni tak bav-bav, kot se zdi na začetku ...

Staša D. G.
SVET POTREBUJE RADOVEDNE POSAMEZNIKE

Izkušnje o življenju v Veliki Britaniji je z nami preko *Facebooka* delila gospa Staša D. G., petindvajsetletna Celjanka, ki trenutno dela za svetovno znano hotelsko verigo Hilton. S pristnim navdušenjem nad bivanjem v Londonu nam je nakazala, da je bolj kot denar, ki ga zaslužimo z delom kjerkoli na svetu, pomembno, da sodelujemo z ljudmi, ki jim lahko zaupamo.

Foto arhiv Staše D. G.

Kje in kaj ste študirali?

Po končani osnovni šoli na Lavi v Celju sem odšla na I. gimnazijo v Celju, ki sem jo zaključila kot zlata maturantka. Tujina me je vedno privlačila, zato sem se odločila, da dodiplomski študij opravim v tujini. Vpisala sem se na univerzo v Nottinghamu, kjer sem začela študirati management.

Po enem letu se je ponudila priložnost, da drugi letnik opravim na podružničnem kampusu istoimenske univerze v Maleziji. S tem se je program preimenoval v *International Management*, torej s poudarkom na mednarodni usmeritvi.

Po zaključku dodiplomskega študija sem se za eno leto podala v »resnični svet«, na delo, potem pa nadaljevala magistrski študij marketinga na Ekonomski fakulteti na Dunaju, ki sem ga zaključila letos.

Kje ste trenutno zaposleni?

Opravljam program »*management trainee*« pri hotelski verigi Hilton, s katerim se usposabljam za vodstveni položaj. Namenjen je svežim diplomantom, kot sem jaz. Trenutno sem v Londonu, kjer bom do konca maja, potem pa nadaljujem z usposabljanjem v drugem evropskem mestu.

Kako to, da vas je pot zanesla v Združeno kraljestvo? Kakšna so bila vaša pričakovanja?

Odločilni trenutek je bil v 7. razredu osnovne šole, ko sem se pridružila Osnovni šoli Žalec na njihovi štiridnevni ekskurziji v London. Takrat že dobro znala angleško in dobila sem občutek, da se mi je tam »odprl svet«. Toliko novega sem tam doživela, od prireditev, ogleda muzejev, trgovin, zanimivih zgradb, vožnje po levi in nenazadnje novic o kraljevi družini, ki ji še vedno z veseljem sledim. London mi je takoj prirasel k srcu, zato sem se odločila, da bom odšla tja. Starši mi sprva niso verjeli, ko pa sem ob koncu 3. letnika gimnazije še vedno govorila o tem, so vedeli, da mislim resno. Med počitnicami v gimnazijskih letih sem se udeležila dveh poletnih šol. Te potekajo tako, da 14 dni obiskuješ angleški tečaj na kolidžu, kjer spoznaš ljudi s celega sveta, in interaktivno naravnan pouk angleščine v manjših skupinah. V popoldanskem času se udeležiš raznih aktivnosti ali greš na izlet. Predvsem spoznavanje novih kultur je bila še dodatna stvar, ki me je neizmerno privlačila. Vedno me je zanimalo, kaj obstaja onkraj naših meja. Vse te izkušnje so me pripeljale do odločitve, da grem študirat v Združeno kraljestvo in ne drugam. Zato sem nekako tudi vedela, kaj lahko tam pričakujem.

Kaj ste pred selitvijo vedeli o Združenem kraljestvu?

Vedela sem, da je kraljevina, da imajo veliko ritualov, da so izjemno vljudni in da imajo dober nogomet.

Kdaj se preselili na Otok in v katerem kraju živite?

Živim v Londonu. Prvič sem se tja preselila leta 2012, ko sem bila stara 18 let. Sedaj sem se zaradi službe preselila drugič, a le za devet mesecev.

Kako ste se navadili na novo okolje, ljudi in jezik?

Jezik mi je bil sprva izziv zaradi narečij. Nekatera narečja so za tujca bolj zahtevna, na primer liverpoolsko, škotsko, irsko, a se navadiš. Malce sem bila presenečena na ljudmi, so bolj zadržani kot mi in zelo vljudni.

Težko se popolnoma odprejo in pokažejo občutke ter osebne stvari, kar morda velja za vse narode na severu. Več prijateljev imam iz drugih držav kot iz Anglije.

Se Vam je zdela angleščina težak jezik? Kako ste premagovali težave?
Srečo imam, da sem angleški tečaj obiskovala že v vrtcu, tako da sem z angleščino nekako odraščala. To zelo olajša selitev. Ko živiš v angleškem okolju, prevzemaš nove izraze, tako da celo sanjaš v angleščini, brez heca! Za mlade je sedaj lažje, saj internet in socialna omrežja temeljijo na angleščini.

Ali lahko primerjate angleški in slovenski šolski sistem, njune prednosti in slabosti?
Lahko govorim le o univerzitetni izobrazbi, ker ostalega nisem izkusila. Angleški omogoča več svobode kot slovenski. Na izbiro je veliko več kombinacij programov kot v Sloveniji. Ste vedeli, da lahko hkrati študirate filozofijo in matematiko? Ali pa ekonomijo in geografijo? Pa mogoče bolj samoumevne – modo in fotografijo? Če pomislimo, se vse kombinacije dobro povezujejo in omogočajo širino, ki presega omejenost enega samega programa. Potem so tu še izbirni predmeti. Že v prvem letniku sem jih imela nekaj na izbiro, kasneje pa sem si polovico letnika oblikovala s tem, kar me je zanimalo. Ker sem vedela, da se želim usmeriti v marketing, sem namesto računovodskih ali strogo ekonomskih predmetov izbrala psihologijo kupcev, pa tudi tiste bolj sociološke narave, kot je marketing in družba ter turizem. Od nas niso zahtevali, da obiskujemo predavanja. Če komu bolj ustreza, da sam prebere knjigo in pride samo na izpit, mu nihče ne bo rekel nič. Profesorji so izredno dostopni in vedno pripravljeni pojasniti, kar ti ni jasno. Imeli smo tudi dodatne seminarje, kjer so nam pripravili naloge za vaje in smo jih reševali v manjših skupinah. Nikoli se ni zgodilo, da bi na univerzi ostala ves dan. Predavanja so potekala trikrat tedensko, saj se pričakuje več individualnega dela. Omogočajo ti, da sam razporejaš s časom, učenjem in prostočasnimi aktivnostmi, ki jih je ogromno – od krožka za šah, joge, tenisa, do plesa, učenja jezikov in ostalih športov. Zelo zanimiv je način ocenjevanja. Tradicionalnih izpitov v smislu »vprašanje – en pravilen odgovor« praktično ni bilo. Izpiti temeljijo na esejih, v katerih sam vodiš tok razmišljanja in argumentiraš. Resnično te naučijo kritično razmišljati z več zornih kotov.

Kako na ulici prepoznamo tipičnega Britanca?
Če samo malo posije sonce, bo zagotovo v kratkih rokavih in »japonkah«. Velika verjetnost je, da bo rdečelas. Pa ves čas govorijo »*Sorry*« – res so zelo vljudni.

Ali so nam Britanci v čem podobni? Kaj radi počnejo v prostem času?
Igrajo nogomet in radi pijejo pivo. Po službi kar v delovnih oblačilih odidejo v pub, kjer se pogosto udeležujejo pub kvizov in karaok. Predvsem v Londonu je tempo življenja hiter, delajo do poznih ur, zato izkoristijo vsak trenutek za druženje in hitro sprostitev. Med vikendi gredo z družinami v parke, saj je v mestu to edini košček narave. Zelo veliko nakupujejo.

Na kaj so Britanci še posebej ponosni?
Vsekakor na kraljevo družino, ki zaseda naslovnice časopisov vsak dan, ter na nogomet.

Ali je na ulicah moč opaziti veliko priseljencev? Od kod ti prihajajo?
Da, London je resnično mešanica narodnosti celega sveta – od Malezijcev, Tajcev, Kitajcev, do Perujcev, Kolumbijcev, Američanov ter Islandcev in ostalih Evropejcev.

Kako Britanci sprejemajo tujce?
V Londonu so se nanje navadili. Velik delež delovnih mest zasedajo tujci in to je normalno. Morda je drugače izven prestolnice, kjer so tradicionalni Angleži v večini. Zanimivo bo videti, kako se bo narodnostna struktura spremenila po *brexitu*, česar se zelo bojijo večja podjetja, katerih glavni delež zaposlenih so tujci.

Ali morajo priseljenci opraviti izpit iz angleškega jezika, da dobijo zaposlitev?
Odvisno od delovnega mesta. Sama sem opravila izpit že pred vstopom na univerzo. Za storitvene dejavnosti, kot so npr. gostinstvo in podobno, moraš jezik obvladati na takšnem nivoju, da si sposoben komunicirati s strankami. Ne gre toliko za samo potrdilo kot za znanje v praksi.

Kakšne so cene sadja, zelenjave, mesa … v trgovinah in restavracijah?
Tudi pri nas v Sloveniji hrana ni poceni. Tu so cene zmerne. Seveda malenkost je dražje, ampak v trgovinah še gre. V restavracijah je dražje, predvsem na priljubljenih lokacijah. Seveda vlogo igra tudi funt.

Katera je tipična britanska hrana? Ali jo imate radi? Kaj radi skuhate doma?
Zelo so ponosni na »*Fish&Chips*«, tradicionalno jed, ki je pravzaprav ocvrta riba in pomfrit. Ne vem, kaj naj si mislim o tem. V službi jo imamo na primer vsak petek. Menim pa, da na kulinariko ne morejo biti ponosni. Še najbolj mi je všeč »*jacket potato*«, to je krompir v foliji, ki ga prerežejo in vanj dajo fižol ali drug dodatek. Ah, seveda, tipični britanski zajtrk pa obožujem, čeprav mnogim tujcem ni všeč: jajca na oko, fižol, pečen paradižnik in gobe, kakšna klobasa in krompir. Vem, čudna kombinacija, a okusna, ki te nasiti za ves dan!

Ali Britanci vedo, kje je Slovenija? Ali se v medijih veliko govori o Sloveniji?
Bolj ne kot ja. Vsekakor nas ves čas menjavajo za Slovake, če pa že ločijo, mislijo, da smo poleg Rusije ali tam nekje vzhodno. Geografija jim ne leži preveč, so precej samozadostni.

Ali se pokrajina in podnebje razlikujeta od slovenskega reliefa in vremena? Kakšne so tam zime in poletja?
Da, vse skupaj je nekaj vmes. Poletje ni vroče, zato so tako veseli, ko posije sonce. Zime so kar hladne, snežilo je kot pri nas. So pa zato božične tržnice in drsališča toliko lepša. Obale imajo lepe klife, notranjost pa je precej ravna, polna pašnikov in njiv, z vmesnimi gradovi in jezeri, predvsem na Škotskem.

Ali ste se v prostem času družili z ostalimi slovenskimi izseljenci?
Sploh ne. Če sem iskrena, se, odkar sem v Londonu, nisem srečala še z nobenim Slovencem!

Kakšen je življenjski standard na Otoku? Ali so povprečne plače dobre?
Menim, da smo lahko ponosni na standard v Sloveniji. Čeprav se Velika Britanija imenitno sliši, verjetno niso bili pri nas, da bi videli, kaj je kvalitetno življenje. Da, plače so dobre, a je potrebno upoštevati visoke stroške življenja. Na primer, za sobo v hiši, ki jo deliš z vsaj tremi posamezniki, torej tudi kuhinjo in kopalnico, odšteješ 700 funtov mesečno, to je skoraj 800 evrov, kar je poceni v relativnem centru. Pivo stane skoraj enkrat več kot pri nas, prav tako javni prevoz. Praktično moraš vse, kar počneš, plačati.

Ali je na Otoku lahko dobiti zaposlitev? Ali veste, kakšna je stopnja brezposelnosti v tej državi?
Menim, da jo je dobiti lažje kot pri nas, saj je v mestih veliko podjetij, obrača se veliko ljudi. Najprej se večina tujcev zaposli v storitvenih dejavnostih, še posebej tisti z nižjo izobrazbo, npr. v verigah, kot so *Starbucks* in podobno. Trenutna stopnja brezposelnosti v Veliki Britaniji je 4 %, v Sloveniji pa 5,3 % *(vir: Google)*.

Katere gospodarske dejavnosti so razvite na Otoku? S čim se ljudje preživljajo?
V mestih se večina preživlja s storitvenimi dejavnostmi, s trgovino, bančništvom, turizmom, gostinstvom. Na podeželju je razvito kmetijstvo, še posebej poljedelstvo. Nekaj uspejo pridelati v ne precej ugodnih vremenskih razmerah.

Ali se nameravate v prihodnosti vrniti v Slovenijo?
Lagala bi, če bi rekla, da si tega ne želim. Vsekakor se želim vrniti, ker je Slovenija čudovita z visoko kvaliteto življenja, dobro možnostjo izobraževanja ter čudovitimi naravnimi danostmi. Edina stvar, ki peša, so prav karierne možnosti za mlade, kar je glavni razlog, da se selimo. Seveda, izkušnje iz tujine so super, a kdo si ne želi živeti v domačem okolju, v bližini ljudi, ki jih ima rad? Stremim k temu, da bogate izkušnje iz tujine in dobre prakse prenesem v domovino, saj bi rada vrnila nekaj dobrega, kar mi je bilo doslej omogočeno. Menim, da je doma boljše ravnovesje med službo in zasebnim življenjem. V Londonu o tem težko govorimo.

Kaj sporočate slovenskim osnovnošolcem?
Glavni nasvet: ne prenehajte sanjati! Sanjajte o tem, kar si želite in delajte na tem. Nikoli si nisem mislila, da bom pri petindvajsetih letih tu, kjer sem, z vsemi izkušnjami in pri super podjetju, kot je Hilton. Pa ne le to. Kariera ni vse. Delajte to, kar vas veseli in ostanite dobri ljudje. Verjemite, denar je samo sredstvo, ki nekoliko olajša življenje. Najpomembnejši so ljudje, ki vas obkrožajo, če pa zraven delate še nekaj, kar vas veseli – to je to. In razmišljajte s svojo glavo! Svet (in predvsem Slovenija!) potrebuje inovativne, pogumne in radovedne posameznike, ki ga bodo spremenili na bolje. Verjamemo v vas.

Učenci OŠ Stična – Hvala vam za super vprašanja in srečno!

Tea M.
BODITE STRPNI DO DRUGAČNOSTI

Tea M. se je v Združeno kraljestvo preselila zaradi partnerja in v Londonu živi že dve leti. Odzvala se je na naše povabilo na *Facebooku* in poslala zanimive odgovore na naša vprašanja.

Ali se nam lahko na kratko predstavite?
Prihajam iz osrednje Slovenije. Sem diplomirana organizatorka turizma. Ko se je bilo treba odločiti, kdo od naju s partnerjem bo naredil veliki korak in se preselil, sem se za selitev odločila jaz. Nekdo se je pač moral.

Kakšna so bila vaša pričakovanja pred selitvijo? Kaj ste že pred tem vedeli o Združenem kraljestvu?
Nisem imela prevelikih pričakovanj, saj sem London spoznavala že preko veze na daljavo in si tako ustvarila sliko, preden sem se dokončno preselila. Vedela sem, da je del EU, da imajo drugo denarno enoto, da imajo kraljevo družino, da je zabavno-kulturna ponudba izjemno široka, da so opcije za zaposlitev veliko boljše kot v Sloveniji ipd. Skratka bolj splošno znanje kakor kakšna bolj specifična znanja. Partner mi je že vnaprej pojasnil vse, kar me je zanimalo, večinoma o davkih, stroških bivanja, vrtcih, porodniškem dopustu ipd.

Kako ste se navadili na novo okolje, ljudi in jezik? Se Vam zdi angleščina težak jezik?
Na okolje in ljudi se še nisem povsem navadila. Z jezikom nisem imela težav, saj je bilo moje znanje angleščine perfektno, še preden sem se preselila. Zdaj bogatim besedni zaklad s slengovskimi besedami, ki se jih nisem naučila v šoli. Angleščina ni težak jezik, precej bolj enostavna je kot slovenščina. Mi ne predstavlja nobenih težav razen kakih besed v slengu, ki mi niso poznane.

Kako lahko na ulici prepoznamo tipičnega Britanca?
Po načinu izgovorjave angleščine, po zunanjem izgledu, po olikanosti ipd.

Ali so nam Britanci v čem podobni? Kaj radi počnejo v prostem času?
Tako kot Slovenci se tudi Britanci radi družijo. Sicer pa veliko nakupujejo v *shopping centrih* ali *online*. Združeno kraljestvo je po obsegu spletnih nakupov na prvem mestu med državami EU.

Na kaj so Britanci še posebej ponosni?
Menim, da so Britanci še posebej ponosni na sprejemanje multikulturnosti, na enakopravnost in zelo dobro urejeno transportno mrežo.

Kakšne so cene sadja, zelenjave, mesa … v trgovinah in restavracijah?
Zelo odvisno, kaj in kje se kupuje. Sama nakupujem na tržnici, kjer so cene podobne slovenskim, v supermarketih pa se marsikaj najde ceneje, saj ni obračunanega davka razen pri sladkarijah, gaziranih pijačah in ostalih nezdravih priboljških. Tudi produkti za dojenčke in otroke niso obdavčeni. Cene v restavracijah močno variirajo, odvisno od lokacije; bolj se približujemo centralnemu Londonu, tem dražje je. V okoliških občinah oz. področjih so le-te bolj dostopne.

Katera je tipična hrana? Ali jo imate radi? Kaj radi vi doma skuhate?
Sunday roast – yokshire pudding, krompir, meso in omaka, *Fish&Chips* – ocvrta riba, ponavadi oslič in ocvrt krompirček, čips. Jaz njihove kuhinje nimam rada. Kuham bolj zdravo, predvsem jedi, ki sem jih jedla doma. Pripravljam mediteransko hrano z veliko zelenjave, juhice ipd.

Ali se pokrajina in podnebje razlikujeta od slovenskega reliefa in vremena? Kakšne so zime in poletja?
Zelo. Ni tako lepih travnatih površin in gozdov, ni gora in jezer tam, kjer živim, kar pa pogrešam. Poleti je vreme večinoma obupno, saj temperature variirajo. Poletje je zelo nestabilno, letos je bilo izjemoma dobro, medtem ko so zime prijetne, mile in veliko toplejše kot v Sloveniji.

Ali se v prostem času družite s slovenskimi izseljenci?
Da. V prostem času se zelo rada družim s Slovenci.

Imate podatek, koliko Slovencev trenutno živi v Združenem kraljestvu?
Žal ne. Sem pa lani slišala od osebe, zaposlene na Slovenskem veleposlaništvu v Londonu, da na Otoku živi okrog 3000 Slovencev oz. nekaj več.

Kakšen je življenjski standard na Otoku? So povprečne plače dobre?
Povprečne plače so dobre, življenjski stroški pa so višji, npr. nepremičnine, storitve, javni prevoz, vrtci.

Ali je na Otoku lahko dobiti zaposlitev? Ali veste, kakšna je stopnja brezposelnosti v tej državi?
Zaposlitev je zaenkrat enostavno dobiti, saj tukaj bolj kot izobrazba štejejo delovne izkušnje.

Katere gospodarske dejavnosti so razvite na Otoku? S čim se ljudje preživljajo?
Najbolj razvita je dejavnost nepremičninskih storitev. Ljudje so zaposleni predvsem v storitvenih dejavnostih.

Ali se nameravate v prihodnosti vrniti v Slovenijo?
Močno upam, da ja.

Kaj sporočate slovenskim osnovnošolcem?
Cenite to, kar imate doma, spoštujte okolje, naravo, resurse, ki vam jih ponuja Slovenija, domačo kulinariko, kulturno dediščino, urejenost površin. Stremite k ohranjanju in vzdrževanju okolja, ne onesnažujte narave. Bodite bolj strpni do vseh oblik drugačnosti. Vsi smo ljudje, krvavi pod kožo. Srečno!

Maja G.
V ZDRUŽENEM KRALJESTVU NI NIČ BOLJŠE ALI SLABŠE, JE SAMO DRUGAČE

Odzvala se je tudi dvaintridesetletna Mariborčanka, Maja G., ki z družino že 9 let živi v Londonu.

Kaj ste študirali in kje ste trenutno zaposleni?
Na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani sem študirala politologijo, smer analiza politik in javna uprava in končala strokovni magisterij. Trenutno nisem zaposlena. Službo bom iskala, ko se bosta najmlajša otroka ustalila v šoli, verjetno s pričetkom naslednjega koledarskega leta, ampak le za polovični delovni čas. Skušala bom najti takšno službo, ki omogoča delo od doma oz. neplačan dopust v času šolskih počitnic.

Kako to, da vas je življenje poneslo v Združeno kraljestvo in ne drugam? Kakšna so bila vaša pričakovanja?
Pred nekaj leti je mož, takrat še fant, delal v Združenem kraljestvu za slovensko podjetje kot napoten delavec. Po nekaj mesecih dela je dobil ponudbo za službo v Londonu in na njegovo željo sva se tja preselila oba. Sama sem ravno končala s predavanji na podiplomskem študiju. Magistrsko delo sem vpisala v Združenem kraljestvu. Na selitev sem pristala, ker sem vedela, da je to zanj izjemna karierna priložnost, ki je v Sloveniji najverjetneje ne bi bil deležen. Pričakovanja niso bila velika, niti si nisva postavljala prevelikih ciljev. Takratna ideja je bila, da ostaneva, dokler nama bo všeč.

Kaj ste pred selitvijo vedeli o Združenem kraljestvu?
Glede na družboslovno smer študija sem o državi kar veliko vedela. Politična ureditev mi je bila jasna, geografske značilnosti tudi … Same informacije o selitvi pa so dostopne na spletu in izjemno jasno opisane; govorim o uradnih vladnih informacijah.

Kdaj se preselili na Otok in v katerem kraju živite?
V to državo sem se preselila junija 2010. Živim v Ashfordu, v grofiji Surrey.

Kako ste se navadili na novo okolje, ljudi in jezik?
Mislim, da kar dobro, glede na to, da si vedno težje predstavljam življenje v Sloveniji, se pa tja vseeno vračam z velikim veseljem.

Ali ste angleški jezik dobro obvladali že pred selitvijo?
Angleščine sem se učila v osnovni šoli, v gimnaziji in vsako leto dodiplomskega študija. Tudi med študijem sem uporabljala ogromno angleške literature in nikoli s tem nisem imela težav. Je pa ogromna razlika med tem in dejansko »*British English*«, ki jo uporabljajo naravni govorci. Kljub temu da prejemam komplimente in pohvale za znanje angleškega jezika s strani domačinov, zase ne bom rekla, da jo obvladam. Imam ogromno prostora za napredek, predvsem pri pravilnem naglaševanju.

Ali se Vam je zdela angleščina težak jezik? Kako ste težave premagovali?
Največ težav vsem Slovanom povzroča pravilna izgovorjava oz. naš naglas. Meni največ težav povzroča izgovor besed, ki vključujejo črki »*rl*« skupaj (*world, girl*). Črko »r« izgovarjamo pregrobo. Velikokrat Slovenci črke »e« ne naglasimo pravilno. Sem poslušala slovenska poročila o zadnji poroki kraljeve družine, kjer so vztrajno govorili princesa »Eudzenija«, izgovori pa se »*Užini*« oz. nekako tako. Včasih se pri naši angleščini pozna vpliv nemškega jezika (npr. Edinburgh se izgovori *Edinbra* in ne Edinburg, Chiswick je *Chisik*.)

Koliko so stari Vaši otroci? Ali že obiskujejo šolo?
Imava 3 otroke, najstarejša bo kmalu dopolnila 7 let in obiskuje *year 2 oz.* 3. leto osnovne šole. Dvojčka bosta v kratkem dopolnila 5 let in sta konec septembra pričela obiskovati osnovno šolo, prvi razred oz. *reception*.

Ali Vaši otroci popolnoma obvladajo angleški jezik?
Otroci angleški jezik popolnoma obvladajo; govorijo brez naglasa.

V katerem jeziku se pogovarjate doma?
Doma se pogovarjamo v slovenskem jeziku, otroci med sabo velikokrat v angleškem jeziku.

Ali lahko na kratko primerjate angleški in slovenski šolski sistem (prednosti in slabosti)?
S šolo pričnejo pri štirih letih oz. v tistem šolskem letu, ko dopolnijo 5 let. Učenje je prilagojeno letom. Večina šol ima obvezne uniforme, šolske potrebščine dobijo v šoli, a to je odvisno od starosti otrok in posamezne šole. Veliko je privatnih šol, anglikanskih, tudi katoliških. Moji otroci so na privatni katoliški šoli, ki jo financira RKC, določena sredstva prispeva država. Vsi otroci imajo v prvih treh letih osnovne šole brezplačno kosilo, ne glede na finančno situacijo staršev, kasneje pa socialno ogroženim država prispeva finančna sredstva tudi pri določenih projektih (npr. obnova strehe), ampak samo če šola sama zbere določen delež. Država šole tudi ocenjuje (*Ofsted inspection reports*). Šola, ki jo obiskujejo moji otroci, je ocenjena kot »*outstanding*«, kar je najvišja možna ocena. Z osnovno šolo sem zaenkrat zelo zadovoljna, ne bi pa primerjala s slovenskih šolskim sistemom, ker ga trenutno ne poznam. Od takrat, ko sem jaz obiskovala osnovno šolo, se je verjetno že marsikaj spremenilo, upam, da na bolje. Kar se tiče študija, je največja razlika je ta, da je plačljiv. Kot zanimivost naj povem, da je moj strokovni magisterij tukaj priznan. Mož ima višješolsko diplomo oz. 6. stopnjo po starem sistemu (pred bolonjsko reformo) in ker se stopnje izobrazbe toliko razlikujejo, mu je niso priznali oz. so mu priznali isto, kot da bi imel štiriletno tehnično. Je pa mehatronik.

Kako na ulici prepoznamo tipičnega Britanca?
So bolj bledolični in kar se da dolgo nosijo kratke hlače ter sandale.

Ali so nam Britanci v čem podobni? Kaj radi počnejo v prostem času?
Najprej pomislim, da radi pijejo pivo in gledajo nogomet.

Na kaj so Britanci še posebej ponosni?
Britanci so še posebej ponosni nase, na svojo zgodovino, čeprav ne bi rekla, da je znanje povprečnega Britanca o tem kaj posebno, pa na kraljevo družino, nogomet.

Katera je tipična britanska hrana? Ali jo imate radi? Kaj radi vi doma skuhate?
Fish&Chips oz. ocvrta riba in pomfrit. Mi kuhamo bolj slovensko.

Ali Britanci vedo, kje je Slovenija? Ali se v medijih veliko govori o Sloveniji?
Zelo malo, tudi v medijih ni veliko omemb. Pred leti sem na letalu govorila s starejšo gospo, ki je kot oboževalka smučanja poznala Tino Maze, pa v brazilski restavraciji je natakar Portugalec poznal Zlatka

Zahoviča, še en nogometni navdušenec je slišal za NK Maribor. Mogoče Slovenijo pozna še kak študent oz. kar precej izobražen človek. Tudi za Melanio Trump, ki jo vsi poznajo, ne vejo, da je iz Slovenije.

Ali se pokrajina in podnebje razlikujeta od slovenskega reliefa in vremena? Kakšne so zime in poletja?
Seveda, na našem koncu ni veliko hribov. Podnebje je precej bolj milo od našega kontinentalnega. Poletja niso tako vroča, zime so mile. Na sneg niso navajeni, tudi zimska oprema na avtih ni obvezna, niti se je ne da kar tako kupiti. Zato v primerih snega šole velikokrat zaprejo, seveda po navodilih lokalnih skupnosti.

Kakšen je življenjski standard na Otoku?
Predvsem so razlike med revnimi in bogatimi večje in bolj očitne kot v Sloveniji.

Katere gospodarske dejavnosti so razvite na Otoku?
V Londonu je zelo močan finančni sektor.

Ali se nameravate v prihodnosti vrniti v Slovenijo?
Mogoče.

Kaj sporočate slovenskim osnovnošolcem?
Predvsem bodite odprti in fleksibilni. Če je v Sloveniji nekaj povsem običajno, to ne pomeni, da je tako povsod. Ko me ljudje sprašujejo, kaj je boljše v Sloveniji in kaj v Združenem kraljestvu, najraje rečem, da ni nič boljše ali slabše, je samo drugače. Drugače pa ne pomeni dobro ali slabo.

Snežana R.
PO ZDRUŽENEM KRALJESTVU S FOTOAPARATOM

Snežana R. nam je poslala izjemne avtorske fotografije, ki jih z njenim dovoljenjem objavljamo v zborniku.

Obala v Rhoose-u, južni Wales, ter nevihta »*Doris*«, malo bolj zahodno.

Rhosilli Beach na polotoku Gower v južnem Walesu. Spada med top 10 plaž na svetu. Priljubljena je med *windsurferji* in sprehajalci. Tu živijo tudi divji poniji.

Highland games – moški, oblečeni v kilte, tekmujejo v starih igrah. Ta možakar je malo zatem prijel tisto deblo in ga vrgel v zrak, da se je obrnilo po dolžini. Glede na to, da so ostali naredili bolj ali manj uspešno, sklepam, da je to namen. Žal nikoli nisem izvedela, kakšen je namen tega debla. Igre so vsako leto; nekoč so v tej igri tekmovali med seboj klani.

Eaton Estate, posest družine Grossvenor, najbogatejše družine v Veliki Britaniji. Nahaja se na meji med Walesom in Anglijo, med Wrexhamom in Chesterjem. Na tem posestvu živi *Duke of Westminister*. Ogled je možen 4 do 5-krat na leto med prazniki, in sicer v organizaciji dobrodelne organizacije, ki je predhodno poslala prošnjo.

Notts Castle in Notts – Grad v Nottinghamu je zgrajen na jamah. Kar me je šokiralo je, da to ni kamen, ampak pesek. Iz slik se vidi, kako sta reka oz. morje nanašala različne plasti. Ko sem potegnila z roko po steni, je pesek ostal na roki. Ko so za nami zaprli vrata, sem začela razmišljati, da se vse skupaj lahko v trenutku podre. Cel grad, nad jamami, iz peska …

Snowdonia,
valižanski nacionalni park

Stonehenge

Pontcysyllte,
najdaljši železni akvadukt ter *long boat*

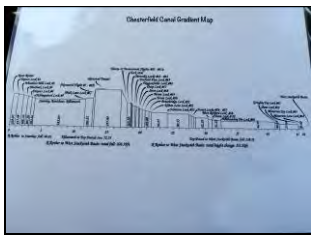

Kanal Chesterfield je namenjen turistom, ki se po njem prevažajo ali najamejo poceni penzion. Večina kanalov v Angliji in Walesu še deluje normalno.

Zapornice so sistem za spuščanje *long boatov* naprej in nazaj. Po 300 letih, odkar so kanal zgradili, še vedno uporabljajo isti sistem. Sledili so reliefu pokrajine, namesto da bi kopali in znižali na en nivo.

Menjava straže v Londonu v času kolesarske tekme Tour de France

Big Ben in Eye of London

Lego queen

Peak District

Humber Bridge

PRI BRITANCIH SLOVENSKA BESEDA LEPO MESTO NAJDE

Mnogi tujci in mnogi Slovenci bi se strinjali, da je slovenščina težek jezik. A človek se lahko nauči vsakega jezika, le volja mora biti močna in nekaj, kar ga z jezikom povezuje: strast, ljubezen, radovednost, karkoli. O motivih, ki so naše FB-sogovornike vodili v učenje slovenščine, so nam povedali trije tujci, ki bi radi kdaj poklepetali tudi v slovenščini.

Ali se lahko na kratko predstavite? Koliko ste stari? Kje živite?

CHRIS: Sem Christopher ali Chris. Rojen sem v Cheshire-u, živim pa v Londonu.

JANE: Ime mi je Jane, stara sem 30 let, sem iz Kenta.

JIM: Sem Jim. Star sem 58 let in prihajam s Škotske.

Kaj ste po izobrazbi in kje ste zaposleni?

CHRIS: Sem menedžer, sicer pa sem študiral inženirstvo.

JANE: Delam kot učiteljica v osnovni šoli.

JIM: Delam v bolnišnici na jugu Londona.

Kaj vas je privedlo k temu, da ste se odločili za učenje slovenskega jezika?

CHRIS: Moja žena je Slovenka, prav tako pa imam tudi hčerko.

JANE: Moj fant je Slovenec.

JIM: Ko sem študiral medicino v Parizu, sem spoznal Slovence, ki so moji stari prijatelji.

Koliko let se že učite slovenščino? Ali znate že dobro pisati in brati v slovenskem jeziku?

CHRIS: Učim se je učim že tri leta.

JANE: Učim se je že 2 leti. Nekaj razumem, ne pa vsega.

JIM: Učim se je tri leta. Zdi se mi zelo težka. Branje mi gre, pri govorjenju pa imam težave.

Kako poteka učenje slovenskega jezika? Kolikokrat na teden/mesec obiskujete tečaj slovenskega jezika?

CHRIS: Učenje poteka enkrat na teden, po malem pa jo vsak dan vadim tudi doma.

JANE: Tečaj poteka enkrat na teden, in sicer ob četrtkih.

JIM: Tečaj slovenskega jezika obiskujem enkrat na teden.

V kateri ustanovi se učite slovenščino?

CHRIS: Tečaj slovenščine obiskujem na UCL (*University College London*, samo tu se je lahko učiš.)

JANE: Gre za večerni tečaj na UCL.

JIM: Učim se je na univerzi. Šola se imenuje *School of Slavonic and Eastern European Studies*.

Kakšen je bil Vaš prvi vtis o slovenskem jeziku?

CHRIS: *Oh my God*!

JANE: Ničesar nisem razumela. Jezik me je spominjal na poljščino.

JIM: Slovenščina se mi je zdela zelo, zelo, zelo težek jezik.

Kaj Vam je na začetku povzročalo največ težav?

CHRIS: Vse, razen besed dober dan.

JANE: Veliko težav sem imela pri izgovoru besed in pri pogovarjanju.

JIM: Največ težav so mi povzročale besede, skloni in glagoli.

Ali nam lahko zaupate kakšno anekdoto v zvezi z napačnim zapisom, izgovorom ali razumevanjem slovenščine?

CHRIS: Ko sem v Sloveniji, mi ljudje nekaj govorijo, me gledajo, jaz ničesar ne razumem. Ko to opazijo, se pričnejo z menoj pogovarjati v angleškem jeziku.

JANE: Sprva v Sloveniji nisem ničesar razumela. Poznala sem samo besedo pivo. Ko so me vprašali, kaj bom pila, sem vedno rekla, da bom pila pivo.

JIM: Takih anekdot bi bilo ogromno.

Pri izgovoru katere besede imate največ težav?

CHRIS: Besede, ki mi pri izgovarjanju povzročajo največ težav, so: smučišče, smučanje, železniška postaja, Ašičev jabolčni kis.

JANE: Veliko težav mi povzroča izgovor besedne zveze: »češnjeva pita«.

JIM: Najtežja beseda se mi zdi slaščičarna.

Katera slovenska beseda se vam zdi najbolj smešna/čudna?

CHRIS: Spodnje hlače, človeška ribica :)

JANE: Kobilica.

JIM: Poštni nabiralnik.

Ali ste že bili kdaj v Sloveniji? Če ste v Sloveniji že bili; kaj Vam je bilo najbolj všeč?

CHRIS: Slovenijo imam zelo rad. Tukaj je vse lepo: narava, restavracija, ljudje, gore, morje, vse mi je všeč, sploh pa Triglav – to goro obožujem!

JANE: V Sloveniji sem bila že večkrat. S fantom se največkrat odpraviva na Primorsko.

JIM: Ljubim Prekmurje.

Ali se v Združenem kraljestvu v medijih (na radiu, TV, v časopisih) veliko govori o Sloveniji?

CHRIS: Niti ne.

JANE: Včasih. Enkrat je govora o beguncih, drugič o brexitu, včasih pa o nogometu.

JIM: Niti ne; včasih je govora o Melanii Trump.

Na kaj ste Britanci najbolj ponosni? Kaj bi nam priporočali, da si ogledamo v Združenem kraljestvu?

CHRIS: Jaz predlagam, da greste v gore. Imamo tri pomembne gore: 1 Ben Nevis; 2 Scafell Pike; 3 Snowdon. Oglejte si to:

https://www.threepeakschallenge.uk/national-three-peaks-challenge/

JANE: Tukaj je lepo. Predlagam ogled Richmond parka, pa tudi za otroke se marsikaj najde:

https://www.timeout.com/london/kids/101-things-to-do-in-london-with-kids

JIM: Jaz vam svetujem, da si ogledate Škotsko, gradove, Edinburg, vse.

***Nataša Rebec Lukšič**, prof.*

SashaV.
PODOBE ZDRUŽENEGA KRALJESTVA OD BLIZU IN DALEČ

Gospa SashaV., rojena Bohinjka, nam je posredovala čudovito predstavitev znamenitosti Združenega kraljestva.

ANGLEŠKO "VISOKOGORJE" - SNOWDONIA

POKRAJINA Z ZRAKA

NASELJEN MORSKI ROKAV, ZADAJ MORJE,
NA VRTOVIH IMAJO NAMESTO LOP – BARKE, SHOREHAM BY SEA

PODEŽELSKA ZASEBNA ŠOLA, VASICA...

GRADOVI SO POSEJANI PO CELOTNEM OTOKU

PODEŽELSKA HIŠA V KAMENJU IN OPEKAH

PODEŽELSKA CERKEV, V VEČINI SO PRIVATIZIRANE
V STANOVANJA ALI VRTCE/ŠOLE

ZNAČILNI BLUEBELL FOREST.TAKO KOT IMAMO MI TELOH PO GOZNIH TLEH JE TAM TA VRSTA ORHIDEJE

PO UREJENIH ULIČNIH KORITIH SE VE, DA V TEJ ULICI ŽIVIJO VEČINOMA UPOKOJENCI, KI JIH SAMOINICIATIVNO VZDRŽUJEJO

JESEN V RICHMOND PARKU - LONDON

ZNAČILNI ČRNI TAKSI IN ULICA VRSTNIH VIKTORIJANSKIH HIŠ

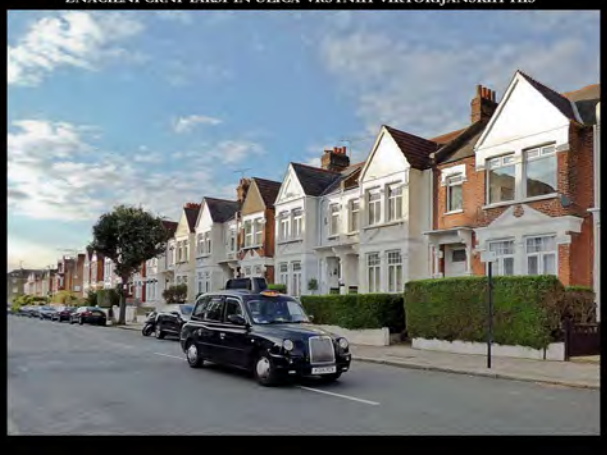

PREMOŽNEJŠA ULICA VIKTORIJANSKI VRSTNIH HIŠ

REVNEJŠA STRAN LONDONA, TAKO IZGLEDAJO SKROMNEJŠA, V VEČINI OBČINSKA ‚STANOVANJA

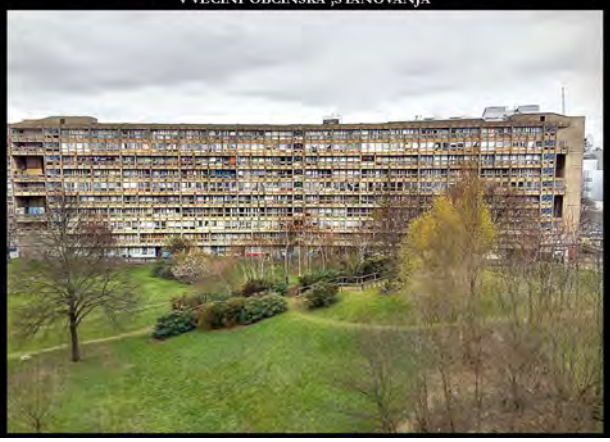

PRELEPI ZAHODI V LONDONU, DIMNIKI...

MESTNA PANORAMA, POGLED Z „LONDON EYE“ RAZGLEDNEGA VRTILJAKA

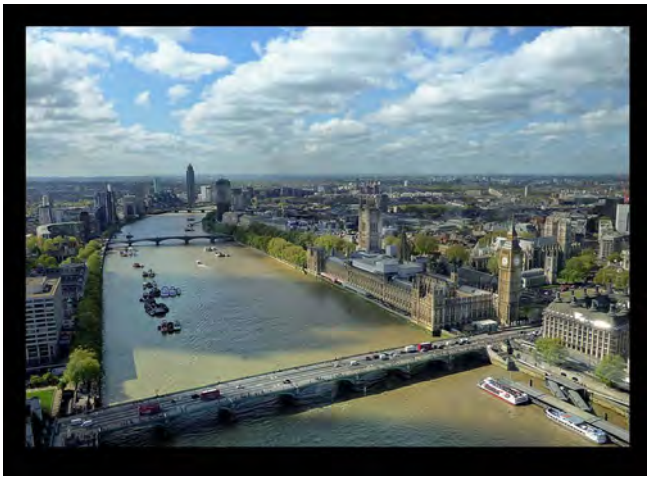

KATEDRALA SV.PAVLA, POGLED S TATE MODERN GALERIJE

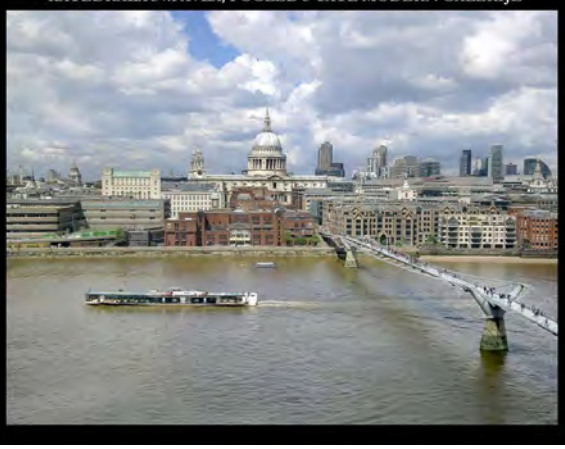

ZIMSKA PANORAMA, POGLED Z GREENWICH “HRIBA“

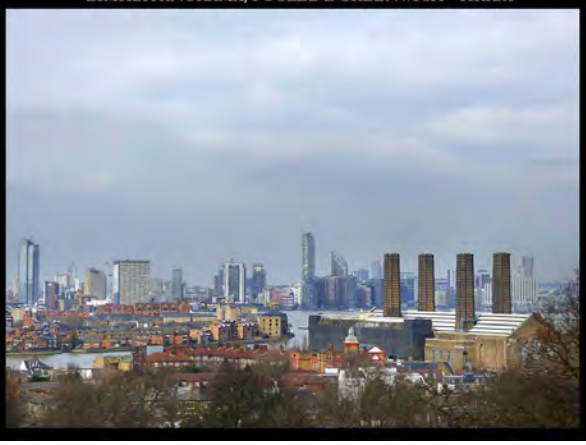

DIH JEMAJOČI

DETAJLI NA

BIG BENU

PRIRODOSLOVNI MUZEJ

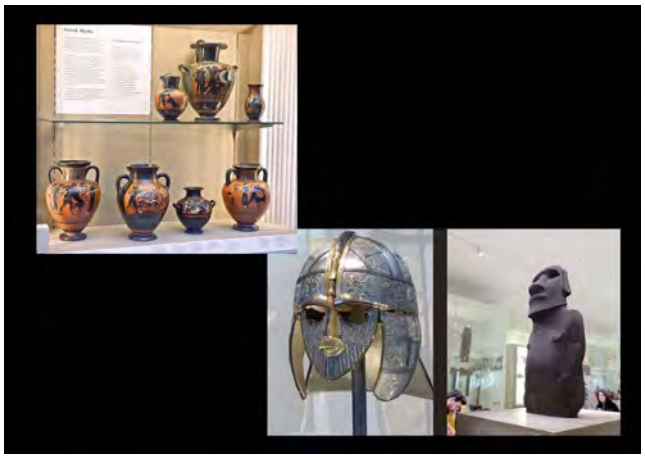

OBSERVATORIJ GREENWICH

SLIKARSKI PRIBOR IN
POSLIKAVE EGIPČANOV
V MUZEJU

BRITANSKA ARHITEKTURA

BRITISH MUSEUM, OGROMNO ZGODOVINE S CELEGA SVETA

KRALJEVI VRTOVI – KEW GARDENS

ENORMNI RASTLINJAKI ŠE IZ VIKTORIJANSKE DOBE, RESTAVRIRANI...

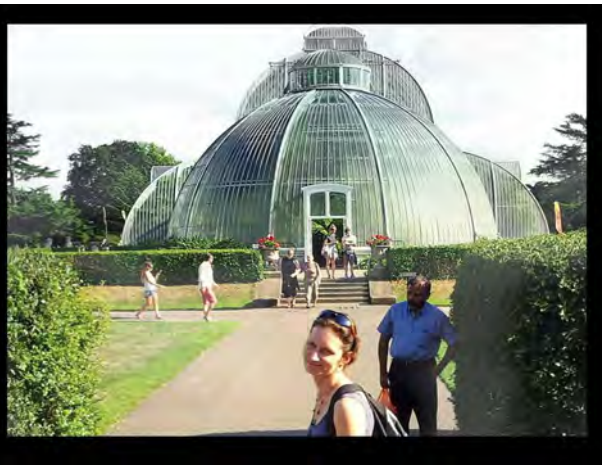

SELITEV V LONDON JE VPLIVALA TUDI NA MOJO UMETNOST

Natalija V.
PODOBE LONDONA OD BLIZU: GRAFITI

GLASBA NE POZNA MEJA

Ina Shai
LONDON JE PRAVO MESTO, DA URESNIČIM SVOJE AMBICIJE

Podpis, ki nam ga je poslala Ina Shai.

Ina Shai je umetniško ime slovenske pevke s pravim imenom Martina Šraj. Odlična vokalistka, ki jo je želja po glasbenem ustvarjanju pred štirimi leti ponesla v Združeno kraljestvo, je v glasbenem svetu poznana kot pevka pop, soul in *r'n'b* glasbene zvrsti, sicer pa tudi sama piše pesmi za druge glasbene izvajalce.

https://www.elle.si/lifestyle/ina-shai/

Kakšni so bili Vaši glasbeni začetki?

Peti sem začela zelo zgodaj, petje obožujem, odkar pomnim. Že v vrtcu sem pela v gledaliških igrah za starše. V osnovni in srednji šoli sem bila članica dveh pevskih zborov in sem pela na šolskih prireditvah, v muzikalih itd. Pri trinajstih letih sem odkrila *Youtube*, ki je bil takrat prava senzacija, saj ga v Sloveniji ga še nismo dobro poznali. Tam sem začela objavljati pevske posnetke, imela sem na tisoče ogledov in tako me je opazil tudi producent iz Kamnika, s katerim sva skupaj začela ustvarjati avtorske pesmi. Prva pesem, ki sem jo izdala, »*Jst hočm tebe met*«, je zmagala na medmrežnem festivalu MMC RTV SLO. Na *Youtube-u* je imela več kot sto tisoč ogledov, kar je bilo takrat nepredstavljivo, saj sem šele dobro začenjala svojo pot. Pri sedemnajstih letih sem se udeležila festivala EMA 2010 z avtorsko pesmijo »Dovolj ljubezni«. Leto kasneje sem se predstavila v oddaji Slovenija ima talent. To so bili moji začetki, ki se jih vedno z veseljem spominjam.

Ali igrate tudi kakšen inštrument?

Učim se igrati na klavir, a nisem virtuoz, saj sem začela zelo pozno. Imela sem toliko drugih pevskih obveznosti, da sem učenje klavirja vedno postavila na zadnje mesto. Moje znanje zadostuje, da lahko ob klavirju napišem pesem, kar je super, a to znanje si želim še nadgraditi.

Kdo je avtor skladb, ki jih prepevate?

Za vse skladbe, ki sem jih izdala do sedaj, sem sama napisala besedila in vokalne melodije. Pišem pesmi tudi za druge izvajalce. Ne predstavljam pa si, da bi pela pesem, ki jo je v celoti napisal nekdo drug. Mislim, da je smisel glasbe ta, da deliš svoje mišljenje in svoja občutja z drugimi in čeprav so na nek način univerzalna in se vsak lahko poistoveti z njimi, je vseeno drugače, ko izhajaš iz sebe.

Katera zvrst glasbe Vam je najbližje?

Najbližje mi je pop, soul in r'n'b zvrst. Tako bi opisala tudi svojo glasbo.

Na katere nastope ste najbolj ponosni?

Na vse nastope na festivalu Ema; na tem festivalu sem do sedaj nastopila že trikrat. Na televiziji se ne vidi, da je v sam nastop vloženega res veliko dela, čeprav so pesmi dolge le tri minute. Vedno sama vodim vso organizacijo, izberem ljudi, s katerimi želim delati, tako da v mesecih priprav spletemo prava prijateljstva in imam zato zelo lepe spomine na te nastope.

Kdo so vaši glasbeni vzorniki?

V Sloveniji obožujem Severo Gjurin. Mislim, da je ena izmed redkih izvajalk, ki ostaja zvesta sami sebi in izvaja pesmi, ki so njej pri srcu. Spoštujem tudi raperja Nipkea. Spoznala sem ga, ko še ni bil tako uspešen, a je ostal skromen. V besedilih vedno izhaja iz sebe in vsak se lahko najde v njegovih pesmih. Od tujih izvajalcev pa sem velika oboževalka Sade, Beyonce, Sama Smitha, Adele …

Koliko zgoščenk ste že izdali?

Leta 2016 sem izdala prvi in do sedaj edini EP album z naslovom »*Overload*«. Pri petnajstih letih sem posnela zgoščenko s prvim *singlom* in nekaj priredbami, a ne vem, če to šteje, saj so za to vedeli le najbližji in ni bila nikoli uradno izdana.

https://www.cosmopolitan.si/aktualno/mms-2015/, https://www.zurnal24.si/magazin/film-glasba-tv/ema-2018, https://siol.net/galleries/gallery-202906/?image=3, https://www.cosmopolitan.si/zvezde/

Koliko let že živite v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske?

Tu sedaj živim že štiri leta.

Kaj vas je privedlo k selitvi v London?

Študij glasbe. Lani sem z odliko zaključila študij na institutu BIMM London (*British and Irish Modern Music Institute*) na oddelku *Creative Musicianship – vocals*.

V katerem kraju ste živeli pred odhodom v tujino?

V Radomljah pri Domžalah.

Kako ste se navadili na življenje v novi državi? Kakšno je življenje v Londonu?

Hitro sem se navadila, saj sem že od nekdaj zelo samostojna in odprta za druge kulture. Veliko vidiš na televiziji in v filmih in na nek način nič ti marsikaj ni več tuje. Zame največji »šok«, če temu lahko tako rečem, je bila multinacionalnost in to, da ne slišiš veliko Angležev, vsaj ne v Londonu, kjer živim. Večinoma so tu tujci, priseljenci, Evropejci oz. tak imaš občutek. To ti širi obzorja in mislim, da mi je prav zato London tako zelo všeč. Tu se ne počutiš kot tujec, čeprav na nek način si.

S katerimi težavami ste se soočali ob prihodu v tujino?

Uh, to so bile čisto običajne stvari. Kje bom dobila prenočišče, kako bom dobila službo, ali se bom lahko sama preživljala. V času študija sem vedno delala, da sem lahko plačevala najemnino za stanovanje, hrano, prevoz ipd. Ko sem živela doma, so za to poskrbeli starši, tu pa sem morala postati popolnoma samostojna. Na srečo sem imela v Londonu znance, pri katerih sem lahko stanovala v prvih dnevih. Počasi sem našla svoje stanovanje, službo itd. Še zdaj pravim, da sem imela zelo veliko srečo in kljub temu, da se je sprva vse zdelo nemogoče, se je vse dobro izšlo.

Ali ste imeli ob prihodu na Otok kaj domotožja?

V prvem mesecu je bilo vse novo. Na univerzi sem spletla prva prijateljstva, raziskovala sem novo mesto. Z domačimi sem se skoraj vsak dan slišala preko *Skypa*, zato sprva velikega domotožja ni bilo. Je pa še danes vedno težko iti nazaj v London, ko sem nekaj dni ali tednov doma. Dom je le dom in mislim, da se to ne bo nikoli spremenilo.

Kakšen se Vam zdi angleški jezik? Ga dobro obvladate?

Angleški jezik mi je bil že od nekdaj zelo blizu, saj so vsi filmi in vsa glasba, ki jo poslušam, v angleščini. Že pred prihodom sem obvladala angleški jezik, saj mi sicer ne bi uspelo priti na želeno univerzo. Morala sem opraviti IELTS test na Dunaju in doseči določeno število točk, da so me sprejeli. Sem pa v štirih letih, odkar sem tu, še nadgradila znanje angleščine. Navajaš se na razne slengovske besede in različne naglase, ki jih prej sploh ne bi znala razločiti.

Ali nam zaupate kakšno anekdoto, ki se Vam je pripetila zaradi morebitnega slabšega poznavanja angleškega jezika?

Uh, jaa. V prvem letu sem se morala udeležiti neke poslovne zabave in *dress code* (zaželena garderoba) je bila »*black tie*« (dobesedni prevod: črna kravata). Jaz sem to vzela dobesedno in še danes ne vem, zakaj se mi to ni zdelo čudno. Povsod sem iskala črno kravato, ki bi izgledala ženstveno. Ker sem šla v nakup šele zadnji trenutek, mi je na srečo ni uspelo najti. Na koncu sem bila oblečena v hlačni kostim namesto v dolgo obleko, ampak na srečo se ni nihče obregnil v to. Še danes se temu pošteno nasmejim.

Mimogrede, težko sem se navadila na to, da Angleži pomfriju rečejo »*chips*« (čips), saj mi tako imenujemo tisti pakirani slani krompirček, ki ga prodajajo v trgovinah. Našemu čipsu pa rečejo »*crisps*«. Na začetku je bilo kar veliko zmede okoli tega.

Ali se v prostem času družite s slovenskimi rojaki?

Prvi dve leti sem stanovanje delila z dvema Slovenkama in tudi danes živi v Londonu kar nekaj Slovencev, s katerimi se občasno družimo. Sicer pa se redno vračam domov in prosti čas preživim s prijatelji. Dobimo se na čaju, gremo na sprehod, si skuhamo večerjo, ogledamo dober film … Počnemo čisto običajne stvari. Najbolj pomembno je, da ostajamo v stiku.

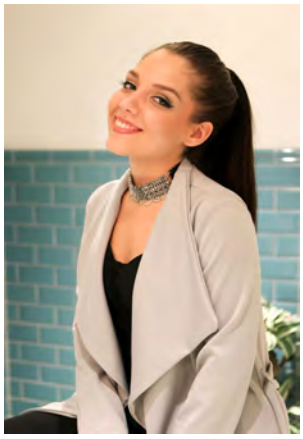

Foto arhiv Ine Shai

Kaj radi počnete v prostem času?

Rada se družim s prijatelji, s fantom, poslušam glasbo, potujem. Letos sem obiskala Mallorco, Filipine, Amsterdam … V zimskem času grem rada bordat, poleti pa vedno obiščem babico, ki živi na Hrvaškem. Z eno besedo: v prostem času UŽIVAM!

Ali pogrešate Slovenijo? Se nameravate po koncu študija vrniti v Slovenijo?

Študij sem že zaključila lani, a mislim, da bom še nekaj časa ostala tukaj. Seveda pogrešam Slovenijo, a sem mlada, imam ambicije in mislim, da je London pravo mesto za to, da jih lahko uresničim in si naberem znanja in izkušenj.

Ali ste se navadili na angleško kulinariko?

Ja in ne. Meni je tipična angleška hrana premastna in če bi jo jedla vsak dan, bi se verjetno hitro zredila, saj je v veliko jedeh vključen pomfrit. Sem pa ugotovila, da obožujem angleški zajtrk: jajca, toast, slanino ali vegetarijanski nadomestek, fižol, gobice in pečen paradižnik. Prej tega nikoli ne bi jedla za zajtrk. Za zajtrk najraje pojem jogurt, sadje ali namaz na kruhu, a sedaj sem se navadila tudi na kaj bolj obilnega; seveda le občasno. Obožujem tudi »*fish pie*« (ribjo pito). Res je dobra!

Ali velikokrat pridete v Slovenijo?

Ja, v Slovenijo pridem na vsake dva do tri mesece, saj imam tu še vedno veliko glasbenih obveznosti. V decembru (četrtek, 20. 12. 2018, ob 19.00) bom z bendom nastopila na Mestnem trgu v Ljubljani, nekaj dni kasneje (nedelja, 23. 12. 2018) pa bom imela akustični koncert v koncertnem klubu *Blunout* v Domžalah. Vedno je lepo videti domače in veselim se, da bomo božič preživeli skupaj.

Kakšno je življenje na Otoku?

Lahko povem le za London. Večina se preseli v London zaradi kariere oz. boljše možnosti zaposlitve ali študija. Za tiste, ki pridejo sem zaradi kariere, je življenje lahko hektično. Plače so sicer dobre v primerjavi s Slovenijo, a so tudi cene stanovanj višje in delavniki daljši, kar pomeni, da imaš manj časa zase. Dobra plat Londona pa je, da se vedno nekaj dogaja, veliko je kulturnih prireditev, koncertov, razstav, tako da nikoli ni dolgčas.

Kako prepoznamo tipičnega Britanca?

Tipičnega Britanca prepoznate po svetli polti in zadržanem (morda malce starinskem) stilu oblačenja.

V čem so Britanci podobni Slovencem, v čem se od njih razlikujejo?

V malce zadržani osebnosti. Vsaj na začetku, ko nekoga spoznamo, znamo biti Slovenci tako kot tipični Britanci zadržani, za razliko od npr. Italijanov. Imam veliko prijateljev v Londonu, ki prihajajo iz Italije, tako da govorim iz prve roke. Britanci pa se od Slovencev razlikujejo v tem, da so malce manj razgledani ali svetovljanski – ne vsi, a opazi se razlika. Slovenija je majhna država, zato se na nek način želimo poučiti o svetu, se naučiti tujih jezikov, ipd. Britanci govorijo večinoma le angleško – seveda, saj drugega jezika niti ne potrebujejo. Britanci so tudi zelo vljudni. V angleščini bi rekli, da so »*overly polite*«, preveč vljudni. Besede »*I'm sorry*«, »*Please*«, »*Thank you*« so vedno »na meniju«, kljub temu, da jih včasih niti ne bi bilo treba uporabiti – vsaj mi Slovenci jih veliko manj uporabljamo.

Na kaj so Britanci še posebej ponosni?

Na bogato zgodovino, kraljevo družino in na svoj sarkazem ter humor. Še sedaj ne dojamem vseh šal, a Britanci znajo biti hudomušni in če želiš biti sprejet v njihov krog, moraš ne le dojeti njihove šale, temveč se znati tudi pošaliti, kadarkoli in kjerkoli.

Kako Britanci sprejemajo priseljence?

Mislim, da smo priseljenci v Londonu sprejeti zelo lepo. Vsak pa ima svoje izkušnje. Jaz se nikoli nisem počutila kot tujka ali kot da ne spadam sem.

Ali se pokrajina in podnebje razlikujeta od slovenskega reliefa in vremena?

V južni Angliji je relief večinoma raven, v Sloveniji pa imamo veliko več gora, hribov ipd. To je tudi nekaj, kar zelo pogrešam v tem predelu, kjer živim. Podnebje je bolj vlažno in vetrovno. Dežja v povprečju ne pade več kot v Sloveniji, kot si večina misli, je pa res, da ko v Sloveniji dežuje, vedno lije kot iz škafa, medtem ko v Angliji po večini rahlo prši, zato je Anglija znana po tem, da pogosto dežuje. V Angliji redko sneži, če sploh. Zato so popolnoma nepripravljeni na snežne razmere. V primeru, da sneži, ne zmorejo očistiti cest, zato zaprejo šole oz. si opravičen, da ne greš v službo ipd.

Foto arhiv Ine Shai

Ali Britanci vedo, kje je Slovenija? Se v medijih veliko govori o Sloveniji?

Nekateri Britanci vedo, kje je Slovenija, saj so o njej slišali preko medijev ali pa so bili tam na počitnicah. Na spletu sem našla podatek, da Slovenijo letno obišče okoli 100.000 Britancev. Nekateri pa niso popolnoma prepričani ali pa nas mešajo s Slovaško. Temu se vedno nasmejim in jih poučim o tem, kje je Slovenija in kako lepa država je. Veliko mojih prijateljev jo je zaradi mene tudi obiskalo.

Kaj sporočate slovenskim osnovnošolskim otrokom?

Učenci!

Naberite si veliko znanja in izkušenj, kjerkoli le lahko. Vedno imejte odprto srce za nove dogodivščine in predvsem si upajte slediti svojim sanjam. Ni vedno lahko, a se na koncu ves trud izplača.

Dragan Bulič
VPLIV BRITANSKE GLASBE NA SVETOVNO GLASBENO SCENO

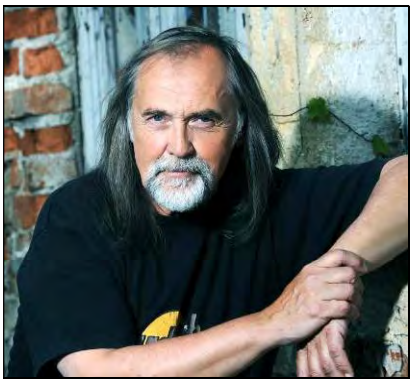

Dragan Bulič se je v slovenskem medijskem prostoru uveljavil kot glasbeni urednik in voditelj glasbenih oddaj na Radiu Študent, Valu 202, TV Slovenija in Radiu Slovenija. Leta 2009 je prejel viktorja za življenjsko delo.

Legendarni radijski voditelj in živa enciklopedija glasbenega dogajanja pri nas in v svetu je za nas pripravil kratek pregled britanskih glasbenih skupin, ki so najbolj zaznamovale svetovno glasbeno produkcijo.

Takole je strnil svoje misli.

https://www.ona-on.com/magazin/dragan-bulic-spletni-zmenki-zakaj-pa-ne/

Pravijo, da prve ljubezni ne pozabiš nikoli in to so bili ***The Beatles***, pa kasneje ***Rolling Stones, Animals*** in še cel kup ameriških izvajalcev. V tistih časih smo taki glasbi rekli *beat*, čeprav je res, da smo tudi v njihovi glasbi, ki je se pojavila že v šestdesetih letih, lahko slišali glasne in hrupne kitarske vložke. To še posebno velja za uspešnico »*My generation*«, ki je kvartetu ***Who*** novembra 1965 prinesla drugo mesto na lestvici malih plošč, no, že 10. septembra 1964 pa udarna »*You really got me*« kvartetu Kinks celo prvo mesto.

No, tista dva, ki sta s kitaro zaorala ledino ostrejših ritmov, pa sta svojo večno glasbo ustvarila s pomočjo tria: ***Jimi Hendrix Experience*** (ne pozabimo, pokojni temnopolti kitarist Jimi Hendrix je bil Američan, ki pa je najprej uspel v Veliki Britaniji!) ter trio ***Cream***, v katerem je takrat igral kitarist Eric Clapton. Ravno pri obeh izvajalcih smo se prvič srečali z dolgimi, tudi več kot desetminutnimi skladbami, ki so kasneje postale prepoznavni zvok rocka, čeprav je res, da kasneje pri nekaterih ansamblih najdemo tudi prepoznavne klaviature in violino. Kot odgovor tej progresivni glasbi, kot se je takrat imenovala, se je v sedemdesetih letih v Angliji pojavil *punk rock*.

Prilagam abecedni seznam najbolj znanih angleških ansamblov, ki so se za vedno vpisali v zgodovino rocka in ki so navkljub letom, no ja, vsaj nekateri, še vedno prisotni na svetovni glasbeni sceni.

- ATOMIC ROOSTER
- BAD COMPANY
- BLACK SABBATH
- CURVED AIR
- DEEP PURPLE
- EAST OF EDEN
- ELECTRIC LIGHT ORCHESTRA
- FAMILY + FREE
- GENESIS
- HUMBLE PIE
- IF
- JETHRO TULL + JUDAS PRIEST
- KING CRIMSON + KINKS
- LOVE SCULPTURE (njihova instrumentalna skladba »*Sabre dance*« oz. »*Ples s sabljami*« je bila velika uspešnica decembra 1968 – osvojila je drugo mesto v Angliji) + LED ZEPPELIN (letos mineva 50 let, odkar so se prvič zbrali skupaj)

- MOTORHEAD + MOTT THE HOOPLE + GARY MOORE (že pokojni kitarist)
- NAZARETH
- OZZY OSBOURNE (sicer pevec skupine Black Sabbath) + ONLY ONES + OX (skupino je osnoval nekdanji basist kvarteta Who John Entwistle)
- PRETTY THINGS + POLICE + PROCOL HARUM + PINK FLOYD (soliranje Davida Gilmourja v skladbi »*Comfortably numb*« so angloameriški kritiki izbrali za najboljši kitarski solo vseh časov!? Stvar okusa ...).
- QUEEN (to jesen smo tudi pri nas lahko videli film »*Bohemian Rhapsody*«, v katerem je predstavljen njihov pokojni pevec *Freddie Mercury*)
- RAINBOW (skupino je osnoval nekdanji kitarist skupine Deep Purple – Ritchie Blackmore) + ROXY MUSIC
- SAXON + SLADE + SMALL FACES + STATUS QUO + STRANGLERS + SUPERTRAMP
- TASTE + TEN YEARS AFTER + THIN LIZZY
- U.F.O. + URIAH HEEP
- VIBRATORS + VAN DER GRAAF GENERATOR
- WHITESNAKE + WHO
- XTC
- YARDBIRDS (pri njih je kariero začel odlični kitarist Jeff Beck) + YES
- ZOMBIES

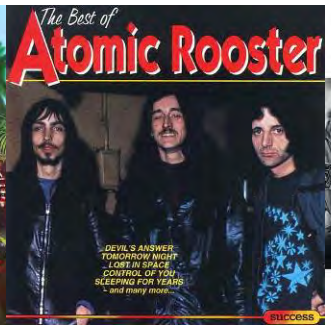

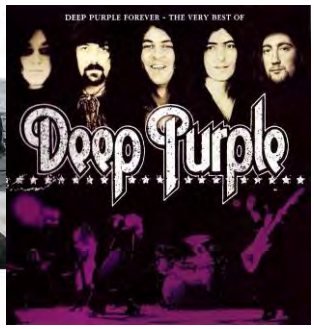

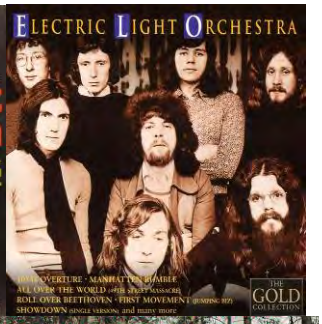

"in the court of the crimson king"
KING CRIMSON
LOVE SCULPTURE
BLUES HELPING
motörhead
Nazareth
FROM THE BEGINNING
The Pretty Things
Greatest Hits 1964-1967
PINK FLOYD
THE POLICE
PROCOL HARUM
a whiter shade of pale
QUEEN
Do The Strand
ROXY MUSIC
Editions Of You
Rainbow
Rising
SAXON
SMALL FACES
GREATEST HITS
StatusQuo
ROCKIN' ALL OVER THE WORLD
THE COLLECTION
the stranglers
1. SOMETHING BETTER CHANGE
2. STRAIGHTEN OUT
1. (GET A) GRIP (ON YOURSELF)
2. HANGING AROUND
2 ORIGINAL ALBUMS
2CD
SUPERTRAMP
taste
I'll Remember
TEN YEARS AFTER
THE COLLECTION
THIN LIZZY
VAN DER GRAAF GENERATOR
WHITE SNAKE
THE ZOMBIES

Help! A Beatles Tribute
BEATLI ŽIVIJO TUDI V SLOVENIJI

Ali ste že kdaj slišali za britansko glasbeno skupino *The Beatles*, ki jo je sestavljala četverica navihanih kuštravih fantov: John Lennon, Paul Mc Cartney, Ringo Starr in George Harrison?

Če je vaš odgovor pritrdilen, potem zagotovo veste, da so Beatli v glasbenem svetu pustili neverjeten pečat.

Morda kdo izmed vas prvič sliši za to glasbeno zasedbo, vam pa lahko zagotovim, da so bili vaše babice in dedki strastni privrženci njihove glasbe. *The Beatles* so bili in so legenda! Nekateri jih označujejo kot glasbene dinozavre, drugi pa jim preprosto rečejo, da so fenomen 20. stoletja. Kult, ki so ga oblikovali, še vedno živi.

Po mnenju glasbenih poznavalcev je na svetu vsaj 6000 glasbenih skupin, ki preigravajo glasbo te britanske rockovske zasedbe. Ena izmed njih domuje v Naklem na Gorenjskem. Da, Beatli živijo tudi v Sloveniji!

Help! A Beatles Tribute je skupina štirih simpatičnih glasbenikov, ki so z dušo in telesom predani glasbi svojih rockovskih idolov – Beatlov. Govorimo o profesionalnih glasbenikih, ki so imeli v zadnjih petih letih preko 400 koncertov širom Evrope.

In kdo so pravzaprav slovenski Beatli?

Ustanovitelj skupine *Help! A Beatles Tribute* je Američan Ernie Mendillo, ki je v Slovenijo prišel zaradi ljubezni. Družbo mu delajo še trije Slovenci – Matic Pelcel, Gašper Oblak in Žiga Stanonik.

Fantje so pričeli igrati glasbo Beatlov povsem po naključju. Na željo gospoda z Britanske gospodarske zbornice v Sloveniji so se prelevili v člane te slavne britanske glasbene skupine in nastopili na nekem dobrodelnem dogodku. In ugotovili so, da v tem uživajo. Rodila se je skupina *Help! A Beatle Tribute*.

https://www.24ur.com/passion4life/najboljsi-od-6000-posnemovalcev-beatlov-so-slovenci.html
https://www.starticket.ch/en/tickets/help-a-beatles-tribute-20180406-2000-z7-pratteln
https://www.kocevsko.com/sl/dogodki/koledar/page-101/

Fantje želijo biti podobni legendarnim Beatlom tudi po videzu. Ernie predstavlja Paula McCartneyja, ima lasuljo, ki je podobna Paulovi frizuri in igra enako kitaro, kot jo je imel Paul. Matic Pelcel ima kot John Lennon daljše lase, Žiga Stanonik nastopa v vlogi Georgea Harrisona, Gašper Oblak pa kot Ringo Starr.

Našli smo dve zanimivi fotografiji s postavitvijo članov skupine, ki je na las podobna sceni korakajočih britanskih legend, kot jo je pred desetletji ujel nek fotografski objektiv.

Slovenski Beatli, skupina *Help! A Beatles Tribute*

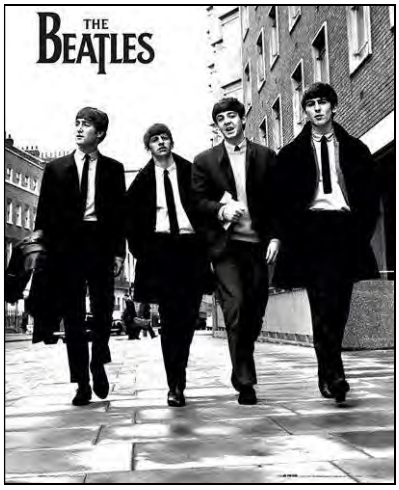

Legendarni člani skupine *The Beatles*

www.kd-krsko.si/program/help-a-beatles-tribute-band
https://www.24ur.com/passion4life/najboljsi-od-6000-posnemovalcev-beatlov-so-slovenci.html

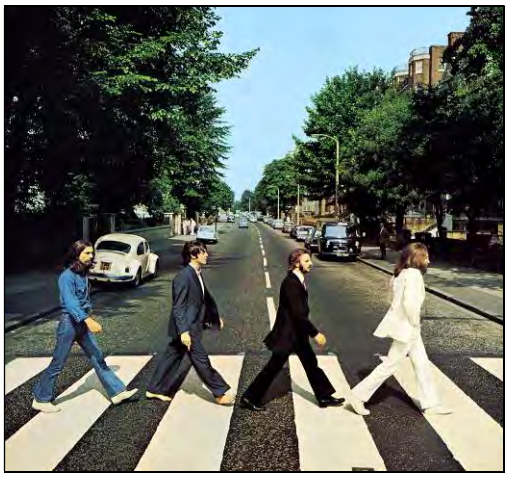

Naslovnica albuma *Abbey Road*, ki so ga Beatli izdali leta 1969

https://www.closeupshop.com/buy/beatles-poster-40257
https://sl.wikipedia.org/wiki/Abbey_Road_album

***Nataša Rebec Lukšič**, prof.*

VIDEOKONFERENČNO SREČANJE S ČLANI SKUPINE *Help! A Beatles Tribute*

Od kod ime skupine?

ŽIGA: »*Help*« je naslov pesmi skupine *The Beatles* in njihovega albuma. Ko izgovoriš to besedo, vsi pomislijo najprej na Beatle.

Od kdaj so vam všeč njihove pesmi?

ŽIGA: Najbrž od nekdaj, saj so jih naši starši poslušali že v otroštvu. Potem to ni tako težko, da se že od malega navadiš poslušati kaj takega.

Kje ste se spoznali?

ARNIE: No, ja, to je pred približno 10 leti, še več. Prišel sem v Slovenijo. Takoj sem spoznal nekaj ljudi, ki se gibajo na glasbeni sceni. Skupaj z bobnarjem sva bila v enem bendu, potem se je priključil še Matic in počasi smo prišli drug do drugega.

ŽIGA: In to tako deluje: ko si glasbenik, spoznaš ogromno ljudi in zelo hitro se pokaže, s kom greš skupaj in s kom ne.

Kdo je v skupini glavni?

ŽIGA: *The American* (Amerikanec).

ARNIE: Ja, jaz sem Donald Trump v skupini. Ne, ne … Hec! Edino, kar imava z Donaldom skupnega, je to, da sva oba Američana, ki imava Slovenko za ženo. Tu pa se podobnost neha.

Koliko ste bili stari, ko ste izdali prvi album?

ŽIGA: Veš, mi nismo izdali nobenega albuma, ker preigravamo glasbo Beatlov. Oni so svoje pesmi že posneli, mi pa želimo to stvar ljudem približati, da lahko to glasbo poslušajo v živo, na koncertih.

Kje živite?

ŽIGA: Arnie je iz Naklega pri Kranju, Matic iz Škofje Loke, jaz živim v Ljubljani, Gašper pa je iz Kranja. Gašperja danes ni, on je bobnar, pred dvema dnevoma je dobil sina, drugače bi se nam pridružil.

Ali vam je všeč, ko igrate in zakaj?

MATIC: Seveda, zelo nam je všeč. V bistvu se lahko navežem na to, kar je povedal že Žiga. Ta glasba nam je zelo pri srcu. Ko jo preigravamo, opazimo, da v ljudeh vzbuja pozitivne vibracije. Mi uživamo, ko igramo in vidimo, da ljudje, ki nas podpirajo, uživajo v poslušanju in se imajo dobro.

Koliko časa na dan igrate?

ARNIE: *Not offen enough*. (Ne dovolj pogosto.)

ŽIGA: Ne, ne misli tega, špila, koliko vadimo na dan?

ARNIE: Kolikor le najdem časa. Če delamo kaj posebnega, vložimo več časa v to, ampak najbrž je povsod enako. Vzamemo inštrument v roke in igramo vsaj uro, dve, da ostanemo v formi.

ŽIGA: Včasih veliko potujemo. Takrat ni časa za vajo, ko smo doma, pa vadimo. Največ dela vlagamo takrat, ko se učimo nov komad.

Kje potekajo vaše vaje?

ŽIGA: V Naklem, pri Arniju doma.

Katera je vaša najljubša pesem?

ARNIE: Uf, ta je pa težka … V bistvu se spreminja …

MATIC: Danes ena, jutri druga.

Ali je to vaš poklic?

MATIC: To je naš poklic, to je vse, kar delamo.

Koliko časa že igrate skupaj?

ŽIGA: Pet let.

MATIC: Jaz ne, jaz sem v bendu tri leta.

Kateri nastop vam je bil najljubši?

ŽIGA: Ti pa postavljaš težka vprašanja …

MATIC: To je podobno, kot bi jaz tebe vprašal, katero vprašanje ti je najljubše.

ŽIGA: Arnie, kateri je tvoj najljubši komad?

ARNIE: Zame najbrž *Liverpool*, ker od tam Beatli izvirajo. To je bila zame uresničitev sanj. Da si v tem mestu, da igraš na odru, na katerem so igrali oni.

ŽIGA: V Liverpoolu smo imeli devet koncertov. Igrali smo v istem klubu, v katerem so igrali oni pred več kot 50 leti.

Kje najpogosteje igrate in ob kakšnih priložnostih?

ŽIGA: Matic?

MATIC: A meni prepuščaš taka vprašanja? ;)

ŽIGA: Ja, pa ti si najbolj svež, mogoče … jaz sem že vse pomešal.

MATIC: No, ja, mi ne delamo razlik. Kdorkoli nas povabi, skušamo najti možnost, da pridemo in zaigramo. Če potegnemo črto, največkrat nastopamo v koncertnih klubih, na trgih, v mestih (pozimi in poleti), pridemo pa tudi na rojstni dan in naredimo žurko.

Kje imate naslednji koncert?

ARNIE: No, po današnjem privatnem dogodku tukaj gremo na Norveško v Oslo, potem pa na Švedsko.

Ali je kdaj kdo od vas želel zapustiti skupino?

ŽIGA: (smeh) Ma-ja, ko potujemo, smo cel teden skupaj v kombiju in se včasih naveličamo eden drugega, ni pa tako hudo, da bi kdo rekel: »*Dost' vas 'mam, zdej pa grem drugam!*«

MATIC: Ampak, a lahko pohvalim vprašanje, ker je zelo izvirno.

ARNIE: To se zgodi vsaj enkrat na mesec. Nič takega.

Koliko koncertov ste že imeli?

ARNIE: Sigurno 400 koncertov v zadnjih petih letih.

Katero zvrst glasbe sploh igrate?

ARNIE: Beatli? To je skoraj nemogoče, da jih kategoriziramo v enega od žanrov. Lahko rečemo, da so rock band, ampak oni so naredili veliko več. Bili so prvi bend, ki je pokazal, da lahko vzameš rock in ga popelješ v različne smeri. Rock je čisto presplošno poimenovanje …

ŽIGA: Oni so naredili toliko različne glasbe, ki ima lastnosti klasične glasbe, jazza, tudi heavy metala so se majčkeno dotaknili. Zelo različno glasbo so delali, načeloma pa spadajo med rock skupine.

MATIC: Lahko bi rekli, da so bili pionirji drugih zvrsti, iz katerih so se potem razvijale naprej.

Ali kdaj naredite kakšno drugačno priredbo ali se držite originala pesmi?

ŽIGA: Držimo se originalov.

Moramo se dotakniti še frizur. Vam je ta stil všeč? So to vaši lasje ali imate lasulje?

ŽIGA (se pocuka): Tudi v trgovino gremo taki.

Kaj pa žene pravijo na frizure?

ŽIGA: Pravijo, da so, dokler imamo lase, zadovoljne.

Imajo žene rade Beatle?

VSI: Seveda.

ARNIE: A vprašam ženo?

Se vam je že zgodilo, da ste med nastopom pozabili in zamešali besedilo pesmi?

ŽIGA: Velikokrat.

MATIC: Melodija ni tako kritična, besedilo pa … to se kar ustavi tam nekje na jeziku in ne pride iz ust.

Koliko pesmi skupine The Beatles obvladate?

ŽIGA: Približno 60, veliko se jih moramo še naučiti.

Komunikativni in zabavni sogovorniki so nam še povedali, da se že dlje časa dogovarjajo z vodjo Festivala Stična o udeležbi na festivalu, a nikakor ne najdejo pravega termina. Ko se bodo dogovorili za nastop, nas bodo povabili na koncert. Pokali smo od sreče, ko so nam predlagali, da bi z njimi nastopili na velikem odru! Tako mladi, pa nas že čaka oder z legendami, ki nastopajo na svetovnih odrih. Na koncu so nam zapeli »*Here comes the sun*«.

***Andreja Robek Perpar**, prof.*

My name is Ernie. I play bass and sing and I portray Paul McCartney in the band. I grew up in New Jersey (USA) and have been a Beatles fan since my father brought home an album when I was 4 years old. I never get tired of playing (and listening) to Beatles music. I also love the fact that we are in some way keeping their music alive for the next generation. It's always a thrill to see people of all ages and nationalities at our concerts.

Ojla. Sem Matic in na odru nastopam v vlogi Johna Lennona. Lahko bi rekli, da mi je to vlogo zapisala neka višja sila, saj je moj oče že v otroštvu in obdobju odraščanja igral v podobni skupini. Tudi njegov najljubši karakter med Bitli je bil John Lennon. Tako sem tudi sam hitro spoznal njihovo glasbo, z njo odraščal in imel svojega idola - Johna Lennona. Glasba Beatlov je vsekakor fenomen v zgodovini glasbe, saj še danes, po več kot 50 letih, v ljudeh vzbuja pozitivne vibracije in jih sili k nasmehu. Razveseljujoče je dejstvo, da tudi med mladimi še obstajajo pravi navdušenci te glasbe, ki bodo poskrbeli, da bo šlo izročilo Beatlov naprej v večnost. Naloga v teh časih zagotovo ni lahka, je pa plemenita in prinaša obilo veselih trenutkov in je pravo izročilo vsem generacijam, ki še prihajajo. Nikakor ne dvomim, da se tudi med vami v OŠ Stična najdejo pravi glasbeni Bitlomani.

Ime mi je Gašper. Sem bobnar naše skupine. Glasbo skupine The Beatles sem začel raziskovati pozno, v študentskih letih. Takrat sem začel dojemati, kako močan vpliv je imela ta neverjetna glasbena skupina na moderno glasbo nasploh. Z veseljem širim njihovo glasbo po svetu z nastopi, kar je tudi najbolj zabaven del našega poklica.

ŽIVIJO. JAZ SEM GEORGE. NO, SAMO KADAR SEM NA ODRU IN IGRAM BEATLE. TAKRAT SE S PRIJATELJI, S KATERIMI IGRAM PO DOMAČIH IN TUJIH ODRIH, VRAČAM V ČAS OTROŠTVA. Z BEATLI SEM NAMREČ ZRASEL. LJUBEZEN DO TE GLASBE SEM PODEDOVAL OD MAME IN OČETA, KI STA NJIHOVE SKLADBE NE SAMO POSLUŠALA, AMPAK TUDI IGRALA IN PELA. UPAM, DA SE ONADVA POČUTITA ENAKO, KADAR OBIŠČETA KAK NAŠ KONCERT.
ŽIGA

Maja Z.
OBOŽEVALKA ANGLEŠKE *UNDREGROUND* GLASBE

Živijo!

Foto arhiv Maje Z.

Sem Maja in prihajam iz Savinjske doline. Že pet let živim v Londonu. V Združeno kraljestvo me je poneslo zanimanje za angleško *underground* glasbo. S tovrstno glasbo sem se pričela spogledovati v času dela na Radiu Študent v Ljubljani, kjer sem delala kot tonski tehnik v *live broadcast* studiu. Začela sem raziskovati, kaj se kuha v loncu »*UK*« glasbe in začela zbirati zanimive komade. Udeleževala sem se glasbenih dogodkov, če sem zasledila, da v Ljubljano prihaja *DJ*, čigar glasbo rada poslušam.

Naj se vrnem v Združeno kraljestvo. Službo sem dobila prek programa *Erasmus+*, ki je omogočal zaposlitvene izkušnje v tujini. Prvo službo sem si zagotovila pri glasbeni *Booking Agency Diplomats of Sound*, naslednjo pa pri neodvisni glasbeni založbi *MindStep*. Pri obeh založbah sem delala v oddelku *PR & marketing*, za kar sem se usposobila s študijem komunikologije na FDV v Ljubljani.

Glasbo spremljam prek raznih platform, npr. *YouTuba*, *SoundClouda* in ostalih.

Preden sem se preselila v Združeno kraljestvo, sem s prijateljico Mašo ustanovila glasbeni blog, posvečen *underground bass glasbi*. Do ideje sva prišli po prvem obisku *Outlook festivala* v Puli leta 2010. Udeležili sva se enega žura na ladjici, kjer smo štiri ure pluli okoli Brionov in uživali ob zvokih glasbe. Na ladjici sem naredila videoposnetke, ki sem jih objavila na *YouTube*. Dobili so ogromno ogledov in to naju je motiviralo, da ustanoviva *BassPass blog*, kjer bova delili videe z glasbenih dogodkov. Sedaj ga urejam sama, včasih pa vsebine prispeva tudi katera od prijateljic iz Londona.

Ta projekt vodim iz osebnega zadovoljstva in strasti. Nikoli ga nisem nameravala povečati ali mu dvigniti prepoznavnosti. Pustila sem, da ga ljudje odkrijejo sami prek posnetkov in deljenja le-teh. Blog je še aktiven, objavljam pa videoposnetke z *underground* glasbenih žurov, ki niso množično obiskani in se odvijajo v manjših klubih po Londonu. Z obiski tovrstnih dogodkov sem spoznala mnogo ljudi z glasbene scene, tako izvajalcev kot ljudi iz občinstva. To mi veliko pomeni, saj so mnogi postali moji prijatelji.

Posebej pri srcu so mi naslednje zvrsti: *drum'n'bass*, *jungle*, *dubstep*, *grime*, *UK funky* in *drill*. Razvile so se v Londonu, ki je stičišče vseh možnih kultur z vsega sveta. Nanje vpliva jamajška kultura in priseljenci z Jamajke. *Dubstep* na primer uporablja *dub* in *reggae* glasbo oz. glasbene *sample*, ki jih vmeša v elektronsko produkcijo. *Grime* se je razvil prek vokalistov, ki uporabljajo podobne pevske oz. *rapping* tehnike kot jamajski DJ-ji. Več o zvrsteh, ki jih omenjam, si lahko ogledate na mojem blogu. In najbolje je, da kar prisluhnete glasbi.

V času osnovne šole si nisem predstavljala, da bom kdaj živela in študirala v Angliji, dobila službo in dobre prijatelje! Res pa je, da me je angleška kultura zanimala že od malega. V 7. razredu osnovne šole sva se s sošolko udeležili dvotedenskega angleškega jezikovnega tečaja v Angliji. Strast do glasbe, predvsem manj prepoznavne, *undergroud* glasbe, pa me je pripeljala do tukaj, kjer sem sedaj.

Zadnjih nekaj mesecev vsak teden obiščem prijateljičin glasbeni studio, kjer se učim *DJanja*. Letos sem tako *DJala* v *The Haggerston pubu* na Netil radiu, s prijatelji pa se bom v prihodnosti udeležila še več takšnih dogodkov in končno predstavila glasbo, ki me navdušuje, tudi prek *DJanja*, ne samo prek bloga.

Ko nekaj spremljaš s strastjo in pustiš času čas, se rezultati vedno prikažejo!

Lep pozdrav v Slovenijo.

Maja Z.

KEEP CALM AND LOVE ENGLISH WEATHER

SLOVENSKI IZSELJENCI V ZDRUŽENEM KRALJESTVU O VREMENU

Vreme je hvaležna tema za pogovore kjerkoli, kadarkoli in s komerkoli, pa ne le pri Britancih, ki se jih drži stereotip večnih »komentatorjev« vremena. Tudi mi se ne moremo izogniti debatam o vremenu. Razprave o vremenskih dogodivščinah so naša dnevna stalnica in malodane vsi smo pravi strokovnjaki za napovedovanje vremena.

Vreme nikoli ni pravšnje: če ni prevroče, je premrzlo. Enkrat predolgo dežuje, drugič že celo večnost ni padla niti kaplja dežja. Tam je že ves teden megleno, drugje je vse mokro, tam nekje pa premočno piha. Nekatere trga v kosteh, drugi se takoj prehladijo, tretje pa ob spremembi vremena začne boleti glava … Vsekakor moramo najti opravičilo za našo neučinkovitost, lenobo ali slabo voljo. Vreme je vedno prikladen izgovor!

Če o vremenu na Otoku ne bi ničesar povedali in napisali, bi bila naša podoba Združenega kraljestva nepopolna. Zato smo preko *Facebooka* pozvali tam živeče Slovence, da nam sporočijo, kako doživljajo pregovorno »kislo« britansko vreme. Pa so se odzvali in izvedeli smo, da – vreme vedno je! Naj bo tako ali drugačno – postreže nam ga narava.

Mija Š.
Dodala bi, da so takoj, ko zapade malo snega, šole in vrtci zaprti. To se mi je zdelo smešno. Medtem ko v Sloveniji šolarji gazijo po snegu v šolo, starši takoj spremljajo šolsko spletno stran in čakajo na odločitev, ali bodo šolo zaprli. Otroci pa – itak – srečni, starši malo manj. 😂

Nataša S.

Na tukajšnje vreme smo se navadili! 😊 Mi smo na jugu Anglije, v West Sussex na obali. Da sta tukaj vedno dež in megla, ni res, no, vsaj pri nas ne. Mi smo navajeni »normalnega« dežja, tu pa dežuje čez celo jesen, zimo in pomlad. Ponavadi rosi z močnim vetrom in že v zraku je toliko vlage, da je joj! Takemu vremenskemu dogajanju tukaj pravijo »*drizzle*« (rosenje).

Ker smo Gorenjci, smo navajeni mraza in snega. Ko je tu »mraz« – okoli 0 stopinj, je taka vlaga in tako piha, da zmrzujem. Letos je bilo poletje neverjetno in prvič po štirih letih bivanja tukaj poleti nisem potrebovala jopice. ☺

Poletje je v glavnem nestanovitno. Če je vlaga in 20 stopinj, se ne da dihati, naslednji dan pa je 16 stopinj in oblačno.

Jesen, zima, pomlad se pa kar vlečejo, ker je vedno isto vreme, nekaj tednov poletja, ostale mesece pa »*drizzle*«. 😊

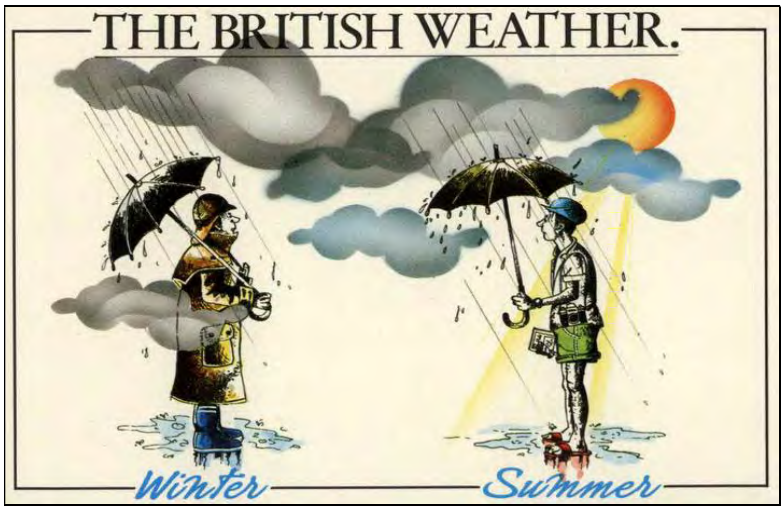

Martin F.

Ko vrtinec vročega zraka, ki pride s Portugalske, zavije preko morja, pobere nekaj vlage. Ko se taisti vrtinec sreča s hladnim zrakom s severa, Wales »faše« plohe. In ker se zrak meša tudi po vertikali, so te (plohe) v Walesu, sploh poleti, kar pogoste. Angleži jim pravijo »*showers*«.

Južni del Anglije je običajno bolj topel prav zaradi toplega vrtinca. To, da se življenje ustavi, ko zapade malo snega, pa ni nič čudnega: tudi pri nas, na Primorskem, se.

Nazaj k vašemu vprašanju. Vreme je, kakor za koga … Načeloma vedno tarnamo čez vreme. Sever je bolj meglen, Irska tudi.

Ko sem bil v Bristolu, je skupina vaterpolistov sredi zime (včasih je tudi zmrzovalo) tekala po parku samo v kopalkah.

Nevresa N.

Saj sploh ni tako, kot so nam pripovedovali. Dežja ni nič več in nič manj kot drugod. Kot so že napisali zgoraj – se navadiš in sčasoma ga niti ne opaziš več.

Ko sem davnega leta 2007 prvič prišla v Veliko Britanijo, sem opazila, da ko dežuje, večina sploh ne odpre dežnika. Hodijo po mestu, kot da ne dežuje. 😊 Potem pa: zima, ojoj! Kaj naj rečem? Hladno je. Čeprav temperature ne padejo tako nizko kot pri nas, je to nek drugačen mraz. Se spomnim, ko je po dolgih letih zapadel sneg. Podzemna železnica ni delovala, avtobusi niso vozili, pa sta zapadla komaj 2 cm snega. 😅🤦 Meni se je zdelo vse skupaj smešno. Zadnje čase pa se zdi, da se ljudje bolj pripravijo na zimo, vsaj kar se prevoza tiče.

Matej V.
Na vreme se sploh ni treba navaditi. Čez čas dež postane lep in ga dojemaš kot del atmosfere, ki jo dajeta mesto in država. Sčasoma dež in oblačnost postaneta celo pogrešljiva. Takrat se zaveš, da si zares domačin. Sploh pa – tu sem že tri leta, pa se mi zdi, da manj dežuje kot v Sloveniji. 😊

Anja M.
Tudi mi, Primorci s slovenske obale, smo imeli skoraj konec sveta, ko je zapadel centimeter snega. Samo en plužilec za vse tri obalne občine, ki ni nikoli prilezel do naših vasi, ki so bile malce odmaknjene.

O britanskem vremenu se pišejo šale, rišejo karikature in druge domislice, ki se – vsaj malce – ponorčujejo tudi iz Britancev.

Na spletnih straneh smo poiskali nekaj najbolj zanimivih.

Nasmejali smo se vsebinsko bogatemu pogovoru o vremenu med dvema Britancema, ki pa ga ne bomo prevajali, saj bi se v prevodu izgubila avtentičnost. *(G. Mikes, http://www.thelondonsalad.com/british-stereotypes/)*

O lepem vremenu:

»Lovely day isn't it?«

»Isn't it beautiful? «

»The sun…«

»Isn't it gorgeous?«

»Wonderful, isn't it? «

»It's so nice and hot.«

»Personally I think it's so nice when it's hot, isn't it?«

»I adore it, don't you?«

O slabem vremenu:

»Nasty day, isn't it?«

»Isn't it dreadful?«

»The rain, I hate the rain…«

»I don't like it at all, do you?«

»Fancy such a day in July. Rain in the morning, then a bit of sunshine, and then rain, rain, rain all day long.«

»I remember exactly the same July in 1985.«

»Yes, I remember, too.«

»Or was it 1983?«

»Yes, it was.«

»Or in 1980?«

»Yes, that's right!«

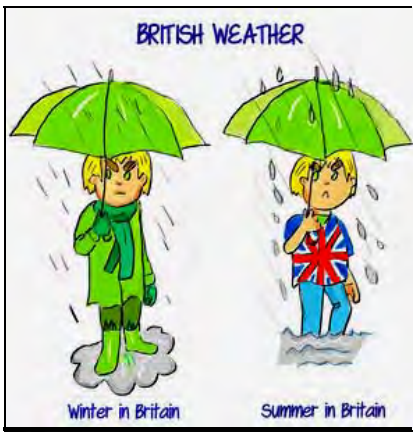

Mojca Hrvatin, *prof.*

Installing British Summer Version 2.
The program features you selected are being installed.
Please wait while your PC installs British Summer Version 2
This may take several months.
Installation failed.
Error 404: Summer not found.
Summer is not available in your country.
Please try Brazil.
InstallShield
Kuriositas.com
< Back
Next >
Cancel

100% GENUINE
BRITISH
RAIN
BOTTLED IN LONDON
Wrung from the finest clouds, Britain's most famous weather is now available to the world.
DO NOT DRINK

JOHN'S
WEATHER FORECASTING STONE
CONDITION
FORECAST
Stone is Wet
Rain
Stone is Dry
Not Raining
Shadow on Ground
Sunny
White on Top
Snowing
Can't See Stone
Foggy
Swinging Stone
Windy
Stone Jumping Up & Down
Earthquake
Stone Gone
Tornado

America call it...
The world ending
In the UK...
We call it summer

I'M LOOKING
FORWARD TO SUMMER
THE RAIN GETS WARMER

https://www.jokejive.com/topic/british+weather
https://musingsofaseniledelinquent.blogspot.com/2016/04/english-weather.html
http://www.learnbritishenglish.co.uk/british-weather-hard-to-understand/
https://mailadventures.blogspot.com/2018/03/winter-wonderland.html
https://studytriptolondon.wordpress.com/2014/10/29/the-english-weather-and-their-kindness/
https://englishayamonte.blogspot.com/2016/01/na1-listening-british-weather.html
http://www.kuriositas.com/2012/06/welcome-to-british-summer-time.html
http://news.diginate.com/behind-the-scenes-ben-gough-of-british-rain/
http://crazyhyena.com/america-call-it-world-ending-uk-summer_en
http://www.funnysigns.net/johns-weather-forecasting-stone/
https://www.dailypicksandflicks.com/2012/06/27/daily-picdump-502/
https://www.pinterest.co.uk/pin/301459768790298835/

OH, TI BRITANCI!

STEREOTIPI OBSTAJAJO Z RAZLOGOM

O Britancih kroži mnogo stereotipov. Nekateri so duhoviti, drugi vzbujajo zgražanje. Vsi smo že slišali, da so Britanci zadržani, se ne vrivajo v vrsto pri čakanju na avtobus, se radi pogovarjajo o vremenu itd. Toda, ali to drži? Ne vedno. Seveda smo ljudje različni in pripisanih nacionalnih lastnosti ne gre posploševati. Stereotipi pa velikokrat obstajajo z razlogom. Vas zanima, kateri stereotipi o Britancih so izmišljotina in kateri so (vsaj delno) resnični?

Britanci so nori na čaj – dejstvo

Skodelica čaja zgodaj zjutraj za dober začetek dneva. Nato čaj pri zajtrku in po kosilu. Sledi čaj ob petih popoldan in skodelica čaja pred spanjem. Najraje imajo pravi črni čaj z dodatkom mleka, zraven pa kolaček. Bolj prefinjeno izpade, če skodelico držijo z dvignjenim mezincem.

Britanci ne preskakujejo vrste – dejstvo

Težko bi našli Britanca, ki se vriva v vrsto pri vstopu na avtobus ali v trgovini. Vzgojeni so v prepričanju, da je preskakovanje vrste nespodobno. Zato zviška gledajo na tiste, ki si to vseeno privoščijo ter jim dajo to tudi vedeti. Izpadejo kot »*outsiderji*«, četudi jim tega nihče direktno ne reče.

Britanci se najraje pogovarjajo o vremenu – dejstvo

Vreme je priljubljena tema pogovorov med Britanci. V šali pravijo, da če vsaj 200-krat na dan ne ponoviš *»lovely day«,* te imajo za dolgočasneža. Nikoli ne smeš ugovarjati, če beseda nanese na vreme. Naj sneži ali pada toča, pa ti kdo reče: *»Nice day, isn't it,«* mu moraš brez obotavljanja odvrniti: *»Isn't it lovely?«*

Britanci so ponosni kraljevo družino – dejstvo

Kraljeva družina je bistveni del britanske kulture. O njej govorijo z vsem spoštovanjem. Poroka princa Williama in Kate Middleton, rojstvo njunih otrok in visok jubilej kraljice Elizabete so dogodki, ki jih Angleži praznujejo, prirejajo zabave in mahajo z zastavicami.

Britanski gospod ima vedno cilinder in dežnik – mit

Tako odete džentelmene srečamo le v starih filmih. Res je, da na Otoku pogosto rosi. Kapljice pustijo sledi na obleki in očalih, a to za Britanca ni zadosten razlog, da bi nosil dežnik. Poleg tega je vreme tako spremenljivo, da bi bilo odpiranje in zapiranje dežnika prava izguba časa.

Na otoku vsak dan dežuje – odvisno

Ne povsod. Bolj kot deževno bi lahko britansko vreme označili kot spremenljivo z nepredvidljivimi vplivi ciklonov in anticiklonov. V šali radi rečejo, da se v enem dnevu zvrstijo štirje letni časi.

Britanska hrana je pusta – dejstvo

Britanska kuhinja je enolična in manj zdrava. Pogosto se zadovoljijo s hitro ulično prehrano. Ocvrto ribo in krompirček, slavni »*Fish&Chips*«, pastirjevo pito (*shepherd's pie*) ter klobase in krompirjev pire (*bangers and mash*) bi težko označili za kulinarični presežek. Čeprav se angleške kuhinje drži slab sloves, obstaja veliko odličnih mesnih in sirovih jedi. Poznajo več kot 700 vrst sirov! Na izbiro je vrsta okusnih sladic, od tradicionalnih kolačkov (*scones*) ob čaju, do raznih pit in narastkov. V Veliki Britaniji pojedo več kot 300 milijonov porcij ocvrtih rib s pomfijem (*Fish&Chips*) na leto.

Angleški zajtrk: 1000 kcal – dejstvo

Zajtrk je topel obrok in bolj spominja na kosilo kot zajtrk: ocvrta ali umešana jajca, popečena slanina, klobasice, popečeni paradižniki, ocvrte gobe in kruh – toast.

Britanci ob vikendih radi popivajo – dejstvo

Abstinenti se lahko v angleški družbi počutijo rahlo izobčene, ker je britanska pivska tradicija in »*pub*« kultura razširjena tako pri moškem kot ženskem spolu. A zakon določa, da je zadrževanje pijancev v lokalu in na drugih javnih prostorih prepovedano.

Britanci so svetlopolti – mit/dejstvo

Britanci imajo svetlo polt, ki na soncu hitro pordeči. Toda danes je britanska družba mešanica tako različnih kultur, da je odkriti pravega Britanca po barvi polti skoraj nemogoče.

Britanci imajo poseben stil oblačenja – dejstvo

Ne sledijo modnim smernicam v oblačenju, ne glede na to, kako je kdo oblečen, Britanci stila oblačenja nikoli ne bodo kritizirali. To je del njihovega življenjskega načela »*Live and let live.*« (Živi in pusti živeti.)

Britanci so pretirano vljudni – mit

Slovijo po olikanosti. Pogosto uporabljajo besede »oprostite«, »hvala« in »prosim«, pridržijo vrata, pomagajo nositi prtljago in odstopijo sedež nosečnicam. »*Sorry*« rečejo tudi v primeru, ko se kdo drug po nesreči zaleti vanje. Besede »*Sorry*«, »*Excuse me*« in »*Thank you*« včasih uporabljajo zgolj kot mašilo in ne izražajo vedno tudi hvaležnosti. Včasih te s čim užalijo, pa v izogib konfliktu rečejo: »*Oh, it was just a joke.*«

Britanci so vzvišeni – mit/dejstvo

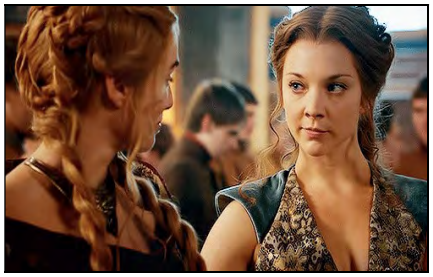

Velika Britanija se smatra za temelj liberalne demokracije, zato se Britanci resnično počutijo nadrejene drugim narodom. A to ne pomeni, da jih sovražijo. Še vedno so odprti in ponosni na multikulturno družbo.

Britanci ne bodo ničesar povedali v obraz – dejstvo

Niso direktni. Z resnim obrazom stisnejo zobe in dajo vtis, kot da se jih zadeva ne tiče. Redek Britanec bo odkrito izražal čustva.

Britanci govorijo izumetničeno *(posh; plummy accent)* – mit

Britanci so snobovski. S posnemanjem govora ljudi iz višjih slojev želijo vzbuditi pozornost. Afektirano izgovarjajo zlasti široke vokale tako, kot da bi z ustnicami »objeli« slivo. Tak govor izpade bolj gosposko in na poslušalca naredi vtis govorčeve imenitnosti.

Britanci niso romantiki – mit

V južnoevropskih državah fant strastno izpoveduje dekletu ljubezen: je najbolj očarljiva na svetu, brez nje ne bi mogel živeti … Britanec pa bo dekle potrepljal po rami in ji, na primer, izpovedal ljubezen takole: *»I don't object you, you know …«* *(Če nimaš nič proti, veš …)* in če je še vedno nor nanjo, bo dodal: »*I rather fancy you … object ... you know …«*. *(Veš, rad bi ti ugajal …, ne nasprotujem ti …).* Za dekletom na ulici ne žvižga in se ne trudi preveč, da bi jo osvojil. Manjka mu romantika. Flirtanju niso naklonjena niti dekleta.

Britanci so staromodni tradicionalisti – dejstvo

- Tehtajo v funtih (*1 »pound« = 454 g*).
- Dolžino merijo v miljah (*1 »mile« = 1609 m*) in palcih (*1 »inch« = 2,54 cm*) in čevljih (*1 »foot« = 0,3 m ali 12 palcev*).
- Pravniki in sodniki nosijo lasulje.
- Stare rdeče telefonske govorilnice še vedno stojijo na ulicah.
- Vozijo se v taksijih, podobnim modelom iz štiridesetih let.
- Na umivalnikih v kopalnicah imajo pipo z ločenima ročkama za toplo in hladno vodo, četudi so mešalne pipe že dolgo v uporabi.

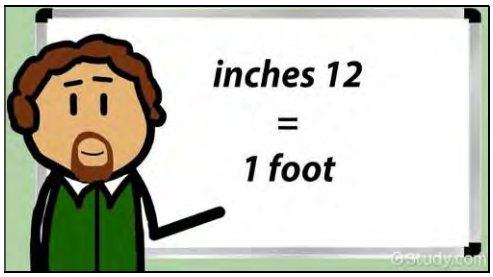

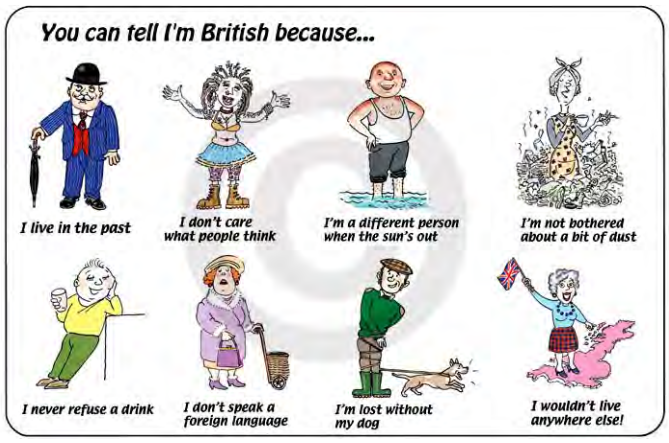

http://www.thelondonsalad.com/british-stereotypes/
https://www.jezikovno-mesto.com/casopis/stereotipi-o-britancih-kateri-so-resnicni
http://hasshe.com/tags/englishman,
http://www.lgpcards.com/cards-1.html
https://www.anglescina.com/zanimivosti/stereotipi-o-anglezih/

SAJ NI RES, PA JE!

O ŠPORTU ~ ali ste vedeli, da …

- so kriket igrali že v 16. stoletju?
- so se iz Anglije razširili nogomet, ragbi in polo? V nobenem od teh športov Angleži ne dominirajo več. Argentina dominira v polu, Avstralija v ragbiju in Brazilija v nogometu.
- je škotsko mestece St. Andrews rojstni kraj golfa? Tam so leta 1457 postavili prvo igrišče in napisali pravila.
- se več kot 27 ton jagod in 7000 litrov smetane poje v času Wimbledonskega teniškega turnirja?
- sodijo Britanci med najbolj nasilne nogometne navijače?
- so Škoti iznašli *curling* in vaterpolo ter igrali igro, ki je predhodnik današnjega hokeja?
- je priljubljen šport na Škotskem polo, ki se igra s sloni?

- je London prvo mesto, ki je trikrat gostilo olimpijske igre (1908, 1948 in 2002) in prvo, ki je organiziralo paraolimpijske igre za invalide?

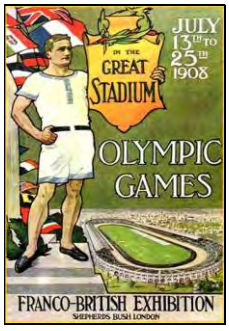

- je moral imeti do leta 1960 vsak Angležv starosti od 17 do 60 let lok in vaditi lokostrelstvo najmanj enkrat na teden?
- prirejajo polžje svetovno hitrostno prvenstvo?
- v Walesu potekajo tekmovanja v podvodnih dirkah z gorskimi kolesi?
- prirejajo tek, med katerim morajo tekmovalci pred seboj brcati pomaranče?

- prirejajo tek palačink od leta 1445, kjer tečejo tako, da med tekom mečejo palačinke v zrak?
- poteka tekmovanje v kotaljenju sira po hribu navzdol, kjer hitrost kotalečega sira doseže tudi 112 km/h?
- je prepovedano igranje nogometa, drsanje, spuščanje zmajev in celo prepevanje nespodobnih pesmi na ulicah? Kazen: 500 £ ali 550€.

O PROMETU ~ ali ste vedeli, da …

- licenco za voznika londonskega črnega taksija dobi tisti, ki s testom dokaže, da pozna vseh 320 glavnih cest, 25.000 ulic in 20.000 mestnih znamenitosti v radiju 6 milj od središča mesta? Kandidat potrebuje tri do štiri leta, da se vse nauči na pamet.
- se je prepovedano voziti s taksijem ali avtobusom, če imaš kugo?
- je London prvo mesto, ki je dobilo podzemno železnico in da je več kot pol poti podzemne železnice na površju?
- je bila vožnja po levi strani najprej uzakonjena na Škotskem leta 1772, šele leta 1835 so začeli voziti po levi v Angliji in Walesu (takrat še ne z avtomobili, ampak z vozovi)?
- je kaznivo, če na parkirišču prosiš neznanca, da zamenja denar v drobiž, da boš plačal na parkomatu? Kazen: prevzgojni dom.

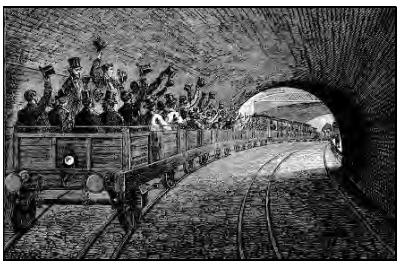

- je najkrajši komercialni letalski let na svetu na relaciji Westray – Papa Westray na Orkneyskem otočju in traja 1 minuto in 14 sekund?
- je bilo nekoč damam prepovedano jesti čokolado na sredstvih javnega prevoza?
- je bilo do leta 1960 prepovedano prevažati bale sena v avtomobilu?

O KRAJIH IN DRŽAVI ~ ali ste vedeli, da …

- največ milijarderjev živi v Londonu?
- je London prvo mesto, ki je doseglo 1 milijon prebivalcev (leta 1811)?
- je v Londonu 40 % oz. 173 km^2 zelenih površin?
- je v Parlamentu prepovedano umreti in prepovedano nositi oklep?
- da konica minutnega kazalca na uri Big Ben v enem letu prepotuje 190 km?
- je leta 1995 jata ptic priletela na kazalec ure Big Ben in ga premaknila za 5 minut nazaj?
- je v Walesu vas z imenom iz 58 črk: **Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwllllantysiliogogogoch**?

- je bil Britanski imperij največji imperij vseh časov, ki je vrhunec doživel leta 1922, ko je zavzemal petino kopnega na Zemlji?
- je bilo nojevo perje v Londonu nekoč dvakrat več vredno kot zlato?
- je potresni sunek, ki je v 18. stoletju zatresel London, iz Temze visoko v zrak izvrgel ribe?
- so leta 2001 v Veliki Britaniji prodali 158 let staro razglednico za skoraj 27.000 evrov?
- da kamni v kamnitem krogu pri Stonehendgeu, ki so bili postavljeni med 3100 in 1600 pr.n.št., tehtajo 26 ton, visoki pa so več kot 5 metrov?
- je na stolpu v Salisburyu najstarejša mehanska ura, izdelana leta 1386, ki teče že več kot 600 let, njen zvon pa zapoje vsako uro?

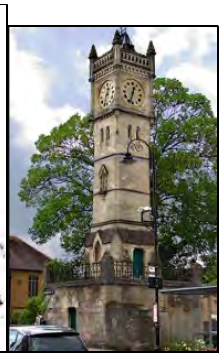

O HRANI ~ ali ste vedeli, da …

- je sendvič, obloženi kruhek, dobil ime po britanskem grofu *Sandwichu*, ki si je med igranjem kart naročil prigrizek – meso med dvema rezinama kruha? Strastni kvartopirec si namreč ni želel umazati rok med igranjem kart.
- je priljubljena pijača Britancev narejena iz regrata?
- Britanci pojedo več česna kot kdorkoli drug?
- je v 20. letih 18. stoletja Britanec J. Fry odprl prvo čokoladnico na svetu?
- je škotska jed »*haggis*« kuhana v ovčjem želodcu?
- je britanska tovarna slaščic izdelala bombonjero, v kateri je bilo 220.052 bombonov?
- so na Škotskem nekoč maslo konzervirali tako, da so ga za 7 let zakopali v šotišče?
- kos torte s poroke kraljice Viktorije hranijo v Angliji že več kot 175 let?
- je prepovedan uvoz poljskega krompirja?
- je znan viski *Ballantine* imenovan po škotski družini, ki je že v prvi polovici 19. stoletja izdelovala viski iz ječmena in bistre škotske vode v posebnih, hrastovih sodih? Viski je tesno povezan s škotskim načinom življenja od rojstva do smrti. V šali radi rečejo, da so škotski pogrebi bolj veseli kot angleške poroke.

O ŽIVALIH ~ ali ste vedeli, da …

- v Edinburgu stoji spomenik psu z imenom Bobby? Ko je njegov lastnik umrl, je Bobby 14 let živel ob njegovem grobu. Vzljubili so ga vsi domačini. Poginil je leta 1972 in pokopali so ga ob vhodu na pokopališče ter na nagrobnik napisali: »*Naj bosta njegova zvestoba in predanost nam vsem v poduk*.«
- je v Londonu nastal prvi živalski vrt leta 1829 in da so v ZOO so obiskovalcem prepovedali nositi oblačila z živalskim vzorcem, da ne bi begali živali?
- je leta 1859 močan veter iz morja posesal ribe in jih odložil na mesto Glamorgan v Walesu?
- je prepovedano druženje in parjenje hišnih ljubljenčkov s kraljevimi ljubljenčki?
- je bila Nessie, skrivnostna pošast iz jezera Loch Ness, prvič omenjena že pred 1500 leti? Prva fotografija je nastala leta 1934, potem pa se je o Nessie spletlo nešteto izmišljenih zgodb.

- glava mrtvega kita, ki ga najdejo ob britanski obali, pripada kralju, rep pa kraljici? Prepovedano je tudi ubijanje labodov, ker so last kraljice.
- zakon prepoveduje imeti svinjak pred hišo? Kazen: 1000 £ ali 1110€.
- zakon prepoveduje prijeti lososa v sumljivih okoliščinah *(nihče pa ne ve, zakaj)*?

O BRITANCIH ~ ali ste vedeli, da …

- ima angleška kraljica krono, okrašeno z več kot 3.000 dragimi kamni?
- največ Britancev hrani dragocenosti v predalu z nogavicami?
- je v srednjeveški Angliji je veljalo, da prinaša srečo, če nevesto in ženina obmetavaš s čevlji?
- polovica Britancev ne čuti geografske pripadnosti Evropi? Ko gredo na počitnice, rečejo: »*I will go to Europe this summer*.« (Letos poleti grem v Evropo.) EU je zanje onstran meja in zato ni nekaj dobrega. Googlova raziskava je po referendumu za izstop Velike Britanije iz EU ugotovila, da je bilo najpogosteje vtipkano geslo: »*What is the EU*?« (Kaj je EU?)
- so štirje asteroidi imenovani po članih skupine *The Beatles*: Lennon, McCartney, Harrison in Starr?
- ima Škotska najvišji delež rdečelasih prebivalcev, kar 13 %, na jugovzhodu pa celo 40 %? Leta 2103 so imeli v Edinburgu prvo parado rdečelascev (*Ginger Pride Parada*).
- je kaznivo prenašanje desk, cevi, sodov in lestev po ulicah?
- se je znamka kraljice, nalepljena na pismu z glavo navzdol, nekoč smatrala za veleizdajo?
- na zabave ni dovoljeno priti preoblečen v vojaka ali mornarja? Zaporna kazen enega meseca.

- je prepovedano napeti vrv za sušenje perila čez ulico? Kazen: 1000 £ ali 1110€.
- je po 8. uri zjutraj prepovedano stepanje tepihov in predpražnikov na ulici? Kazen: 500 £ ali 550€.
- je na rojstnodnevni zabavi na javnih prostorih prepovedano zapeti pesem »*Happy Birthday*«?

- se je bilo nekoč prepovedano pojaviti pred kraljevo družino brez nogavic?
- je kaznivo pustiti vklopljen hišni alarm in ne prositi soseda za izklop v primeru aktivacije? Zaporna kazen.
- je prepovedano zvonjenje ali trkanje na vrata iz objestnosti ter nato zbežati? Kazen: 500 £ ali 550€.

BRITANCI – POLIGLOTI? NE, TO PA NE!

»Can't, won't, don't«

»Ne znam, nočem, ne bom,« so besede, ki izražajo stališče mnogih Britancev do učenja tujih jezikov.

Britanci resnično ne obvladajo tujih jezikov. Kar 62 % Britancev govori samo angleško, 38 % poleg angleščine samo še en tuj jezik. Le 6 % Britancev govori tri ali več tujih jezikov. V EU v povprečju 56 % prebivalcev obvlada vsaj še en tuj jezik, 11 % pa tri ali več.

V britanskih šolah, na kolidžih in univerzah učenje tujih jezikov ni priljubljeno. Tujega jezika se začno učiti na primarni stopnji šolanja, a kasneje učenje opustijo, ker se jim zdi prezahtevno, zato raje izberejo druge predmete. Učenje tujega jezika prelagajo na prihodnost in se ga kasneje lotijo le, če se za to izkaže potreba. Mnogi tujega jezika ne usvojijo v tolikšni meri, da bi v tujini sproščeno komunicirali.

V zadnjem času si Britanci prizadevajo, da bi uvedli obvezno učenje tujih jezikov v zgodnejšem obdobju, v starosti 5 let, in da bi poleg francoščine, španščine in nemščine ponudili več jezikov, npr. arabščino, kitajščino (mandarinščino) in urdujščino. Kaže, da bo v prihodnosti največji interes, poleg španščine in francoščine, požela mandarinščina.

Britancem se zdi znanje tujih jezikov nepotrebno, kar utemeljujejo z več argumenti. Npr. slabo znanje bi na tuje govoreče sogovornike naredilo slab vtis. Ves poslovni svet, diplomacija, trgovina, internet, pop kultura – vse poteka v angleščini. Nadalje: najpreprostejši pametni telefoni jim v vsakem trenutku priskrbijo prevod iz katerega koli jezika. In ne nazadnje, povsod po svetu je angleško govorečih sogovornikov vedno dovolj.

A to so napačna izhodišča. Za uspešno komunikacijo v tujini je vedno dobrodošlo poznavanje jezika. Lažje se proda proizvode in storitve, če dodobra poznaš kulturo in potrošniške navade kupcev. Potrebovali bodo eksperte za kitajsko, francosko, malajsko in druge kulture, če se bodo želeli uspešno uveljavljati na tujih trgih.

Avtor članka, iz katerega je pričujoči povzetek, J. Worne, je Britancem v razmislek postregel s pomenljivim primerom afganistanskega voznika taksija, ki je bil pravi poliglot. Tekoče je govoril 7 jezikov: *dari* in *paštunščino* (uradna jezika v Afganistanu), *urdujščino* (uradni jezik v Pakistanu in Indiji), *pandžabščino* (jezik v Pakistanu), *perzijščino, turščino* in *angleščino*. In taksistu se lastna večjezičnost ni zdela nič posebnega, nevredna omembe, sploh pa ne hvalevredna sposobnost.

ANGLEŠČINA IN SLOVENCI? *NO PROBLEM!*

Po podatkih angleške raziskave se slovenski odrasli po znanju angleščine kot prvega tujega jezika uvrščajo na šesto mesto na svetu. Angleško se brez težav pogovarja več kot 60 % odraslih Slovencev. Pred Slovenijo so Švedska, Nizozemska, Danska, Norveška in Finska z nad 65 % odraslega prebivalstva s tekočim znanjem angleščine. Naši državi sledijo Estonija, Luksemburg, Poljska, Nemčija, Avstrija in kot prva neevropska država Singapur. Med prvih 15 se uvrščajo še Portugalska, Malezija in Argentina. Poseben primer je Francija, ki se je uvrstila krepko nad 30. mesto. Francozi se čutijo ob vprašanju »*Do you speak english*?« (Govorite angleško?) skoraj užaljeni.

V časopisu *Independent* so zapisali, da smo Slovenci celo med najboljšimi govorci angleščine (kot nematerinščine) na svetu, kar je posledica dejstva, da se je Slovenija razvijala na temeljih večkulturnosti. Poudarjajo, da se zlasti prebivalci manjših držav zelo ambiciozno učijo angleščine, da bi si na tak način omogočili mednarodno kariero.

IN ŠE NEKAJ O ANGLEŠKEM JEZIKU

- V Angliji je bil od leta 1066 do 1362 uradni jezik francoščina.
- Angleščina je materni jezik 400 milijonom ljudi na svetu. 1,5 milijarde ljudi (20 % svetovne populacije) uporablja angleščino vsak dan.
- Angleščina je po številu govorcev na 3. mestu na svetu, za kitajščino in španščino.
- V Nigeriji več prebivalcev govori angleško kot v Veliki Britaniji.
- Angleška beseda »***set***«, ki se v slovarjih najprej prevaja kot »*komplet*« in »*niz*«, ima kot samostalnik 58 pomenov, kot pridevnik 10 in kot glagol 126 pomenov.
- Najkrajša in najbolj pogosto uporabljana beseda v angleščini je »***I***« (jaz), najpogosteje rabljen samostalnik pa je »***people***« (ljudje). Najkrajša poved je »***I am***« (Jaz sem).
- Beseda »***supercalifragilisticexpialidocious***«, ki pomeni »*fantastično*«, ni najdaljša angleška beseda. Ta čast pripada besedi s 45 črkami »***pneumonoultramicroscopicsilicovolcanoconiosis***«, ki pomeni vrsto pljučne bolezni.
- »***Pad kid poured curd pulled cod***« in »***Sixth sick sheik's sixth sheep sick***« sta najteže izgovorljiva niza besed v angleščini. Poskusite jih hitro izgovoriti trikrat zaporedoma!
- Najdaljša angleška beseda brez samoglasnikov (a, e, i, o, u) je »***rhythm***«.
- Najdaljša angleška beseda, v kateri se ne ponovi nobena črka, je »***uncopyrightable***«.
- Zanimiva je poved, ki vsebuje prav vse črke angleške abecede: »***The quick brown fox jumps over the lazy dog.***«
- Nobena angleška beseda se ne rima na »***month***«, »***orange***«, »***silver***« in »***purple***«.
- »***Queueing***« (*stoječ v vrsti*) je edina angleška beseda, ki vsebuje 5 zaporednih samoglasnikov.
- »***Bookkeeper***« in »***bookkeeping***« sta edini angleški besedi, ki imata tri zaporedno podvojene črke.
- Najdaljša beseda, ki jo na tipkovnici natipkamo samo z levo roko, je »***stewardesses***«, medtem ko je najdaljša beseda, ki jo sestavljajo črke iz le ene vrstice na angleški tipkovnici, »***typewriter***«.
- Največ angleških besed se začne s **črko S**.
- V angleških besedah je najpogostejša **črka E**.
- Znak »**&**«, ki pomeni »in«, je bil nekoč ena od črk angleške abecede.
- Vsako leto v angleški slovar vnesejo okoli 4000 novih izrazov, novih pomenov obstoječih besed, kratic ipd.

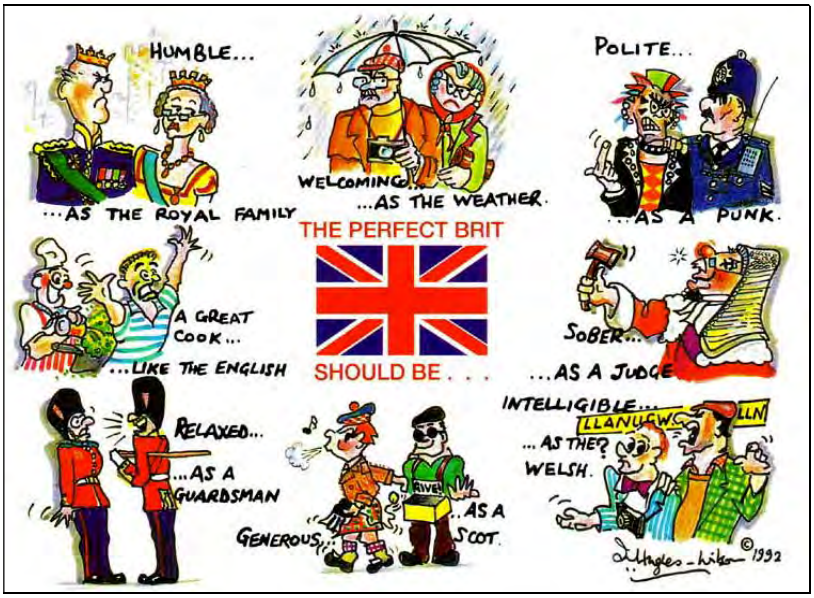

http://esol.britishcouncil.org/content/learners/skills/reading/british-worst-learning-languages
https://www.lingostan.com/en/articles/is-it-true-that-british-people-dont-like-to-learn-foreign-languages.php
https://www.telegraph.co.uk/education/educationopinion/11369703/Language-learning-in-the-UK-cant-wont-dont.html
http://www.rtvslo.si/zabava/novice/slovenci-po-znanju-anglescine-na-sestem-mestu-na-svetu/378009
https://www.dnevnik.si/1042616128, http://www.mds-l.com/?attachment_id=23559&lang=nl
https://www.123rf.com/photo_97575244_stock-vector-welcome-in-different-languages-wordcloud-on-white-background-vector-illustration.html